

TREBALL FINAL DE GRAU

# EL PODER POLÍTIC I ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

---

La relació entre els dos poders

Sara Carrés Soms  
Grau en Comunicació Cultural  
Facultat de Lletres  
Universitat de Girona  
03/09/2015

## ÍNDIX

1.	INTRODUCCIÓ.....	3
2.	RELACIÓ ENTRE PODER POLÍTIC I MITJANS DE COMUNICACIÓ .....	6
2.1.	L'esfera pública.....	6
2.2.	Anàlisi crítica del discurs: relació entre poder polític i <i>mass media</i> .....	9
3.	ANÀLISI DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ .....	18
3.1.	La British Broadcasting Corporation (BBC).....	18
3.1.1.	Història de la BBC .....	18
3.1.2.	Anàlisi de les notícies .....	20
3.2.	Radio Televisión Española (RTVE) .....	27
3.2.1.	Història de RTVE .....	27
3.2.3.	Anàlisi de les notícies .....	29
3.3.	Televisió de Catalunya (TV3) .....	39
3.3.1.	Història de TV3 .....	39
3.3.3.	Anàlisi de les notícies .....	40
4.	CONCLUSIONS .....	48
	BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA .....	52
	ANNEXOS.....	54

## 1. INTRODUCCIÓ

Els mitjans de comunicació tradicionals (premsa escrita, ràdio i televisió) s'han considerat una eina d'influència en les societats. Des dels seus inicis amb la invenció de la impremta al segle XV, els mitjans de comunicació han esdevingut un instrument per al poder, ja sigui monàrquic, religiós, econòmic o polític. Una de les seves funcions ha estat, i segueix essent, influir i crear opinió pública, i tots els tipus de poder, sobretot els governs i els partits de l'oposició, han intentat trobar un aliat en aquest tipus de mitjans.

Una de les primeres manifestacions del periodisme va ser la premsa escrita, que amb l'aparició de la impremta va trobar la manera d'arribar a moltes més persones. Les primeres publicacions escrites estaven datades del segle XVI, i a mesura que van augmentar els lectors i el nivell d'alfabetització dels països, van aparèixer, a més a més, publicacions setmanals, mensuals i trimestrals. En aquells moments, els governants ja van intuir que aquestes publicacions eren perilloses. Per això, en molts països, com a França, es va restringir el poder de les impremtes; només es permetien publicacions de caràcter oficial, per exemple la publicació anual francesa *Le Mercure de France* (1672).

En el cas espanyol i català, fins al segle XVII i XVIII no s'han trobat manifestacions de premsa escrita. La primera és la *Gazeta Nueva* (1661) a Madrid i *Diario de Barcelona* (1792) a Catalunya. Aquestes publicacions, que sorgeixen arreu d'Europa, són els primers sistemes informatius nacionals i estan controlades pels dirigents. Un exemple és el cas dels Països Baixos, on l'Arxiduc Albert, governant en nom de la corona espanyola, privilegia a l'impressor Abraham perquè publica tot allò que ha fet bé el govern a Holanda. Pel que fa al segle XVIII, la Il·lustració porta un canvi en el model de periodisme, ja no només es vol informar sinó que també s'ha d'educar a la població. S'han reduït les persones analfabetes i hi ha un augment de la demanda regular d'informació.

França va ser el principal model per a la resta del continent europeu i, més o menys, tots els països anaven fent les seves pròpies aportacions al periodisme del seu territori. Espanya, per la seva banda, sempre ha anat a remolc dels altres països europeus. Tot i que França va ser un gran model, un dels pioners en el tractament de la informació i en el camp dels mitjans de comunicació va ser, i és, Anglaterra, un dels referents actuals en televisió pública, model que tractarem en aquest treball.

Des del començament, les impremtes angleses s'uneixen en el gremi d'editors (*Stationers Company*) creat al segle XVI per la dinastia Tudor. Tots els que en formen part estan a favor de la monarquia i tenen poder per controlar el que es publica. A poc a poc, es produeix un augment en l'interès de la societat pels assumptes públics i això afavoreix l'aparició de publicacions com el *Courant of General Newes* (1622). A finals del segle XVII es comença a parlar de llibertat de premsa; en el cas anglès, aquesta llibertat està regulada per la llei fiscal, segons la qual, la llibertat d'expressió està limitada a les publicacions que paguen.

Tot i que hi ha una certa llibertat per publicar, mitjans com el *Daily Post* o el *Mercator* (apareixen al segle XVIII) no poden publicar cap informació parlamentària. A partir d'aquí apareixen noves formes per evitar aquesta repressió, com les cartes al director o l'editorial. Fins a mitjans del segle XVIII no s'aprova la primera llei de premsa totalment lliberal (1792). Aquest fet, juntament amb el context de revolució industrial que viu el país, propicien el desenvolupament del periodisme econòmic i apareixen mitjans que avui dia encara publiquen

com *The Times* (1788).

El periodisme va patint canvis i evoluciona de diferents maneres i a diferents ritmes tant al continent europeu, on Espanya sempre va a remolc dels altres països, com a Anglaterra. Al segle XIX hi ha dos grans tendències del periodisme, el periodisme polític i el periodisme econòmic i de negocis (acabarà derivant en el periodisme de masses). Finalment, al segle XX es consoliden els sistemes informatius nacionals que s'estructuren sota la teoria informativa liberal, és a dir, llibertat d'expressió, però que segueix un organigrama piramidal amb presència directa de l'estat. L'estat té una relació estreta amb les agències de notícies i exerceix pressió als mitjans de comunicació. A més a més, la premsa política perd terreny en el mercat a favor de la premsa de negoci.

També és important l'aparició d'altres suports informatius com és la ràdio que coneixem avui (principis del segle XX) i la televisió (després de 1945). La ràdio, impulsada per iniciatives privades a Estats Units, a Europa té una implantació molt lenta condicionada pel control que exerceix l'estat. Al principi, se'n fa un ús més social, lluny de l'entreteniment en què es basa la ràdio d'avui. És un mitjà de comunicació estatal i militar, el qual les institucions públiques utilitzen per fer discursos. En aquests moments, la ràdio forma part de la vida de la societat, ja siguin de classe alta com de classe més baixa, per aquest motiu és un mitjà potent a l'hora de fer arribar el discurs polític als ciutadans.

Per altra banda, l'arribada de la televisió, fa que la ràdio entri en crisi, ja que el nou mitjà de comunicació permet, no només escoltar el so, sinó també veure imatges. Pel que fa al tipus de televisió, a Estats Units apareixen cadenes privades, igual que les emissores de ràdio; en canvi a Europa, la televisió predominant és la pública, és a dir, una part important del seu finançament prové de l'estat. En un primer moment, s'emeten pel·lícules, documentals i ficcions televisives, però després de la Segona Guerra Mundial apareix el primer telenotícies exclusivament informatiu a la cadena britànica BBC (1948).

A partir d'aquest moment, la televisió va guanyant terreny als altres mitjans de comunicació ja que els ciutadans troben una manera més ràpida i senzilla per informar-se. El poder polític, sobretot l'americà, es va adonar de seguida del potencial discursiu de la televisió i el va fer servir per estendre les seves idees. Molts polítics americans, com Kennedy o George Bush fill, s'han servit de la televisió per vendre les seves idees i arribar a la major part de la població. A més a més, és un mitjà que permet, sobretot en debats o entrevistes, jugar amb les mirades i els gestos, fet que crea un vincle de proximitat entre l'espectador i el polític.

Per tant, està clar que des d'un principi els vincles entre el poder polític i els mitjans de comunicació, ja sigui controlant les editorials al segle XV com participant en el discurs televisiu en l'actualitat, han estat presents. Aquests vincles es poden manifestar de moltes maneres: a través del finançament, públic o privat<sup>1</sup>, de pressions polítiques, de la designació, per part de l'estat, d'alguns membres de la direcció, etc. La relació entre poder i mitjans és complexa i molt amplia, avarca des de la premsa escrita, passant per la ràdio fins a la televisió, i actualment

---

<sup>1</sup> «[...] Gràcies als seus equips d'experts, els conservadors es van acabar adonant de la importància dels marcs i van entendre com podien crear-ne un per cada tema. Van aprendre a posar-los en circulació, a fer que els seus apareguessin constantment als mitjans de comunicació». Més endavant, Lakoff explica com el partit conservador americà ha invertit milions de dòlars per crear els seus propis mitjans de comunicació. Una de les manera més directes per fer arribar les seves idees als ciutadans americans. (Lakoff, G. (2004). *No pensis en un elefant!: Llenguatge i debat polític*. (1ª ed.). Barcelona: Viena Edicions.).

Internet. Per això, he decidit centrar-me en la relació entre el poder polític i la televisió pública.

Per establir aquesta relació, dividiré el meu treball en dos parts; una part teòrica i una altra part més pràctica. En la part teòrica el meu objectiu és mostrar les diferents teories sobre el discurs polític en els mitjans de comunicació, i com interactuen els dos poders. Per això, escolliré com a referents, autors com Norman Fairclough que parla, sobretot, d'aquesta relació entre poder polític i mitjans de comunicació. També tindrè com a referència Teun A. Van Dijk, centrant-me en la part on analitza el discurs polític; així com el català Xavier Laborda Gil, entre altres teòrics del discurs.

Tot seguit, en la part més pràctica, em centraré en com tres cadenes de televisió pública tracten tres casos de corrupció política. Primer analitzaré com la televisió pública britànica, la BBC, tracta el cas de finançament il·legal del partit laborista, el cas conegut com a «*Cash for Honours*». Després analitzaré com Televisió Espanyola (TVE) tracta el cas de corrupció que afecta el Partit Popular, el «cas Bárcenas». Finalment, com Televisió de Catalunya (TV3) tracta el «cas Palau», que afecta Convergència Democràtica de Catalunya, i el «cas hotel del Palau», que afecta a l'excúpula d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona.

A part d'analitzar el tractament d'aquests tres casos de corrupció, també em centraré en la organització d'aquests tres mitjans, és a dir, quina estructura d'organització empresarial segueixen. D'aquesta manera intentaré establir el tipus de relació que hi ha entre el poder polític i els mitjans de comunicació públics i, a més a més, saber quin grau d'influència hi ha entre ells. He decidit escollir aquests tres mitjans perquè, a priori, són tres models diferents, tot i que el model de TV3 s'acosta al britànic, model de televisió pública per excel·lència.

En definitiva, doncs, el treball té com a objectiu mostrar com es relacionen avui dia, els mitjans de comunicació i el poder polític. He decidit escollir aquest tema perquè al llarg del grau en Comunicació Cultural i en converses fora de l'àmbit acadèmic, hi ha la idea que el periodisme i els mitjans de comunicació han de ser independents i objectius. Aquesta idea és un bon punt de partida, però no és la realitat, ja que, per molt petita que sigui, sempre hi ha una certa influència. Crec que és important saber fins a quin punt els mitjans públics estan condicionats pel poder polític.

## 2. RELACIÓ ENTRE PODER POLÍTIC I MITJANS DE COMUNICACIÓ

El següent apartat té com a objectiu explicar la relació existent entre els mitjans de comunicació o *mass media* i el poder polític. Per fer-ho, és necessari, en primer lloc, conèixer i entendre l'espai en el que es relacionen, l'esfera pública. Des de la seva aparició, segons Habermas al segle XVII – XVIII, l'esfera pública ha patit canvis que han afectat i modificat tots els grups que en formen part, com els mitjans de comunicació. L'esfera pública, doncs, ha estat objecte d'estudi des dels seus inicis i n'han parlat autors com Norman Fairclough, Hannah Arendt o Andrew Tolson, entre d'altres.

En segon lloc, és important parlar de l'anàlisi crítica del discurs, ja que és la branca de les ciències socials que s'encarrega d'estudiar i analitzar el discurs, és a dir, el tipus de llenguatge que s'utilitza, com s'estructuren les idees o si és influent; en definitiva, com es construeix. A més a més, a partir de l'anàlisi del discurs, també s'estudien les diferents relacions de poder, incloent-hi la que hi ha entre els *mass media* i el poder polític.

En aquest apartat entren en joc, doncs, els canvis que han patit els mitjans de comunicació i el poder polític, fet que ha propiciat una relació mutable entre els dos poders, com explica Bourdieu o Xavier Laborda. Per tant, el vincle que uneix el poder polític i els mitjans és un vincle canviant, ja sigui per l'aparició de noves tecnologies com la televisió, després de la Segona Guerra Mundial, o la modificació de l'esfera pública.

### 2.1. L'esfera pública

L'esfera pública s'entén com l'espai on els diferents actors socials comparteixen les seves idees i on tenen lloc els debats. Actualment, aquest espai el tenen els mitjans de comunicació, tot i que també en formen part altres sectors com l'església o l'escola, és a dir, tot allò que no sigui l'estat. Els debats públics, que es fan dins el marc de l'esfera pública, tenen com a objectiu intentar controlar l'estat perquè faci el màxim possible per a la societat civil.

El filòsof alemany Habermas situa l'inici de l'esfera pública entre el segle XVII i XVIII, al final de l'època feudal i l'inici de la burgesia, que es consolida amb el capitalisme. L'esfera pública apareix com a espai de debat, però es veu aclaparada per l'aparició de nous sistemes econòmics, socials i polítics basats en el capitalisme que permeten l'aparició de la privacitat. A partir d'aquest moment, l'estat no pot entrar a la vida de la societat i l'esfera pública queda situada al mig, entre allò públic i allò privat. Com a conseqüència d'aquests canvis, l'esfera pública deixa de ser un lloc de debat i crítica i es converteix en un negoci; la premsa (s'entén per premsa els mitjans de comunicació), que recull els valors de l'esfera pública, els plasma en un suport que ven a un preu. Així doncs, l'esfera pública continua essent pública, però a partir d'aquest moment es comença a consumir en privat. Avui dia, els mitjans de comunicació actuen dins de l'esfera pública i comercialitzen els productes perquè es consumeixin en l'espai privat. Així, Habermas parla d'una refeudalització de l'esfera pública on l'audiència es

transforma en espectador en comptes d'ésser participant i és tractada com a consumidora de l'entreteniment i no com a ciutadana<sup>2</sup>.

En la mateixa línia, el professor de lingüística britànic i un dels fundadors del *critical discourse analysis*, Norman Fairclough, es basa en les idees de Habermas sobre l'esfera pública per parlar de la relació entre mitjans de comunicació i poder polític en el llibre *Media discourse* (1995). A més a més, seguint la idea del canvi en l'esfera pública, fa referència a Tolson i Scannell que defensen l'evolució de l'espai, però no la seva desaparició. Scannell i Cardiff, per una altra banda, explica Fairclough, «*have traced the evolution in broadcasting of communicative ethos which is based upon an institutionalization of the conversational practices of the private domain*»<sup>3</sup>. Scannell i Cardiff, doncs, diuen que l'evolució ha incorporat les pràctiques de converses de l'àmbit privat a l'àmbit públic, un exemple serien els *talk shows* com el programa americà d'Ellen DeGeneres, on polítics com Obama hi han participat. Per la seva banda, Tolson veu contradiccions en aquesta nova esfera pública ja que, per una banda hi ha demanda d'informació, però per l'altra, d'entreteniment; «*Tolson, by contrast, sees a public sphere with inner contradictions, vacillating between demands for information and for entertainment*»<sup>4</sup>.

Les conseqüències d'aquest canvi en l'esfera pública és, tal i com explica Fairclough amb l'anàlisi del programa *Midnight Special* com a exemple en el seu llibre, «*a significant part in a shift in social practice which involves, in the terms of Habermas (1989), a 'structural transformation of the public sphere' of politics*». Un dels aspectes d'aquesta transformació és la reestructuració de la relació entre l'esfera política tradicional, els mitjans de comunicació com a dominants de l'entreteniment i la vida privada. És a dir, la vida pública (conferències, eleccions, procediments parlamentaris) està més oberta a la cobertura dels mitjans de comunicació. Torna a aparèixer una contradicció entre la naturalesa pública de la producció dels mitjans i les fonts i la naturalesa privada de la recepció dels mitjans<sup>5</sup>. La causa de la transformació de l'esfera pública és, segons Cardiff i Scannell, un acomodament progressiu de les pràctiques del públic i els discursos cap a unes condicions de recepció privades.

Altrament, Hannah Arendt defineix l'esfera pública, per una banda, com un espai basat en un món compartit, ella en diu «*a world in common*», i per l'altra, per «*the emergence of 'spaces of appearance'*»<sup>6</sup>. Les dos definicions s'entenen com a llocs i pràctiques compartides «*wherever men are together in the manner of speech and action*»<sup>7</sup>. Arendt, però, diu que la modernitat ha indeterminat el «*world in common*» posant èmfasi en la mà d'obra i la producció econòmica, així doncs, s'ha d'afrontar la tasca d'intentar reconstruir l'esfera pública. Arendt continua parlant dels «*spaces of appearance*» i considera que són una representació, normalment duren poc, i poden aparèixer en qualsevol lloc i en qualsevol moment. L'acció política a l'esfera pública, finalitza Arendt, està basada en la lògica de la identitat - «*it crucially involves not negotiation between pre-given identities but the ongoing construction of a 'we', a collective identity*»<sup>8</sup>.

<sup>2</sup> Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. (1a ed.). Londres: Hodder Headline Group.

<sup>3</sup> Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. (1a ed.). Londres: Hodder Headline Group.

<sup>4</sup> Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. (1a ed.). Londres: Hodder Headline Group.

<sup>5</sup> Fairclough, N. (2010). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language* (2a ed.). Londres: Longman Applied Linguistics.

<sup>6</sup> Arendt, H. (1958). *The human condition*. (2a ed.). Chicago: University of Chicago Press.

<sup>7</sup> Arendt, H. (1958). *The human condition*. (2a ed.). Chicago: University of Chicago Press.

<sup>8</sup> Arendt, H. (1958). *The human condition*. (2a ed.). Chicago: University of Chicago Press.

Per tant, Hannah Arendt, entén l'esfera pública com a un espai col·lectiu que han construït els homes, però que amb l'arribada de la modernitat i la societat de masses ho ha deixat de ser. Així doncs, l'economia ha provocat que el món compartit del que parla Arendt quedi difuminat i l'única solució és reconstruir-lo. Fairclough, a *Critical discourse analysis. The critical study of language*. (1995, 2010), utilitza la teoria d'Arendt per situar el discurs polític en l'esfera pública. Tot i que en alguns aspectes aquesta teoria és dèbil, Fairclough hi distingeix tres punts forts:

- uneix el discurs a l'acció i el poder
- se centra en l'aflorament de la identitat col·lectiva i individual
- en el seu punt de vista plural, suggereix una dialèctica entre allò universal i allò particular, entre la identitat col·lectiva i la individual.

Però Fairclough també destaca un dels problemes que hi ha en la teoria de la filòsofa. Aquest és la dualitat sense resoldre que hi ha entre les dos teories de l'acció d'Arendt. «*There is, [...] an unresolved duality between two theories of action in Arendt's political theory, an expressive theory in which the emphasis is on the disclosure of individual identities, and a communicative theory where the emphasis is upon the collective nature of action; and this duality carries over into Arendt's view of the public sphere (as a dramatic setting for outstanding individuals, or as a discursive space) and citizenship (as heroic, or participatory)*»<sup>9</sup>. La part expressiva de la teoria, on l'èmfasi està posada en la revelació de la identitat individual, porta una càrrega elitista, segons Fairclough. Per tant, una part de l'esfera pública exclou l'altra.

Altrament, es poden trobar moltes definicions sobre l'esfera pública o opinió pública, com la del doctor en periodisme i professor de la Universitat Blanquerna, Marçal Sintès. Sintès considera l'opinió pública com «la suma aritmètica, l'agregació de les opinions individuals que coexisteixen en un col·lectiu o grup social. El debat públic i l'intercanvi de parers seria el mecanisme a través del qual es formarien majories i minories per tal de, finalment, adoptar decisions»<sup>10</sup>. Per complementar la seva definició, Sintès busca el punt de vista de la psicologia social i es basa en el que diu la sociòloga Elizabeth Noelle-Neumann. Per ella, el que decanta les majories i les minories és la por a l'aïllament dels individus. S'hauria de veure l'opinió pública com un mecanisme d'integració i consens i, alhora, de control social. Així doncs, Noelle-Neumann fa la següent definició: «Les opinions públiques són actituds o comportaments que s'han d'expressar en públic per no aïllar-se. En àmbits de controvèrsia o de canvi, les opinions públiques són actituds que poden expressar-se sense aïllar-se»<sup>11</sup>.

Per acabar, és clar que per a tots els que estudien i han estudiat l'esfera pública, aquesta és un lloc on l'individu i, sobretot el col·lectiu, té un paper important. Tot i que amb la modernitat, tal i com diu Habermas o Arendt, el paper i la funció de l'esfera pública ha canviat, o més ben dit, ha evolucionat, segueix essent imprescindible per relacionar el poder de l'estat i els ciutadans. Així com, Noelle-Neumann, considera que la seva funció és que l'individu no se senti

---

<sup>10</sup> Sintès, M. (2011). *Periodistes contra polítics: La lluita pel poder enfronta governs i partits amb els mitjans de comunicació*. (1ª ed.). Barcelona: L'arquer.

<sup>11</sup> Sintès, M. (2011). *Periodistes contra polítics: La lluita pel poder enfronta governs i partits amb els mitjans de comunicació*. (1ª ed.). Barcelona: L'arquer.



aïllat, per Habermas ha deixat d'esser un lloc de crítica i debat públic, per transformar-se en un negoci. La pèrdua del paper inicial de l'esfera pública porta Arendt a parlar de la reconstrucció del lloc col·lectiu que han construït els homes per compartir opinions i controlar el poder. Així mateix, els mitjans de comunicació i els *mass media* han desenvolupat i desenvolupen un paper important per relacionar el poder polític i els ciutadans. L'esfera pública és, doncs, l'espai on tots els elements que conformen una societat es relacionen i interactuen entre ells.

## 2.2. Anàlisi crítica del discurs: relació entre poder polític i *mass media*

Els mitjans de comunicació i el poder polític es relacionen dins el marc de l'esfera pública, un espai canviant. Ara bé, com es relacionen? Com s'estableix aquesta relació entre els dos poders? L'anàlisi crítica del discurs es dedica a estudiar i analitzar les diferents formes de discurs i com l'utilitzen els diferents poders per influir. Per tant, per conèixer i entendre el tipus de vincle o relació que existeix entre el poder polític i els *mass media* és important saber com treballen els estudiosos del discurs. Un dels principals teòrics del discurs és l'holandès Teun A. Van Dijk, tot i que en les diferents relacions de poder existents se centra més en la de les minories i les majories, aconsegueix identificar el paper del discurs en tots els tipus de relacions de poder.

Van Dijk comença situant el discurs dintre d'un context que, d'una manera o altra, l'influeix. Per controlar-lo, s'han de controlar els diferents contextos, per tant, diu van Dijk, s'ha d'examinar com els que estan al poder accedeixen al discurs. Posa com a exemple els mitjans de comunicació i fa una distinció entre dos tipus d'accés; primer parla de l'accés actiu, el que tenen els *mass media*, que consisteix en una participació en el control dels continguts i la forma dels mitjans, i finalment, distingeix l'accés passiu, el dels consumidors. Conclou: «*Asimismo, habría que destacar que el mayor acceso global a los medios poderosos puede ser un instrumento para hacer desaparecer los medios alternativos, [...]. En otras palabras, la noción misma de acceso exige un análisis adicional porque tiene muchas dimensiones. [...] examinaré el acceso como una forma de contribuir activamente, o una forma de participar, en la producción del discurso público, por ejemplo, qué acceso tienen las organizaciones o los ciudadanos a los periodistas i en qué medida pueden influir en la cobertura de los medios*»<sup>12</sup>.

L'anàlisi crítica del discurs s'interessa «*en el análisis crítico del abuso de poder de los políticos que en su ejercicio legítimo del poder, más en cómo desinforman los medios que en lo que informan o en cómo abusan de su conocimiento los profesionales y los más instruidos para hostigar a los estudiantes, los pacientes, [...]*»<sup>13</sup>. D'aquests abusos de poder, van Dijk, en diu dominació i no només engloba abusos de majories a minories, sinó qualsevol tipus d'abús de poder comunicatiu (manipulació, adoctrinament o desinformació). Un dels objectes d'anàlisi és el discurs polític, que van Dijk estudia en el seu llibre *Discurso y poder* (2009). La seva importància neix a Grècia i Roma i el seu poder deriva de l'amplia esfera d'influència i dels diversos graus de legitimitat. Aquesta presència i accés preferencial, dos aspectes importants

<sup>12</sup> Van Dijk, T.A. (2009). *Discurso y poder*. (1ª ed.). Barcelona: Gedisa Editorial.

<sup>13</sup> Van Dijk, T.A. (2009). *Discurso y poder*. (1ª ed.). Barcelona: Gedisa Editorial.

en l'anàlisi del poder, es poden interpretar, diu van Dijk, com una manifestació de poder polític. El discurs polític, des dels seus inicis, és una forma de discurs oral que s'ha distribuït a través dels mitjans de difusió massiva. Això ha propiciat un grau més alt d'influència, ja que en alguns països s'ha convertit en un esdeveniment social, un exemple és qualsevol discurs del president dels Estats Units.

S'ha d'afegir que els mitjans de comunicació són els més penetrants i influents, sobretot, segons van Dijk, els mitjans escrits ja que les notícies es perceben amb una qualitat superior a les de la televisió. Així doncs, tant en mitjans escrits com audiovisuals, moltes persones amb poder obtenen més cobertura de rutina, és a dir, un seguiment diari d'una notícia o persona, fet que confirma i legitima el poder. Tot i que els mitjans de comunicació són els encarregats de legitimar el poder d'uns quants, per si mateixos també tenen poder, en el seu cas és un poder de mediació. Aquests compleixen la seva funció de producció i reproducció de les estructures socials de poder i els periodistes aprenen a presentar el poder dels altres, fan d'intermediaris entre el poder i els ciutadans, funció que els atribueix també Marçal Sintès. Això ho demostra la selecció de les notícies, tal i com explica van Dijk, «*Que un hecho merezca ser noticia se basa en criterios ideológicos y profesionales que otorgan el acceso preferencial a los medios, a las personas, a las organizaciones y a las naciones de élite, con lo cual reconocen y legitiman su poder*»<sup>14</sup>. Van Dijk conclou que els mitjans són portaveus de les elits i part inherent de l'estructura de poder de la societat.

«*Un aspecto importante del proceso de (re)producción del poder es la manera en que los periodistas adquieren los marcos profesionales e ideológicos que guían su práctica diaria. Turow (1983) examinó los procesos mediante los cuales los periodistas aprenden a presentar el poder institucional. [...] sostiene que los medios, como cualquier otra organización, quieren disminuir su dependencia de otras organizaciones. Afrontan los riesgos del ambiente a través de las rutinas. Periodistas, escritores y directores deben generar productos creativos pero además deben tener éxito. Y esto se consigue, por ejemplo, aplicando fórmulas, [...] como de noticias de actualidad*»<sup>15</sup>. Per tant, aquest fragment indica que el més important d'una notícia és captar l'atenció de la gent, és a dir, que s'hi enganxi, perquè, d'aquesta manera, s'aconsegueix l'èxit; èxit que es tradueix en un bon rendiment econòmic per a la organització.

Així doncs, els mitjans de comunicació són una part clau per la configuració de la societat ja que fan de mediadors. Això el poder polític ho sap i, a través de l'accés als *mass media*, pot tenir accés al públic en general i, per tant, un control parcial. Si es té en compte que els mitjans de comunicació, tal i com explica van Dijk, són els encarregats de reproduir el discurs de les elits, la seva relació amb el poder polític és molt estreta. Així, les relacions de poder i, sobre tot, les relacions entre discurs i poder són complexes i l'objectiu de l'anàlisi crítica del discurs, com hem dit abans, és entendre-les i analitzar-les. Van Dijk considera, en referència a l'anàlisi crítica del discurs i a les relacions entre discurs i poder, que: «*los grupos poderosos tienen acceso preferente al discurso público y lo controlan, y a través del discurso controlan las mentes del público, [...]. Esto no sólo significa que mucha gente interpretará el mundo del modo en que los poderosos o las élites se lo presentan, sino también que actuará (más) en consonancia con los deseos y los intereses de los poderosos. [...] Existen algunos frenos y compensaciones, especialmente en las sociedades más o menos democráticas, donde diversos grupos compiten*

<sup>14</sup> Van Dijk, T.A. (2009). *Discurso y poder*. (1ª ed.). Barcelona: Gedisa Editorial.

<sup>15</sup> Van Dijk, T.A. (2009). *Discurso y poder*. (1ª ed.). Barcelona: Gedisa Editorial.

por el poder. [...] No hay un único grupo que controle todo el discurso público por completo; [...]»<sup>16</sup>.

En conclusió, van Dijk creu que el poder de les elits, és a dir el poder polític i l'econòmic, fan servir els mitjans de comunicació per fer arribar el seu discurs al gran públic. Per tant, la relació que hi ha entre els mitjans de masses i el poder és estreta, ja que uns es serveixen dels altres i al revés. El poder pot donar a conèixer el seu discurs al màxim de gent possible i els mitjans tenen, gràcies a les fonts institucionals, material per publicar notícies. Però, tot i que la majoria de la gent s'informa a través dels *mass media*, van Dijk deixa un petit espai per als mitjans alternatius que són eclipsats i apartats per les grans corporacions comunicatives. Aquests són, segons van Dijk, els que donen un punt de vista més allunyat del poder i, per tant, dona més cabuda a les minories ignorades o maltractades pels *mass media*.

Per la seva banda, el lingüista britànic Fairclough, també agafa com a referència l'anàlisi crítica del discurs, però, a diferència de van Dijk, se centra en el discurs polític. Per començar, parla de la naturalització d'alguns aspectes ideològics dominants que apareixen en el discurs de manera implícita. Aquesta naturalització d'alguns aspectes fan referència a, en termes de Fairclough, «*what everyone knows*» sobre el comportament humà i la «*human nature*». Això implica que la gent assumeixi aspectes ideològics de manera natural i sense adonar-se'n. Per una altra banda, Fairclough també destaca la «*technologisation*» com a recurs de les forces socials dominants per dirigir i controlar els canvis socials i culturals de la societat contemporània. El britànic en diferencia tres aspectes: «*Technologisation of discourse involves the combination of (i) research into the discursive practices of social institutions and organisations, (ii) redesign of those practices in accordance with particular strategies and objectives, usually those of managers or bureaucrats, and (iii) training of constitutional personnel in institutio, notably within the service industries and the professions, and in increasingly systematic ways*»<sup>17</sup>.

El concepte de «*technologisation*» l'emmarca dins la teoria del poder en les societats capitalistes modernes de Gramsci, anomenada «*hegemony*». Gramsci considera que el poder polític de les classes dominants està basat en la combinació de la «*domination*» i la «*hegemony*». Corresponentment, l'estat és una combinació de la societat política (l'esfera pública) i la societat civil (l'esfera privada, propietat de la «*hegemony*»). Això és el control hegemònic, diu Gramsci, de la classe dominant per sobre de les institucions de la societat civil. Un dels aspectes de la relació entre el discurs i l'hegemonia és que el mateix discurs és una esfera de l'hegemonia cultural, a més a més, l'hegemonia d'una classe o un grup sobre la resta de la societat és, en part, la seva capacitat per donar forma a les pràctiques discursives. La força que té l'hegemonia cultural en l'àmbit del discurs prové de la potència ideològica del discurs. Per tant, Fairclough, basant-se en aquesta teoria, dona un paper important al discurs per controlar i/o canviar la societat. Qui té més possibilitats per fer arribar el seu discurs, impregnat d'ideologia, són les classes altes, entre elles es poden incloure els polítics, i la manera més senzilla de fer-lo arribar és a través dels *mass media*.

Fairclough, però, diu que el discurs ha patit canvis com a part del procés de la reestructuració de l'hegemonia cultural; el lingüista ho diu basant-se en les següents paraules

<sup>16</sup> Van Dijk, T.A. (2009). *Discurso y poder*. (1ª ed.). Barcelona: Gedisa Editorial.

<sup>17</sup> Fairclough, N. (2010). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language* (2a ed.). Londres: Longman Applied Linguistics.

de Gramsci - «*elaborating a new type of man suitable to the new type of work*»<sup>18</sup>. Els canvis en el discurs, com per exemple la «*conversationalisation*» del discurs institucional, porten a una crisi de sinceritat i credibilitat i a un cinisme general. Avui dia, els polítics i alguns mitjans de comunicació han estat i són víctimes de la crisi que pateix el discurs. Aquesta també afecta a l'esfera pública, el lloc on el discurs institucional es relaciona amb els ciutadans i on tenen lloc les lluites pel poder, tal i com explica Habermas.

Els polítics estan perdent poder, igual que moltes altres professions com els mestres o els metges, considera Fairclough. La pèrdua de poder consisteix en un canvi d'autoritat que, en una societat de consum, es dóna als consumidors. Els canvis, apunta el lingüista, són de naturalesa ideològica i l'anàlisi dels nous formats en els mitjans són una oportunitat per investigar l'afloreament de les ideologies. Això, diu Fairclough analitzant el programa *Midnight Special*, suggereix que la representació de la política tradicional, les identitats i les relacions són ideològiques. Assumeix que hi ha diferències entre la pràctica de la política actual i la seva representació en els mitjans; aquesta representació en els mitjans permet a la pràctica política mantenir les relacions de dominació que estructuraven la pràctica real. Fairclough conclou que la reestructuració del discurs polític s'acosta més a una funció legitimadora que democràtica. Així doncs, els governs en primer lloc, els polítics i els mitjans legitimen la reestructuració de l'hegemonia cultural; i el discurs, segons Fairclough, hi té un paper molt important.

En el llibre *Media discourse*, Fairclough posa un exemple per il·lustrar el poder que estan aconseguint els mitjans de comunicació. El britànic, doncs, es refereix a l'arribada de Silvio Berlusconi a la presidència d'Itàlia. L'italià, propietari de nombroses empreses de comunicació, aconsegueix fer el salt al poder polític; Fairclough creu que l'èxit de Berlusconi és el resultat del control dels mitjans italians. L'exemple demostra que, a poc a poc, els *mass media* han aconseguit tenir més poder, un poder que prové de com fan servir el llenguatge. L'ús del llenguatge, per part dels mitjans, també ha canviat i això ha provocat que hi hagi tensions entre la informació i l'entreteniment i allò públic i allò privat. A partir d'aquestes tensions, Fairclough diu que es poden resseguir dos tendències:

- «*the tendency of public affairs media to become increasingly conversationalized*»
- «*its tendency to move increasingly in the direction of entertainment – to become more 'marketized'*»<sup>19</sup>

Els mitjans estan tendint a la «*marketisation*» de què parla Fairclough, això és degut a les pressions comercials i a l'augment de la competitivitat. L'audiència és considerada com un consumidor, fins i tot en els telenotícies, explica el lingüista. Això, es pregunta Habermas anys abans, nega la possibilitat dels ciutadans a participar en un debat seriós dins de l'esfera pública. En aquest marc s'inclou la relació existent entre els mitjans de comunicació i el poder polític, tant en les institucions com en els partits polítics.

Fairclough considera que els polítics, avui dia, estan en les mans de les persones, és a dir, dels ciutadans. Aquests estan manipulats, més o menys, pels mitjans de comunicació i un bon discurs no és important. Tot i això, els textos que produeixen els mitjans o qualsevol altre

<sup>18</sup> Fairclough, N. (2010). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language* (2a ed.). Londres: Longman Applied Linguistics.

<sup>19</sup> Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. (1a ed.). Londres: Hodder Headline Group.

sector de la societat, estan impregnats d'ideologia que, segons Fairclough, està al servei del poder. La tria lingüística porta ideologia i els textos contribueixen a produir o reproduir relacions de poder desiguals, dit en altres termes, relacions de dominació. Per tant, el discurs, tot i que ha canviat, segueix essent una part molt important en les relacions de dominació. El problema, assenyala Fairclough, és que el temps i el lloc de producció de textos no és el mateix que el de consum, aquí entra la influència del context, no només a l'hora d'elaborar el discurs, sinó també a l'hora de consumir-lo. Aquest problema, portat al terreny dels *mass media*, és que el seu producte es produeix en l'espai públic, però es consumeix en l'espai privat. La creixent importància de l'àmbit privat fa que la vessant econòmica també sigui determinant a l'hora de produir un text. Fairclough, a *Media discourse*, posa l'exemple de la BBC per il·lustrar la importància de l'economia; diu que a Anglaterra, la tradició de servei públic de la cadena britànica entra en conflicte perquè es veu obligada a formar part del mercat, on s'intensifica la competitivitat.

Tot i que l'economia és un factor important, els mitjans de comunicació també mantenen un diàleg estret amb altres organitzacions, per exemple les classes altes. Fairclough suggereix que la relació entre mitjans i classe alta implica una complicitat entre les dos organitzacions socials. Això afavoreix a que algunes seccions dels mitjans semblin ser eines dels interessos dels dominants. És clar que la relació existeix, no es pot negar, però és una relació, segons Fairclough, complexa i variable que genera conflictes directes entre els *media* i el govern (poder polític). Cal posar el focus, però, sobre les complicitats ja que adopten formes diferents. Fairclough<sup>20</sup> en fa una distinció amb un exemple de cada:

- *media mogul*, manipulen directament el que surt als mitjans que posseeixen per afavorir els seus interessos. Un exemple és l'imperi comunicatiu de Rupert Murdoch.
- intervenció directe del govern per controlar el que es publica o s'emet. En aquest cas, Fairclough posa com exemple la BBC i diu que la cadena «*rarely allowed itself to be directly politically manipulated – though it did notoriously act as an instrument of the government during the General Strike in 1926*».

L'estat, doncs, té un gran interès a controlar el que surt en els mitjans. Els mitjans, diu, sobretot la televisió, amb una gran audiència, té un potencial de poder i influència molt gran. Això inclou un poder de mobilització i també ideològic. Fairclough posa com a exemple Estats Units i la cobertura de la guerra del Vietnam, on els mitjans van jugar un paper clau.

Així mateix, els mitjans de comunicació han tingut un paper molt destacat en la societat i se'ls ha descrit com si estiguessin dominats per unes pràctiques unitàries imposades des de dalt. Fairclough considera que aquesta definició no es pot aplicar als mitjans contemporanis que estan marcats per un codi que dicta com han d'actuar. Però, aquest codi és inadequat, creu Fairclough, ja que no tracta les qüestions de poder i dominació. Els mitjans actuals dibuixen un quadre amb ideologies diverses i pràctiques molt diferents, on cap sobresurt per sobre les altres. Això fa que Fairclough es preguntï com la diversitat de pràctiques i el pluralisme dels mitjans pot funcionar dins d'un sistema de dominació. En aquest punt, entra en joc el concepte «*hegemony*» de Gramsci que apareix en la teoria de poder i dominació explicada abans.

<sup>20</sup> Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. (1a ed.). Londres: Hodder Headline Group.

Fairclough posa èmfasi en el poder aconseguit a través del consens i no amb la coerció i la importància dels aspectes culturals de la dominació, la qual depèn d'una articulació de la pluralitat de les pràctiques. Fairclough conclou «*The issue with respect to a hegemony model becomes one of whether and how diverse discursive practices are articulated together within the order of discourse in ways which overall sustain relations of domination*»<sup>21</sup>.

Pels mitjans, encara que utilitzin pràctiques diverses i tinguin ideologies diferents, és important el discurs per arribar a la gent i fer de pont entre el poder polític i els ciutadans. Bourdier explica que la política ha patit un procés de professionalització. Abans els polítics estaven molt més a prop de la gent i els mitjans complien altres funcions. El discurs polític reproduïx o canvia la societat a partir dels vots de la gent i el seu poder depèn de la capacitat per construir i mobilitzar les forces socials. A causa d'aquesta professionalització, la gent ha d'escollir els seus representats entre professionals de la política que estan allunyats de la gent que representen. Per això, avui dia, el discurs polític està obert a ser explicat i representat en els mitjans. Per una banda, arriba a molta més gent, i per l'altra, es reproduïxen discursos polítics mediatitzats. Els discursos continuen essent els tradicionals, però estan representats en els mitjans amb els gèneres que corresponen al medi, com per exemple, notícies o documentals. És, diu Fairclough, una representació recontextualitzada. Tot i així, és important pels polítics aparèixer en els mitjans, fins i tot en *chat shows* al costat d'altres celebritats. Així doncs, la frontera entre els polítics professionals i els mitjans és, cada cop, més borrosa.

Els polítics els utilitzen per comunicar-se amb el públic, però els mitjans, amb diferents formats com l'entrevista, dicten com han d'actuar els polítics; és una relació ambivalent i pot semblar que els mitjans controlen als polítics o al revés, els polítics manipulen els mitjans. Un exemple és el discurs polític mediatitzat que s'ha presentat com una àrea d'intersecció i tensió entre el discurs polític professional i el dels mitjans. L'augment dels polítics mediatitzats s'interpreta, segons Fairclough, com una colonització dels polítics als mitjans i al revés. El creixent interès en els departaments d'informació i comunicació dels partits és una manera d'incrementar el control de la relació amb els mitjans. Fairclough, diu que des de la perspectiva del discurs, hi ha més concessions per part dels polítics que dels mitjans. Tot i així la seva relació és complexa i s'influencien els uns als altres.

Actualment, un dels estudiosos més importants del discurs polític a Catalunya és Xavier Laborda, professor de lingüística a la Universitat de Barcelona. Creu que l'objectiu de l'anàlisi del discurs és clarificar el sentit de les pràctiques discursives de polítics a través dels mitjans de comunicació. Per això és important estudiar les relacions de poder, en concret la que hi ha entre el poder polític i els mitjans de comunicació. Laborda diu que aquestes relacions no són abstractes, sinó que són negociades i exercides en el centre del discurs. En la cultura de masses, en la que la societat viu avui dia, el discurs més influent és el mediàtic. Igual que Fairclough, Laborda considera que els polítics utilitzen als *media* i, a la vegada, els *media* utilitzen als polítics, però això no vol dir que entre ells hi hagi una relació transitiva, sinó que s'estableixen lluites i acords per fixar el poder de cada un. El que importa, segons Laborda, és conèixer els processos de negociació.

Un format característic dels mitjans de comunicació és l'entrevista, on, segons Laborda, es

---

<sup>21</sup> Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. (1a ed.). Londres: Hodder Headline Group.

poden distingir diferents aspectes relacionats amb el poder. En primer lloc, l'accessibilitat al mitjà de comunicació; hi apareix qui pot, no qui vol. Això està relacionat amb la projecció pública del personatge polític. En segon lloc, la relació tradicional entre el periodista i l'entrevistat, posant com exemple una entrevista que li van fer al jutge Garzón quan es va presentar com a diputat pel PSOE al 1993; «*el poder sobre el discurso es también una cuestión de capacidad para controlar y cambiar las normas básicas de las prácticas discursivas*» (Fairclough i Wodak 1997:237), lo cual significa que el orden y los elementos de la entrevista [...] son el resultado de la tradición periodística, pero también de las relaciones de poder entre ellos dos, en el claustro específico del encuentro»<sup>22</sup>. Els encarregats d'escollir els temes, la durada i com es tracten són l'empresa editora i la/el periodista. De tots aquests aspectes que determina l'empresa i la/el periodista, diu Laborda, el tractament del tema acull l'aspecte més profund de l'autonomia mediàtica, ja que el to en que es presenten les manifestacions del polític i l'estratègia del periodista, determinen el sentit global de l'entrevista.

Laborda, insisteix en el dinamisme de les relacions de poder, ja que el discurs, forma principal per relacionar-se, es pot classificar segons els dominis socials, que intervenen en la reproducció i transformació de la realitat de diferents maneres: identitat individual, relacions de rol interpersonals i representacions del món. Els mitjans influeixen molt més en la última, ja que tenen el poder, entre altres, per configurar la realitat o, si més no, intentar-ho. En la configuració de la realitat, també, és important la ideologia; Laborda explica que: «[...] la realidad es conformada no ya por su descripción sino por las representaciones ideológicas que producimos discursivamente»<sup>23</sup>. Per tant, com hem vist en van Dijk i Fairclough, la ideologia és un factor determinant a l'hora de construir la realitat, és a dir, el món i la societat en què vivim. Els mitjans de comunicació també tenen la seva ideologia, tot i que com explica Fairclough, en conviuen moltes, i acaben influenciant a la gent.

Una altra mostra de poder dels mitjans de comunicació és la capacitat que tenen per crear personatges polítics, Laborda posa com exemple Baltasar Garzón, però també en són Pablo Iglesias o Esperanza Aguirre. Els mitjans han convertit a Garzón en un mite, un símbol, algú que porta la humilitat per bandera, però, després, els mateixos mitjans són els encarregats de desfer el personatge que han creat. La narració dels mitjans al voltant de Garzón, fins i tot en contra de la seva imatge, aporta la distinció, segons Laborda, de tres aspectes: 1) la dificultat de separar allò social d'allò personal en les identitats individuals i atribuir lliurament a aquests components les decisions; 2) la vastitud de les operacions discursives que tenen com a objectiu la credibilitat, lligada a la identitat; 3) els recursos discursius dels que disposa l'individu per definir la seva identitat i incrementar el seu crèdit social<sup>24</sup>. Aquests tres aspectes que distingeix Laborda, mostren el poder que tenen els mitjans de comunicació sobre els polítics, però també el que tenen els polítics sobre els mitjans.

Matelart diu que la comunicació és una invenció. Laborda aclareix que la comunicació és una construcció complexa que combina la vessant política i la tècnica. La part política, la que interessa, es refereix a la intencionalitat pública, i la tècnica als recursos. Els canvis en una modifiquen l'altra (interrelació). Alguns dels gèneres que ho mostren són la notícia, construeix l'esdeveniment, o l'entrevista a una celebritat que posa en relació la política i el ciutadà. La

<sup>22</sup> Laborda Gil, X. (2012). *Lágrimas de cocodrilo: Análisis del discurso político*. (1ª ed.). Barcelona: Editorial UOC.

<sup>23</sup> Laborda Gil, X. (2012). *Lágrimas de cocodrilo: Análisis del discurso político*. (1ª ed.). Barcelona: Editorial UOC.

<sup>24</sup> Laborda Gil, X. (2012). *Lágrimas de cocodrilo: Análisis del discurso político*. (1ª ed.). Barcelona: Editorial UOC.

comunicació és una construcció lligada a projectes ideològics i a tendències de poder. La lingüística i l'anàlisi crítica del discurs intenten acostar-se a aquest fenomen social de la comunicació amb el propòsit de desenvolupar en el receptor una consciència dels recursos pragmàtics que desplega. És a dir, s'interessa per l'ús que fan dels elements simbòlics i entén que els mitjans constitueixen sistemes industrials de comunicació i conformació de la consciència.

Seguint en la mateixa línia, donant més poder als mitjans de comunicació, McLuhan considera que el mitjà té el poder d'imposar els seus propis termes; els propietaris dels mitjans sempre acaben donant al públic el que el públic vol, perquè «senten que el seu poder és en el mitjà i no en el missatge»<sup>25</sup>. El que importa dels mitjans, tant per McLuhan com pel professor català Marçal Sintès, que l'agafa com a referència, és com s'utilitzen, que són neutres i, en conseqüència, tot depèn del contingut que es distribueixi a través d'ells. Però, McLuhan, en part, s'equivoca ja que és innegable que els mitjans estan impregnats d'ideologia. Per la seva banda, Manuel Castells, un altre referent per a Sintès, considera que la televisió formula el llenguatge de la comunicació social i diu: «la política i els polítics que no apareixen a la televisió no tenen cap possibilitat d'obtenir suport públic, ja que les ments de la gent s'informen sobretot pels mitjans de comunicació, i el més important és la televisió»<sup>26</sup>. Per tant, els mitjans en general i la televisió, en concret, són una plataforma molt important pels polítics ja que, com han dit van Dijk, Fairclough i Laborda, els dona visibilitat davant els ciutadans.

Sintès també atorga als mitjans de comunicació el paper de mediadors entre el poder polític i els ciutadans. Aquesta funció consisteix en informar i comentar i, a més a més, els atorga influència sobre el públic. Sintès diu que la influència pot ser de forma directa, mitjançant els líders d'opinió, o indirecta. Conclou que la influència no es dona, en la majoria de casos, de forma directa, sinó que es fa a través de diferents graus intermediaris, proposta que recull la teoria de la cascada de Sartori. Això provocaria una alternança entre el paper de receptor i transmissor d'informació. A part del públic, els mitjans també influeixen en el sistema polític, però aquesta influència ve determinada per la percepció que tingui el sistema polític del mitjà. Dependrà de la influència que tingui el mitjà sobre el públic. La influència sobre el públic es relaciona amb el nivell de reputació, confiança i credibilitat del mitjà, és a dir, amb un nombre més elevat de lectors, tindrà una reputació inferior i al revés: com més reputació i credibilitat, menys lectors. Sintès aclareix que aquests mitjans amb menys lectors són, per contra del que pugui semblar, els que tenen més prestigi i els que donen lloc a una influència social més intensa. Els lectors, doncs, a diferència d'altres, fan més cas i tenen més en compte el que diuen aquests tipus de mitjans. Per això, aquests mitjans tenen la capacitat d'influir sobre els que manen i sobre els ciutadans<sup>27</sup>.

En suma, els mitjans de comunicació i el poder polític tenen una relació, en termes de Laborda, ambivalent, on els dos s'utilitzen i s'influeixen mútuament. El que permet estudiar aquesta relació és el discurs que a través del seu anàlisi es poden dilucidar els aspectes més importants d'aquesta relació i com, per exemple els mitjans influeixen al públic, en alguns

<sup>25</sup> Sintès, M. (2011). *Periodistes contra polítics: La lluita pel poder enfronta governs i partits amb els mitjans de comunicació*. (1ª ed.). Barcelona: L'arquer.

<sup>26</sup> Sintès, M. (2011). *Periodistes contra polítics: La lluita pel poder enfronta governs i partits amb els mitjans de comunicació*. (1ª ed.). Barcelona: L'arquer.

<sup>27</sup> Sintès, M. (2011). *Periodistes contra polítics: La lluita pel poder enfronta governs i partits amb els mitjans de comunicació*. (1ª ed.). Barcelona: L'arquer.



casos a favor del polític i en d'altres en contra. Per això, un dels aspectes més importants del discurs i que més influència en el públic és la ideologia, ja sigui implícita o explícita. És clar, doncs, que els mitjans de comunicació tenen diferents formes de manifestació, ja sigui a través d'una notícia o d'una entrevista, i també tenen ideologies diferents, tal i com explica Fairclough. Per una banda, els mitjans fan de mediadors entre el poder polític i els ciutadans, per això necessiten les institucions i els partits com a fonts, per saber com actuen. Per l'altra, els polítics necessiten els mitjans per arribar als ciutadans, que són els encarregats de votar-los. Es pot concloure que la seva relació és complexa i en moltes ocasions, com diu Laborda, és una lluita per determinar el poder que tenen, però també, una negociació.

### 3. ANÀLISI DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

En aquest apartat l'objectiu és analitzar deu notícies de la *British Broadcasting Corporation* (BBC), *Radio Televisión Española* (RTVE) i Televisió de Catalunya (TV3) en relació a casos de corrupció que afecten a polítics. Totes les notícies analitzades, tant articles com peces audiovisuals, estan extretes de les pàgines web de les respectives cadenes. En primer lloc, les deu notícies escollides de la BBC són articles que tenen com a nexa la implicació dels polítics britànics en el cas «*cash-for-honours*». En segon lloc, l'apartat de Televisió Espanyola es compon de deu articles i deu vídeos que es complementen uns a altres. En aquesta ocasió, les notícies seleccionades tracten sobre el paper del Partit Popular en el «cas Bárcenas». En última instància, l'apartat de Televisió de Catalunya es basa en un article i nou peces audiovisuals. Les notícies de TV3 tracten la relació de Convergència amb el «cas Palau» i la relació de l'excúpula d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona amb el «cas hotel del Palau».

Abans de l'anàlisi dels textos i els vídeos, he trobat pertinent explicar la història de les cadenes, des dels seus orígens fins a l'actualitat. També he explicat el model organitzatiu a nivell de corporació i el tipus de finançament que reben; d'aquesta manera, es pot establir una primera relació amb el poder polític. A més a més, cada cas es complementa amb una cronologia situada als annexos, per tal de situar el context en què es troben les notícies analitzades i fer-se una idea global del cas. Al final de cada anàlisi hi ha una petita conclusió a mode de resum per establir la relació entre el poder polític i els mitjans de comunicació. Cal tenir en compte que el material analitzat està en suports diferents (text, imatges i àudio), per tant, algunes notícies aporten més informació que d'altres.

Primer, els articles, sobretot els que formen l'apartat de la BBC, són escrits. Per aquest motiu he tingut en compte les fonts que utilitzen a l'hora d'escriure les notícies, i si les citen. També m'he centrat en alguns aspectes del llenguatge com el tipus de paraules que utilitzen i com les utilitzen. Segon, els vídeos, que apareixen a Televisió Espanyola i a TV3, els he analitzat de diferent manera ja que a TVE també hi havia text escrit i per tant, ho he fet com a complements dels textos. M'he centrat més en el que mostraven les imatges, i no he tingut tant en compte l'àudio, excepte quan ha estat necessari, ja que era pràcticament el mateix que el text escrit. Finalment, per analitzar els vídeos de l'apartat de TV3 he tingut en compte l'àudio i com aquest es relaciona amb les imatges.

Així doncs, aquest apartat concentra la part més important de la meva recerca, en el qual he basat, en gran part, les conclusions del treball. L'anàlisi de les notícies i, sobretot, com els mitjans han tractat els casos de corrupció m'han servit per determinar quin tipus de relació hi ha entre el poder polític i els mitjans de comunicació públics.

#### 3.1. La British Broadcasting Corporation (BBC)

##### 3.1.1. Història de la BBC

La BBC va ser fundada a l'octubre de 1922. Al principi només era una emissora de ràdio que retransmetia des de Londres diàriament. Després d'un temps, l'emissora estava dirigida per una agència i les notícies van ser substituïdes per la música, el drama i els *talks* durant unes

quantas hores al dia. Això va canviar al desembre de 1922, quan John Charles Wlatham Reith es va convertir en el *General Manager* de la cadena. En aquella època no hi havia normes ni cap model establert per fer ràdio, fet que va permetre a Reith innovar, experimentar i, amb l'ajuda de l'enginyer Peter Eckersley, començar a expandir el servei. No va ser fins al gener de 1927 que la cadena, gràcies a una carta reial, es va convertir en la British Broadcasting Corporation i va passar a ésser un mitjà públic, dirigit per John Reith. Al 1929, John Logie Baird va començar els primers experiments televisius amb les freqüències de la BBC, però va ser al novembre de 1936 quan la cadena va començar a emetre programes de televisió de forma regular. A més a més, comptava, des de 1932, amb transmissions fora del Regne Unit amb l'objectiu d'unir les persones de parla anglesa que vivien a l'estranger.



Després d'emetre per televisió, durant tres anys, la cadena es va veure forçada a tallar les emissions per l'inici de la Segona Guerra Mundial al 1939, i fins al 1946 no van tornar a començar les transmissions televisives. Tot i que la televisió va quedar estroncada, la BBC va continuar fent emissions radiofòniques per informar els britànics sobre la guerra amb programes com 'Desert Island Discs, de Roy Plomley, tot i la censura del moment. Un cop acabada la guerra al 1946, la BBC va estrenar la programació per a nens, un dels programes més destacats va ser «*Muffin the Mule*». Dos anys més tard, al 1948, la cadena, veient el creixent interès de la gent, va començar a emetre les notícies per la televisió. Aquests primers telenotícies, 'BBC Newsreel', constaven de petits reportatges amb la veu en off del comentarista John Snagge. Però, no va ser fins a l'octubre de 1950, quan es va intentar retransmetre el debat a la sala dels *Commons*. A poc a poc, la BBC, va començar a ampliar la programació incorporant *soap operas*, comèdies i al 1967 va inaugurar un segon canal en color que oferia servei a tot Europa.

Trenta anys més tard, al 1997, la BBC va inaugurar el servei de notícies 24 hores, BBC News 24, que amb el temps, i gràcies a Internet, ha anat guanyant públic. Des dels seus inicis, la cadena britànica ha arribat a la població occidental, però al març del 2008 va fer un pas més enllà amb l'arribada de la *BBC Arabic* i la *BBC Persian*. Així han anat complint un dels seus objectius inicials, connectar a totes les persones del món. A més a més, la BBC, tal i com explica en els seus estatuts, existeix per servir el públic amb la missió d'informar, educar i entretenir. Per això es va crear la *BBC Trust*, dirigida per Chairman Rona Fairhead, una divisió separada de l'executiva que s'encarrega de revisar els continguts que arriben al públic. També tenen com a objectiu fer un contingut creatiu i diferent, innovar per crear una BBC més personal; servir a totes les audiències i obtenir ingressos a través d'una BBC més oberta, eficient i senzilla. Per una altra banda, hi ha *The Executive Board*, liderat pel director general Tony Hall, que agrupa tots els responsables de les diferents seccions de la cadena britànica i que s'encarrega de donar els serveis acordats amb la BBC Trust.

Finalment, és important assenyalar el caràcter públic d'aquest gran mitjà de comunicació britànic que té cobertura a gran part del món. Per això, una de les seves principals fonts d'ingressos són públics. Està establert per llei un cànon anomenat llicència de televisió que ha de pagar tothom que tingui un televisor a casa. El cost el fixa el govern i, en cas de no pagar, pot comportar un delictes. Tot i que aquest mètode per finançar-se fa molts anys que està establert, a principis de 2015, el Parlament britànic va debatre canviar el model de

finançament de la televisió pública. Es volia aprovar una llei que permetés la moratòria de l'impost, d'aquesta manera la cadena perdria una part molt important dels seus ingressos. De moment, aquest canvi ha quedat posposat fins al 2017.

Cal destacar també que la BBC publica anualment els sous de tots els treballadors de la corporació i el pla estratègic a nivell econòmic. La cadena, doncs, com a institució pública, fa un exercici de transparència des de 2009 en el qual els seus espectadors i qualsevol ciutadà britànic i/o estranger pot saber com treballa i com es finança un dels mitjans de comunicació més potents del Regne Unit i del món<sup>28</sup>.

### 3.1.2. Anàlisi de les notícies

Al 2006, la BBC, igual que els altres mitjans britànics, va començar a seguir de prop el cas que afectava no només empresaris importants sinó també el finançament dels partits polítics anglesos. El cas, conegut com a «*cash-for-honours*», implicava càrrecs pròxims al Primer Ministre d'aquella època, Tony Blair, que havien acceptat donacions o préstecs de grans empresaris a canvi de títols nobiliaris. En un primer moment, les acusacions només van afectar el Partit Laborista, però més tard també es va veure implicat el Partit Conservador. Així doncs, ens proposem analitzar com la cadena pública britànica, la BBC, va tractar el curs de la investigació que implicava un alt component polític. Les deu notícies a analitzar estan extretes de la pàgina web de la BBC i la majoria estan compostes de text i alguna fotografia dels protagonistes. A més a més, per contextualitzar el cas, es pot trobar la cronologia a l'annex 1.

La primera publicació és del 14 d'abril de 2006,<sup>29</sup> poc després que esclatés el cas i fa referència a la primera detenció relacionada amb el finançament del Partit Laborista presidit per Tony Blair, el qual estava al govern. La notícia comença exposant els dubtes que tenen els membres del Parlament sobre la investigació policial que s'està fent; «*Mps and peers had begun to doubt the seriousness of the police investigation*»<sup>30</sup>. Tot i que al principi la notícia remarca els dubtes de la investigació, dos paràgrafs més tard, canvia el punt de vista: «*All of the sudden the police investigation looks less like a publicity stunt and more like a political headache*»<sup>31</sup>. Així, i també tenint en compte el subtítol de l'article, «*What a difference a day makes*», la notícia deixa clar que els polítics estaven equivocats pensant que no els afectaria, però al final, sí que va passar, i no només a un simple polític sinó que va afectar el mateix Partit Laborista, partit que està al govern. L'article continua explicant que Downing Street no ha volgut fer cap declaració respecte a la primera detenció del cas, el professor Des Smith que estava lligat al projecte educatiu del govern, igual que el tresorer del partit, Lord Levy. A més a més, el tresorer tenia una relació molt propera amb el Primer Ministre i l'article s'encarrega de remarcar-la: «*who is the prime minister's tennis partner*»<sup>32</sup>. Aquest aclariment fa que, d'una manera o altra, el lector assumeixi l'existència d'un vincle entre l'home detingut i el Primer

<sup>28</sup> BBC. (2015). *BBC*. Recuperat de <http://www.bbc.com/>

<sup>29</sup> Annex 2: Peça 1. Curran, S. (14 abril 2006). «Honours probe is Easter headache». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/4909738.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/4909738.stm)

<sup>30</sup> Annex 2: Peça 1

<sup>31</sup> Annex 2: Peça 1

<sup>32</sup> Annex 2: Peça 1

Ministre, és a dir, que l'article suposa o interpreta que hi ha una relació entre els fets que s'investigaven i una possible implicació de Tony Blair a través de la figura de Lord Levy.

Més endavant, l'article fa un resum del cas, com va començar i com s'anava desenvolupant la investigació, i també parla del debat que es va generar pel finançament dels partits. Després, també parla sobre la intenció dels polítics per dur a terme una reforma i ressalta la voluntat política esmentant la trobada entre el Primer Ministre, Tony Blair, i el líder de l'oposició, David Cameron. Tot i que en aquest punt de la publicació el to cap als polítics és més amable, en el paràgraf següent torna a carregar, no només de manera indirecta contra els partits, sinó també contra alguns mitjans: «*Proposals to extend the state funding of political parties replaced the "cash for peerages" row in the political columns*»<sup>33</sup>. Un altre cop, torna a parlar de la investigació i de la importància que va tornat a agafar en els mitjans ja que la policia també estava investigant el Partit Conservador. El final de l'article és obert perquè polítics, mitjans i lectors estan a l'expectativa del desenvolupament de la investigació i torna a fer un toc d'atenció cap als partits polítics amb una frase carregada d'ironia, «*The Easter break could turn into a long weekend for all the political parties*»<sup>34</sup>. En resum, aquest article explica els fets i com es van desenvolupar, ja sigui fent un resum del que ha passat, com explicant l'actualitat. Les fonts principals són fonts oficials, principalment de la policia, però també dels partits polítics, sobretot quan explica la reforma que s'estava debatent. L'article també destaca que va intentar obtenir declaracions de Downing Street, és a dir, del Govern, però que no van contestar i ho fa constar perquè el lector en sigui conscient. En algun moment pot semblar un article positiu pels polítics, però no sempre és així, perquè fa servir algunes paraules («*headache*» o «*the pain is being felt at Downing Street*») per deixar-los en evidència.

El següent article és del 16 de juliol del 2006,<sup>35</sup> tres mesos després de l'anterior. En aquest cas, l'article està basat pràcticament en la seva totalitat en les declaracions de Tony Blair sobre el cas dels títols nobiliaris a canvi de diners que afecta el seu partit polític. Aquestes declaracions formaven part de l'entrevista al programa «*The Politics Show*» de la BBC i l'article cita textualment algunes de les explicacions del polític, per exemple, «*Nobody in the Labour Party to my knowledge has sold honours or sold peerages*» o «*The fact that is sometimes excluded from the public's mind in relation to this debate is that there are places in the House of Lords that are reserved for party nominees for their party supporters*». Tot seguit l'article ressalta que Tony Blair s'havia negat a parlar sobre la detenció del seu aliat, Lord Levy, en el programa, i torna a citar el Primer Ministre parlant sobre els mitjans de comunicació: «*Perception is a real problem and obviously one of the biggest worries in this is that whilst the police inquiry goes on, effectively everyone gets tired in the media, which is not always the most objective and impartial on these issues*». A partir de les declaracions de Blair, s'entén que no assumeix la culpa pel que va passar tot i que no parla sobre Lord Levy, amb qui té una relació personal estreta, i que retreu a la premsa com va tractar el tema. L'article també recull les declaracions d'altres polítics com l'exprimer ministre John Major o el secretari William Hague, que creien que els polítics haurien d'estar avergonyits pel que estava passant. Al final de l'article es produeix un canvi de tema, ja no es parla més del cas «*cash-for-honours*» sinó de la trobada del G8, en què Blair assistia poc després. A més a més, tractant aquest tema, es

<sup>33</sup> Annex 2: Peça 1

<sup>34</sup> Annex 2: Peça 1

<sup>35</sup> Annex 2: Peça 2. BBC. (16 juliol 2006). «Blair says no honours wrongdoing». *British Broadcasting Corporation*.

Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/5184564.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/5184564.stm)

torna a citar textualment les paraules de Tony Blair: «[...], *but in the end the most important thing is to do the job*». Aquestes declaracions fan ressaltar la figura de Blair ja que per ell, tot i la investigació policial, el més important era continuar fent la seva feina, dirigir el país i fer el millor pels seus ciutadans.

Després d'uns quants mesos d'investigació, el 22 de setembre del 2006,<sup>36</sup> la BBC publica un article en què la presidenta del Partit Laborista, Hazel Blears, fa una crida a la unitat del partit. L'article comença fent un resum de la situació política, tant del partit Laborista com del partit Conservador, i com els va afectar la corrupció. Després, la senyora Blears és citada textualment per explicar la situació en què es trobava el partit Laborista i crida a la unitat. A més a més, la presidenta insisteix repetidament en la unió del partit, tot i que, tal i com explica l'article, hi havia noves revelacions sobre un dels empresaris implicats en el cas, que afectaven directament al partit, («*Ms Blears insisted the mood within Labour remained "upbeat"*»). A més a més, parla sobre les eleccions locals del maig, que suposaven un repte pel partit, i també torna a parlar sobre la reforma sobre de finançament dels partits. Segons Blears, explica l'article de la BBC, la reforma havia de suposar un augment de les taxes als afiliats més petits. Fer aquestes afirmacions, doncs, fan que els lectors i, sobretot, els votants del Partit Laborista considerin la possibilitat de no reformar el finançament dels partits. Per una altra banda, l'article també compta amb l'opinió del president del Partit Conservador, Francis Maude, pel que fa al debat sobre la reforma. L'opositor suposa un contrapunt a les declaracions de Blears i sentenciava: «*By rejecting out of hand any change to the cosy cash for favours relationships between Labour and the unions, Hazel Blears has made that sort of reform very difficult*»<sup>37</sup>. Aquesta contraposició d'opinions respecte a la reforma que s'estava debatent propicia una imatge negativa del Partit Laborista, partit del govern, que defensava l'antic sistema, pel qual estava essent investigat. Finalment, l'article està basat en tres tipus de fonts. Per una banda, hi ha les declaracions en un programa de la presidenta del Partit Laborista, Hazel Blears, la qual està citada diverses vegades i en les quals se centra gran part de l'article. Per una altra banda, hi ha les declaracions del president de l'oposició, Francis Maude, que també és citat, però, al contrari de la senyora Blears, té menys protagonisme en el cos de l'article i només serveix per contraposar dues opinions diferents. Per acabar, l'última font són les estadístiques que proporciona el ICM (Companyia de recerca d'opinió pública) per veure com es va anar modificant el panorama polític.

La publicació del 14 de novembre del 2006<sup>38</sup> se centra en els quatre empresaris implicats en el cas de l'intercanvi de títols nobiliaris per diners. L'article, doncs, identifica els empresaris, que negaven tenir cap problema a ésser identificats, tal i com havia dit el Primer Ministre Tony Blair. D'aquesta manera, contradient les paraules de Blair comença l'article: «*The BBC's Robert Peston says this contradicts a statement Tony Blair reportedly made to Labour figures*»<sup>39</sup>. En el paràgraf següent, l'article posa el focus sobre les explicacions que hauria d'haver fet Tony Blair davant el seu partit per permetre els préstecs. En només dos paràgrafs, la imatge de Tony Blair queda en entredit, primer per les contradiccions entre la seva versió i la dels empresaris i,

<sup>36</sup> Annex 2: Peça 3. BBC. (22 setembre 2006). «Blears calls for Labour "unity"». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/5369900.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/5369900.stm)

<sup>37</sup> Annex 2: Peça 3

<sup>38</sup> Annex 2: Peça 4. BBC. (14 novembre 2006). «Identity "non issue" for donors». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/6145624.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/6145624.stm)

<sup>39</sup> Annex 2: Peça 4

després, perquè es veu obligat a donar explicacions sobre un cas en què havia negat, tant ell com els membres del partit, alguna participació. Tot seguit, igual que en els altres articles, es fa un resum sobre el cas i com avançava la investigació. Per acabar, i després d'unes declaracions de Tony Blair sobre els mitjans de comunicació, l'article cedeix la paraula als quatre empresaris. Les seves declaracions serveixen per reafirmar el que s'ha dit en el primer paràgraf sobre Tony Blair. Per exemple, les paraules de Sir David Gerrard i Barry Townsley: «*both said they were “no remotely concerned” about being identified*»<sup>40</sup>.

Les dues següents notícies es van publicar el mateix dia, el 14 de desembre del 2006<sup>41</sup>. La primera, a diferència de la resta, posa la mirada sobre el Ministre d'Hisenda de Tony Blair, Gordon Brown, i l'entrega d'un títol nobiliari a l'empresari Ronald Cohen al 2.000. L'article, com feia el del 14 d'abril del 2006 amb la relació entre Lord Levy i Tony Blair,<sup>42</sup> posa èmfasi en l'estreta relació entre Brown i Cohen; «*Sir Cohen is known to be a close friend of the chancellor*»<sup>43</sup>. En els següents paràgrafs, l'article se centra en les declaracions de *Cabinet Office*, que explica el procediment seguit per atorgar els títols nobiliaris i defensa la nominació de Ronald Cohen; «*The recommendation for an award to Sir Ronald Cohen was made entirely in line with the normal process in the normal way*»<sup>44</sup>. Tot seguit, la notícia es torna a centrar en les investigacions policials que van portar Tony Blair a declarar. Tot i que era el primer cop que un Primer Ministre britànic era citat a declarar, Downing Street, i així ho remarca l'article, no va fer declaracions a la premsa. Fet que, per una banda, complica contrastar la informació, però que, per l'altra, permet disposar d'informació menys contaminada pel poder polític. Després, l'article continua amb unes declaracions dels conservadors, que demanaven a Gordon Brown que reconegués el seu paper en el cas «*cash-for-honours*» igual que el Partit Nacional d'Escòcia. Així doncs, el lector té dos punts de vista sobre la història, o més ben dit, el que diuen les fonts oficials del govern i l'opinió de l'oposició, fet important ja que dóna veu a altres partits polítics i no només al Partit Laborista, màxim implicat en el cas.

La segona notícia, també publicada el mateix dia, explica el perquè s'havia interrogat, per primera vegada a la història, el Primer Ministre britànic, Tony Blair. L'article comença amb unes declaracions del portaveu de Blair: «*Mr Blair was not interviewed under caution and he was not accompanied by a lawyer*»<sup>45</sup>. Així doncs, des d'un bon començament s'entén que Tony Blair no era un acusat, simplement era un testimoni dels fets i per això l'havien interrogat. Tot seguit, l'article, com en els anteriors, fa un resum de la investigació que duïen a terme Scotland Yard i el fiscal John Yates. També remarca que era el primer cop que un Primer Ministre era interrogat per la policia: «*It is thought to be the first time a serving prime minister has been questioned by police conducting a criminal investigation*»<sup>46</sup>. A més a més, fa un resum de com havia anat l'interrogatori a partir de les declaracions del portaveu de Tony Blair i conclou aquesta primera part de l'article citant-lo textualment: «*Categorically there was no linkage to*

<sup>40</sup> Annex 2: Peça 4

<sup>41</sup> Annex 2: Peça 5. BBC. (14 desembre 2006. 10:22). «Brown honour nomination “normal”». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6178627.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6178627.stm)

Annex 2: Peça 6. BBC. (14 desembre 2006. 18:04). «Blair questioned in honours probe». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6179911.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6179911.stm)

<sup>42</sup> Annex 2: Peça 5

<sup>43</sup> Annex 2: Peça 5

<sup>44</sup> Annex 2: Peça 5

<sup>45</sup> Annex 2: Peça 6

<sup>46</sup> Annex 2: Peça 6

*other events”, he said. It is understood Mr Blair chose the day of the interview»<sup>47</sup>. Aquestes declaracions, segons interpreta el periodista, confirmen que el dia de l'interrogatori l'havia escollit el Blair, ja que en el paràgraf anterior, el periodista fa referència a un reportatge sobre la mort de la Princesa Diana que sortia el mateix dia. S'ha de tenir en compte que pels britànics la mort de Diana va ser una gran tragèdia i era un personatge públic molt admirat i respectat. El fet que Tony Blair fos interrogat el mateix dia que sortia a la llum el reportatge, fa que, tal i com s'explica en l'article, el lector interpreti una maniobra del Primer Ministre per desviar l'atenció de la investigació. D'aquesta manera la notícia sobre el seu interrogatori podia quedar eclipsada pel reportatge.*

La segona part de l'article, titulada «*Nomination reasons*», explica, a partir de les declaracions del portaveu de Tony Blair, el perquè d'algunes nominacions a empresaris que havien donat diners al Partit Laborista. En totes les declaracions, el portaveu nega l'existència d'alguna irregularitat en el moment d'atorgar els títols nobiliaris. Cal destacar que és el portaveu de Tony Blair qui va fer les declaracions després de l'interrogatori de la policia. Tot i que el portaveu va negar cap implicació del Primer Ministre, qui hauria d'haver comparegut davant els mitjans era Tony Blair per donar explicacions. Així doncs, en l'article no es mostra un Tony Blair deslligat dels fets, tal i com pretén demostrar el seu portaveu, sinó que qüestiona la seva innocència. L'exemple el trobem dos paràgrafs abans de les declaracions del portaveu: «*Mr Blair was interviewed as a witness, not under caution, which means he is not **currently** being treated as a suspect*»<sup>48</sup>. La clau d'aquesta frase és «*currently*», ja que s'entén que en el moment de l'interrogatori, Tony Blair no era un sospitós ni estava implicat de forma directa amb el cas, però el periodista no descarta aquesta possibilitat. Per tant, està assenyalant al Primer Ministre britànic com un possible partícip en el cas «*cash-for-honours*». Aquest moment, un dels pocs de l'article, en què es posa en entredit la versió oficial del Primer Ministre, contrasta amb la tercera part de la notícia. En aquesta ocasió, es fa un repàs a la investigació i es publiquen les dades dels quatre empresaris implicats. Però el més destacat són les declaracions, primer del portaveu de Tony Blair i després de l'exministre laborista Frank Field («*farcial waste of time and shows a real lack of judgement*»<sup>49</sup>). Per una banda, treuen importància a l'interrogatori i al cas, i per l'altra, es poden interpretar, i segurament aquesta és la intenció del periodista, com una falta d'implicació en el problema de la corrupció que va afectar el seu partit. Un exemple és l'ús de la paraula «*dismissed*» per introduir les declaracions de Field. La paraula «*dismissed*», que vol dir desestimar, implica el mateix menyspreu que fa servir Field per parlar de la investigació policial i aquesta paraula serveix per intensificar-lo. Finalment, l'article torna a agafar un to clarament més crític amb el Primer Ministre a través de les declaracions del liberal demòcrata Norman Lamb, que no només donen credibilitat a la investigació policial, sinó que també donen importància al fet d'interrogar un Primer Ministre.

El 19 de gener del 2007, la BBC publica l'arrest de Ruth Turner, una de les persones més properes a Tony Blair. El subtítol de l'article és «*Ruth Turner's arrest appears to have sent shockwaves of surprise through Downing Street*». Després de l'interrogatori de Tony Blair el mes anterior, la detenció d'una persona de confiança del Primer Ministre suposa un cop dur no només pel govern sinó també pel partit. Així ho reflecteix el primer paràgraf de l'article. A més a més, la detenció suposa un pas important en la investigació que, tal i com explica la notícia,

---

<sup>47</sup> Annex 2: Peça 6

<sup>48</sup> Annex 2: Peça 6

<sup>49</sup> Annex 2: Peça 6



«[...] was once seen as a likely to go nowhere fast but has now even seen the prime minister questioned»<sup>50</sup>. La investigació per l'intercanvi de donatius o préstecs per títols nobiliaris, qualificada per alguns polítics com una pèrdua de temps, no només ha portat al Primer Ministre britànic a ésser interrogat, sinó que també ha provocat quatre detencions de persones relacionades amb Downing Street o el Partit Laborista. Els primers paràgrafs de l'article, doncs, mostren com el cas si és important i deixa en evidència les declaracions, tant de Tony Blair quan afirmava que ningú del seu entorn hi estava implicat, com d'altres polítics que no donaven credibilitat a la investigació de Scotland Yard. L'article continua donant la versió de Tony Blair i tots els implicats, gent relacionada amb el Partit Laborista, que neguen qualsevol tipus d'implicació en el cas. A més a més, l'article també remarca el suport de Tony Blair cap a la detinguda, Ruth Turner. En el paràgraf següent, el periodista recorda les primeres paraules de Blair quan va saltar el cas: «*But, right at the start of this affair, the primer minister also said the buck stopped with him and that he would take ultimate responsibility for what happened*»<sup>51</sup>. Aquestes declaracions fan de contrast amb el moment en què es publica la notícia i, seguidament, l'article torna a esmentar la reacció dels polítics al principi de la investigació, creien que no seria important. Després de contraposar l'actualitat i el passat, la segona part de l'article conclou lloant el bon paper de la policia al llarg de tot el procés d'investigació i torna a qüestionar el paper de Tony Blair en el cas «*cash-for-honours*»; «*Now the primer minister has seen his closest aides [...]*»<sup>52</sup>.

A continuació, l'article fa una recopilació dels dos problemes principals del mandat de Tony Blair, la guerra d'Iraq i el cas «*cash-for-honours*» i com afectaran la seva reputació quan abandoni Downing Street. A més a més, s'acusa Tony Blair i el seu govern de trencar la relació entre polítics i votants. Finalment, l'article fa ironia sobre la figura de Tony Blair i com acabarà essent després del seu pas per Downing Street, «*If any charges are finally laid in the cash-for-honours affair it will be the final blow to any hope he can leave Downing Street in the heroic manner his aides ince attempted to map out*»<sup>53</sup>. En aquesta frase, el periodista crítica la imatge que el Primer Ministre ha volgut donar des d'un començament i, no només la critica, sinó que mostra l'arrogància del polític en presentar-se ell mateix com un heroi.

El 31 de gener del 2007,<sup>54</sup> es publica la notícia que el tresorer del Partit Laborista i íntim de Tony Blair va ésser detingut per segona vegada arran de la investigació del cas «*cash-for-honours*». En aquesta ocasió, Levy va ésser detingut per obstrucció a la justícia. Després d'explicar els motius de la segona detenció de Lord Levy, l'article remarca l'estreta relació entre Tony Blair i el Lord; «*Lord Levy, a close ally of Tony Blair, [...]*»<sup>55</sup>. A més a més, destaca que Downing Street no va fer cap declaració sobre la detenció. El fet de publicar aquesta informació permet interpretar el silenci de Downing Street de moltes maneres. Una d'elles és no parlar perquè té coneixements sobre alguna cosa relacionada amb el cas. El periodista ho sintetitza amb una contundent frase: «*Downing Street declined to comment on Lord Levy's latest*

<sup>50</sup> Annex 2: Peça 7. Assinder, N. (19 gener 2007). «What Turner arrest means for Blair». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6280521.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6280521.stm)

<sup>51</sup> Annex 2: Peça 7

<sup>52</sup> Annex 2: Peça 7

<sup>53</sup> Annex 2: Peça 7

<sup>54</sup> Annex 2: Peça 8. BBC. (31 gener 2007). «Honours police arrest Lord Levy». *British Broadcasting Corporation*.

Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6314881.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6314881.stm)

<sup>55</sup> Annex 2: Peça 8

*arrest*»<sup>56</sup>. Els següents paràgrafs són un resum de la investigació policial començada al març del 2006 i, a més a més, aclareix que cap dels implicats no va ser acusat. També fa una previsió del que podria haver passat durant els mesos següents, és a dir, quins han estat els següents passos de la policia. Tot seguit, i després de fer un repàs a les declaracions del Partit Laborista, l'article afegeix unes declaracions de l'oposició, que comparen el cas «*cash-for-honours*» amb el cas Watergate que va afectar el President dels Estats Units, Richard Nixon. Un exemple són les declaracions del conservador Nigel Evans: «*Nobody is above the law, [...]*»<sup>57</sup>, que és un frase populista, però que remarca la importància de la investigació policial i el menyspreu d'alguns polítics laboristes cap a ella. Finalment, en l'article es torna a posar èmfasi en el silenci del govern i del Primer Ministre arran de la detenció del tesorer del Partit Laborista i íntim amic de Tony Blair, Lord Levy. «*At the weekend, [...], Mr Blair repeatedly declined to answer questions on the police investigations*»<sup>58</sup>.

Dos mesos després, la BBC publicava la notícia sobre els documents que implicaven Levy en el préstec de diners o donatius a canvi de títols nobiliaris. Aquests documents van apareixer en un reportatge publicat per la BBC, documents, segons explica la notícia, que Downing Street negava en unes declaracions: «*This story is inaccurate; we dispute this version of events. But a spokesman would not specify what part of the BBC report was disputed*»<sup>59</sup>. Després d'exposar la versió oficial del govern, la notícia reforça el contingut del reportatge de la BBC explicant el que deien les fonts de la policia i que verificaven l'existència del document que implicava Lord Levy. Per tant, la notícia defensa el reportatge en què es mostren els documents que implicaven Lord Levy, tot i que les fonts del govern va negar l'existència d'aquests.

L'última notícia a analitzar és la que va publicar la BBC el 15 de novembre del 2007<sup>60</sup>, després de la resolució de la investigació, en què la *Crown Prosecution Service* (CPS) va decidir no anar més enllà i no hi va haver judici. La notícia, publicada un any i mig després de l'inici de la investigació policial, explica que el president dels serveis civils, Sir Gus O'Donnell, qüestionava la decisió de tancar el cas. Per una banda, la notícia explica la sessió que es va fer al Parlament britànic per debatre el cas i com s'havia fet la investigació. A més a més, van sortir a la llum que algunes de les proves s'havien hagut de revisar abans d'entregar-les al Parlament, segons explicava John Yates. Aquesta primera part de l'article torna a remarcar, a través de les declaracions de Sir Gus i de John Yates, que la policia no va obtenir una plena col·laboració de Downing Street. Una vegada més, la informació publicada per la BBC demostra la poca voluntat política, en aquest cas per part del Partit Laborista, de col·laborar amb la policia i fa que els lectors s'arribin a qüestionar una possible implicació, tant de Tony Blair com de qualsevol altre membre del seu govern o partit. «*He refused to name names but said he had come to learn that "Downing Street" had many meanings*»<sup>61</sup>: aquesta és la conclusió que arriba Yates, recollida per la BBC, que serveix per remarcar encara més l'opacitat que suposava comunicar-se amb Downing Street, tant pels mitjans de comunicació com ha demostrat la BBC en nombrosos articles, com per la mateixa policia. Tot això porta a reobrir el cas, ja que no hi ha

<sup>56</sup> Annex 2: Peça 8

<sup>57</sup> Annex 2: Peça 8

<sup>58</sup> Annex 2: Peça 8

<sup>59</sup> Annex 2: Peça 9. BBC. (5 març 2007). «Honours document was about Levy». *British Broadcasting Corporation*.

Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6419275.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6419275.stm)

<sup>60</sup> Annex 2: Peça 10. Assinder, N. (15 novembre 2007). «O'Donnell's honours probe question». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/7096400.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/7096400.stm)

<sup>61</sup> Annex 2: Peça 10

una conclusió ferma tal i com s'explica a l'article: «*Sir Gus's evidence, combined with Mr Yates' comments, means the affair continues to create waves [...]»*<sup>62</sup>. Per l'altra banda, per acabar, l'article reflexiona sobre la utilitat d'aquesta investigació a partir de les paraules de Sir Gus, «*[...] but the implication seemed clear, particularly to those who had questioned the likelihood of the inquiry going anywhere from the very start»*<sup>63</sup>.

Un cop analitzats els 10 articles, es pot concloure que la BBC, una cadena pública, en la majoria dels casos intenta donar totes les versions possibles dels fets, ja sigui des del punt de vista del govern, de l'implicat, com per exemple, Lord Levy, o de la policia. Cal afegir que alguns articles estan escrits amb to irònic i utilitzen les declaracions dels protagonistes per anar en contra seva. Un cas són les declaracions de Frank Field a l'article del 14 de desembre del 2006<sup>64</sup>. Per una banda, el conjunt dels articles, tal i com explica John E. Richardson a «*Analysing newspapers»*<sup>65</sup>, són un exemple de la intertextualitat. Entre tots els textos analitzats existeix una relació, en aquest cas seria la investigació del cas «*cash-for-honours»*, que actua com a fil conductor. Per una altra banda, també s'ha de tenir en compte el ressò mediàtic que va provocar aquest cas, ja que per primer cop a la història britànica s'interrogava un Primer Ministre. La BBC, doncs, intenta donar totes les versions possibles del cas, ja que la seva audiència és de partits i ideologies diferents. El problema el troba quan el govern o el mateix Tony Blair es neguen a fer algun comentari sobre les acusacions que afecten el seu partit. Per això és important que en els articles quedi reflectida la negativa a donar explicacions d'algunes fonts. Finalment, s'ha d'afegir que la BBC intenta ésser imparcial, però sí que intenta donar al lector totes les versions perquè llavors construeixi la seva idea i, com a mitjà públic i que rep diners de l'estat, la BBC actua, o si més no, ho intenta, com un mitjà separat del poder polític. Un exemple n'és l'article (05 de març del 2007),<sup>66</sup> on defensa el que diuen els documents publicats en un reportatge que relacionen a persones pròximes al govern amb el cas «*cash-for-honours»*.

## 3.2. Radio Televisión Española (RTVE)

### 3.2.1. Història de RTVE

La primera mostra de televisió a Espanya va ser el 1948 coincidint amb una fira tecnològica a Barcelona, on es van fer les primeres demostracions. El mateix any es retransmetia una correguda de bous, però va ser un fracàs degut a la mala qualitat del so i la imatge. A partir d'aquest moment, es van començar a fer proves tècniques amb diferents artistes del país, fins que el 1956, Televisió Espanyola (TVE) va començar les seves emissions regulars des de Madrid. Televisió Espanyola, en aquells moments, depenia del Ministeri d'Informació i Turisme, per això l'encarregat d'inaugurar la retransmissió va ser el ministre, Gabriel Arias-Salgado, amb un

<sup>62</sup> Annex 2: Peça 10

<sup>63</sup> Annex 2: Peça 10

<sup>64</sup> Annex 2: Peça 6. BBC. (14 desembre 2006. 18:04). «Blair questioned in honours probe». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6179911.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6179911.stm)

<sup>65</sup> Richardson, J. (2007). *Analysing Newspapers: An approach from critical discourse analysis*. (1a ed.). Londres: Palgrave macmillan.

<sup>66</sup> Annex 2: Peça 9

discurs institucional conjuntament amb el director de la cadena, Jesús Suevos Fernández. El problema, però, va ser les poques televisions que hi havia a Espanya i, a més a més, la senyal només podia arribar a una distància curta.

Un any més tard, es van començar a emetre els primers anuncis publicitaris, la majoria en directe. El 1959, es van establir les connexions entre Madrid i Barcelona, Saragossa, Bilbao, i un seguit de ciutats espanyoles. També es van inaugurar els estudis Miramar a Barcelona que competien en la producció de programes amb els de Madrid. No és fins el 1966 que apareix el segon canal de TVE, TVE 2, que es limita a emetre programes culturals, esportius i de servei públic amb poca audiència. En el marc tècnic, Televisió Espanyola no podia emetre programes en color fins el 1973, quan va disposar de l'equipament necessari per produir-los, però es va continuar emeten en blanc i negre fins el 1978. Coincidint amb el final del franquisme, la cadena es va començar a obrir a poc a poc, gràcies a l'arribada de Juan José Rosón a la direcció el 1974. TVE es va anar adaptant als temps, primer amb la liberalització del mercat televisiu el 1990 que va propiciar l'aparició de les cadenes privades, i després amb la creació de la plataforma digital, en què TVE va ser de les primeres en participar amb la creació de canals temàtics com Teledeporte.



Amb la llei de la Ràdio i la Televisió Estatal del 2006, es van dissoldre les societats de TVE, S.A i RNE, S.A, creant així l'actual corporació RTVE. A partir de llavors, el Director-General ja no era designat pel govern sinó que havia d'ésser escollit en votació pel Parlament. A més a més, es va dur a terme un pla de reestructuració per sanejar la corporació. Acció que va comportar reduir la plantilla per passar a tenir uns 4.000 treballadors. Per contra, la llei del 2006 es va modificar el 2012 a través d'un Decret Real que reduïa el nombre de membres del Consell d'Administració i canviava el model per escollir el Director-General. Des de llavors, el govern és l'encarregat d'escollir el màxim càrrec de la corporació sense necessitar el consens del Parlament. Actualment, el President de la corporació RTVE és José Antonio Sánchez, després de la dimissió de Alberto Oliart el 2011.

Cal destacar també, que la corporació compta amb el defensor del públic, càrrec que ocupa el periodista Ángel Nodal, que s'encarrega de vetllar pel dret dels ciutadans a una informació veraç, independent i plural, i a un entreteniment digne. A més a més, també s'encarrega d'impulsar la transparència dins de la corporació i fomentar la relació entre els professionals i els receptors a través de les observacions que poden fer els espectadors. Tots aquests valors són els que RTVE fomenta a través de la seva programació; així doncs, com a mitjà públic que és els seus objectius són fomentar els debats, la innovació i la creació. Finalment, cal fer esment del model de finançament de la corporació, ja que ve determinat pels pressupostos de l'Estat i, per tant, els recursos econòmics de què disposa depenen totalment del govern; sobretot, després de suprimir els ingressos rebuts per la publicitat el 2009<sup>67</sup>.

---

<sup>67</sup> RTVE. (2015). *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/>

### 3.2.3. Anàlisi de les notícies

A principis del 2013, *El País* va publicar uns documents, suposadament, de Luís Bárcenas, extresorer del Partit Popular (PP), que implicaven a la cúpula de la formació política. Segons els documents, el PP havia rebut donacions d'empresaris en negre i, a més a més, els alts càrrecs havien cobrat sobresous, també en negre. Tot aquest escàndol apareixia al mig de la investigació del «cas Gürtel», un cas de corrupció que també afectava al PP, i amb el qual estaven relacionats els documents de Bárcenas. Després d'un any d'investigació, el jutge del cas, Pablo Ruz, va determinar la validesa d'aquests documents i de la comptabilitat B del PP. Televisió Espanyola, com tots els mitjans espanyols es van fer ressò del cas que implicava el president del Govern, Mariano Rajoy i diversos exministres populars, entre altres. Les notícies a analitzar són extretes de la pàgina web de la Corporació RTVE i combinen text i imatges audiovisuals. Les notícies es poden separar en dos blocs: el primer, del 31 de gener del 2013 al 31 de juliol del 2013, comprèn els primers mesos de la investigació, i el segon, del 23 de gener del 2015 al 23 de març del 2015, comprèn els últims de la investigació i les conclusions del jutge. A més a més, per contextualitzar el cas, es pot trobar la cronologia a l'annex 2.

La primera notícia correspon al 31 de gener del 2013,<sup>68</sup> el mateix dia de la publicació dels documents de Bárcenas que incriminen alts dirigents del PP. La part principal de la notícia és el reportatge emès durant l'informatiu matinal i el text complementa la informació del vídeo. El reportatge dura un minut i cinquanta segons en què una veu en *off* explica els documents publicats per *El País* i les xifres que van cobrar Rajoy i Cospedal, entre altres. En aquesta primera part, les imatges que apareixen són, per una banda, la portada de *El País* on surten els documents, destacant les imatges dels documents en si, i tot seguit, la façana de la seu del PP a Madrid. En la segona part del reportatge, la veu en *off* explica els moviments de Bárcenas respecte els diners que tenia a Suïssa i com els havia regularitzat, coincidint amb el text escrit. Aquesta part del reportatge va acompanyada



Imatge 1. Seu del PP a Madrid i L. Bárcenas. FONT: RTVE.

d'imatges de Bárcenas al carrer envoltat pels micròfons dels periodistes. És significatiu que només emetin imatges de Bárcenas i no de cap dels membres del PP que apareixen en els documents publicats en el diari. Així doncs, l'espectador posa cara al responsable dels documents, però no als altres implicats (Imatge 1).

Pel que fa al text que acompanya al reportatge és un complement de les imatges audiovisuals i incorpora unes quantes dades més pel que fa als diners que va cobrar Rajoy o Rato i, també, afegeix la resposta de la secretaria general del partit, María Dolores de Cospedal. En els dos primers paràgrafs de la notícia s'explica el contingut dels documents que havia publicat *El País* i com afectaven al PP. Cal destacar, no només en aquests dos paràgrafs, sinó en altres moments de l'article, l'utilització de les següents construccions: «*supuestos sobresueldos*» o «*supuestamente recibían*»<sup>69</sup>. Les paraules destacades són «*supuestos*» o

<sup>68</sup> Annex 3: Peça 1 – vídeo 1. RTVE. (31 gener 2013). La contabilidad de Bárcenas refleja que la cúpula del PP recibió sobresueldos, según El País. *Radio Televisión Española*. Recuperat de

<http://www.rtve.es/noticias/20130131/contabilidad-barcenas-sobresueldos-pp-rajoy-pais/605845.shtml>

<sup>69</sup> Annex 3: Peça 1 – vídeo 1

«*supuestamente*» i altres derivats que apareixen, tant escrites com pronunciades per la veu en *off*, en totes les notícies analitzades. Així i tot, tractant-se del principi del cas i del fet que no estava confirmada la veracitat dels documents, és lògic que els periodistes les utilitzessin, però el seu ús condiona la percepció del text ja que potencia l'innocència, només, dels que rebien diners. Per tant, es qüestiona l'implicació dels polítics, però no la veracitat dels documents o l'implicació de Bárcenas, el «presumpte» autor. A més a més, es reforça l'innocència fent referència a les paraules de María Dolores de Cospedal que negava l'existència d'una altra comptabilitat. Així com també l'article explica les mesures que havia decidit prendre el partit, «[...] se harán públicas las declaraciones de la renta de los dirigentes del partido y ha anunciado querellas por la difusión de las informaciones»<sup>70</sup>. Finalment, cal afegir, que amb una frase, també s'explica que Bárcenas havia negat l'existència dels documents, simplement per completar i reforçar la negativa del Partit Popular.

La següent notícia és del 02 de febrer del 2013<sup>71</sup>, on s'expliquen els resultats de l'auditoria interna encarregada pel PP i la reunió celebrada de la cúpula del partit. El primer paràgraf de l'article exposa les conclusions de l'informe que validen alguns dels punts que havien aparegut en els documents de Bárcenas. Després de fer tota l'explicació i mostrar quins són els punts coincidents, fet que confirmaria l'implicació d'alguns polítics del Partit Popular i empresaris. La notícia acaba aquest primer paràgraf dient: «[...], pero siempre de acuerdo con la Ley de Financiación de Partidos Políticos, [...]»<sup>72</sup>. Per tant, el PP no va fer res il·legal; en l'article es pot veure una justificació per l'actuació del partit. Tota l'estona juga amb aquesta dualitat, alguns punts dels documents de Bárcenas són certs, per tant els dóna credibilitat, però defensa l'actuació del Partit Popular dient que les parts certes estan dintre la legalitat. En aquest sentit s'expressen els dos paràgrafs dedicats al préstec que va rebre el president del Senat, García-Escudero, per part del partit i que ell mateix, en la reunió, explicava. Així doncs, García-Escudero es mostra com un exemple de comportament, ja que va explicar el motiu del préstec i com el va tornar. Tot seguit, es torna a comparar l'auditoria interna i els papers publicats per *El País*: «Carmen Navarro ha detallado que García-Escudero devolvió el dinero en cinco pagos de un millón de pesetas, pero en los papeles publicados [...] solo aparece uno de llos. La actual tesorera ha utilizado esta circunstancia para poner de manifiesto que los papeles [...] están manipulados, [...]»<sup>73</sup>.

La resta de l'article continua justificant la legalitat dels comptes del Partit Popular, primer amb cites de l'informe publicat pel mateix partit, «[...], no puede dedicarse la existencia de ingresos o gastos [...] "que no hayan sido debidamente asentados en sus asientos y registros contables", indica» o les explicacions de l'actual tesorera, Carmen Navarro, «[...] hay 8,4 millones de euros que "corresponden a donativos anónimos ingresados" sin especificar el origen, tal y como permitía la legislación hasta 2007»<sup>74</sup>. Per la seva banda, el vídeo que acompanya el text també serveix per reforçar la versió del Partit Popular. Les imatges que componen el petit reportatge (1.18 min.) mostren els membres de la cúpula del partit abans de

<sup>70</sup> Annex 3: Peça 1 – vídeo 1

<sup>71</sup> Annex 3: Peça 2 – vídeo 2. RTVE / Agències. (2 febrer 2013). La auditoría del PP valida algunos papeles de Bárcenas y dice que las cuentas están saneadas. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130202/auditoria-del-pp-reconoce-84-millones-donaciones-anonimas-entre-1995-2007/606158.shtml>

<sup>72</sup> Annex 3: Peça 2 – vídeo 2

<sup>73</sup> Annex 3: Peça 2 – vídeo 2

<sup>74</sup> Annex 3: Peça 2 – vídeo 2

començar la reunió i l'entrada i sortida d'alguns dels participants. La veu en *off* que acompanya les imatges explica el motiu de la reunió, comenta l'informe (moment en el qual apareixen imatges del document ressaltant les parts de les que parla la veu en *off*) i, finalment, la veu en *off* es va combinant amb les declaracions d'alguns polítics a la sortida de la reunió, com Alícia Sánchez-Camacho recolzant el president Rajoy i referint-se a ells mateixos i al partit com a exemple de transparència. Per acabar, cal destacar la importància que dóna el reportatge a la firma, de tots els membres de la cúpula del Partit Popular, d'una declaració jurada on neguen haver cobrat sous en negre i destaca que «*han firmado voluntariamente*»<sup>75</sup>.

La tercera notícia es publica dos dies després de l'anterior, el 04 de febrer del 2013<sup>76</sup> i, en aquesta ocasió, és el president del Govern en persona qui nega la veracitats dels documents, tot i que en reconeix alguns punts. La peça audiovisual s'emet al telenotícies del migdia i dura dos minuts i nou segons. El presentador fa una petita introducció del que ha dit Rajoy i tot seguit dóna pas a la reportera que està a Berlín. Aquesta, fa un resum de les declaracions més destacades de Rajoy, citant les paraules de Rajoy textualment, i d'Angela Merkel, que no entra en el debat. A continuació, després de l'intervenció de la periodista, s'emeten alguns fragments de les declaracions de Rajoy a la roda de premsa posterior a la reunió amb Angela Merkel. Les declaracions de Rajoy només serveixen per confirmar i completar l'informació que ha explicat la periodista.

Pel que fa al text que acompanya les imatges torna a fer servir «*supuesta*» i derivats que conviden a creure la versió del PP i que creen el dubte del lector. A més a més, en aquest article el dubte queda reforçat i, fins i tot, anul·lat per les cites textuais de les paraules de Mariano Rajoy. Tot l'article es basa en el que diu Rajoy a la roda de premsa, fet que demostra una informació poc contrastada i que només té una única font. Per tant, no permet una notícia crítica o que qüestioni una possible implicació dels polítics populars en el cas de corrupció, ja que només es mostra una versió dels fets. Per una banda es presenta un president fort i amb ganes de continuar treballant pel bé dels espanyols - «*Rajoy ha asegurado encontrarse “con las mismas ganas, ilusión, coraje y determinación” para superar una de las situaciones más difíciles de los últimos 30 años en España*»<sup>77</sup>. Aquest fragment fa referència a la crisi econòmica, tema utilitzat per tornar a remarcar el bon paper del govern. A més a més, al final de l'article, s'afegeixen les declaracions d'Angela Merkel sobre els documents publicats per *El País*. Declaracions que ajuden a crear una imatge forta del president espanyol: «*La canciller alemana [...] ha mostrado su “plena confianza” en Rajoy*»<sup>78</sup>. Per l'altra banda es torna a demostrar que el PP no ha fet res il·legal i que els seus comptes estan en regla, «*[...] la formación recibió [...] donativos anónimos [...], pero siempre de acuerdo con la Ley de Financiación de Partidos Políticos, [...]*»<sup>79</sup>. Per acabar, un altre exemple que reforça aquesta idea és el penúltim paràgraf de l'article: «*Rajoy ha confirmado que [...] están “estudiando” [...] presentar querellas contra Bárcenas i contra quienes sostengan acusaciones contra la formación [...] y confía en que las decisiones que se tomen “sean las mejores” para defender*

<sup>75</sup> Annex 3: Peça 2 – vídeo 2

<sup>76</sup> Annex 3: Peça 3 – vídeo 3. RTVE. (4 febrer 2013). Rajoy reitera la falsedad de los papeles de Bárcenas salvo “alguna cosa” y se ve con “fuerza”. *Radio Televisión Española*. Recuperat de

<http://www.rtve.es/noticias/20130204/rajoy-insiste-publicado-sobre-partido-rotundamente-falso/606496.shtml>

<sup>77</sup> Annex 3: Peça 3 – vídeo 3

<sup>78</sup> Annex 3: Peça 3 – vídeo 3

<sup>79</sup> Annex 3: Peça 3 – vídeo 3

la “honorabilidadd”[...]»<sup>80</sup>; l'honor com a valor molt important en la societat espanyola i que s'ha de defensar.

Un mes més tard, 11 de març del 2013<sup>81</sup>, la corporació espanyola publica una notícia a la seva pàgina web sobre el Fòrum Europa que acollia polítics del PP i empresaris espanyols. Tant el vídeo que l'acompanya com l'article se centren en les declaracions de María Dolores de Cospedal i Mariano Rajoy, on es recolzen l'un a l'altre pel «cas Bárcenas». El reportatge, peça emesa al telenotícies, dura aproximadament dos minuts i les imatges que hi apareixen són principalment del Fòrum Europa, les declaracions de Rajoy i Cospedal i un gest afable entre els dos polítics després de l'intervenció de Rajoy (Imatge 2). La veu en *off* que apareix quan no parlen ni Rajoy ni Cospedal fa un resum del que han dit els dos polítics que es reforcen amb les imatges d'ells. Cal destacar els últims nou segons de la peça periodística on apareixen les imatges d'una petita manifestació davant del recinte on es celebrava el fòrum. La veu en *off* ho explica així: «*en la salida un grupo de miembros de la plataforma Afectados por la Hipoteca se ha manifestado contra los desahucios y ha increpado a algunos diputados*»<sup>82</sup>. Imatges que contrasten amb l'interior de la sala on es celebrava l'esdeveniment.



Imatge 2: Petó entre Rajoy i de Cospedal. FONT: RTVE.

En referència al text escrit, tornar a destacar, com en els articles analitzats anteriorment, l'innocència del PP - «[...] de Cospedal, se ha mostrado convencida de que se sabrá “toda la verdad” [...] y ha defendido la gestión de su partido en este asunto: “El PP está haciendo lo que tiene que hacer, explicando a los ciudadanos con toda transparencia cuál es la situación”»<sup>83</sup>. Aquest fragment ressalta la bona gestió del PP i mostra un partit unit, sense fissures, com per exemple les següents declaracions de Rajoy sobre de Cospedal: «*un magnífico ejemplo a seguir*»<sup>84</sup>. Cal recordar que està parlant d'una persona que presumptament ha cobrat diners en negre. També s'intenta mostrar el que realment preocupa els polítics del PP, primer sense fer referència al «cas Bárcenas» («*Ni Rajoy ni Cospedal se han referido en sus intervenciones iniciales al caso Bárcenas. Si lo ha hecho la secretaria general del PP en el turno de preguntas. [...] confía en la labor de los tribunales y que se alegra de que el caso esté judicializado*»<sup>85</sup>), i després remarcant quins són els interessos del partit («*En su opinión, no se pueden consentir “comportamientos reprobables, ilícitos e indignos que cercenan el porvenir de España” [...]*»<sup>86</sup>). Tot i que el to general de l'article és un to amigable cap al PP, hi ha un petit fragment que fa referència a la manifestació que hi havia davant el recinte de l'esdeveniment, «*Tanto Rajoy como otros miembros del Gobierno han salido [...] por la puerta de atrás, según informa TVE. En la puerta principal un grupo de medio centenar de protestantes protestaba por los*

<sup>80</sup> Annex 3: Peça 3 – vídeo 3

<sup>81</sup> Annex 3: Peça 4 – vídeo 4. Menendez, M. (11 març 2013). Cospedal defiende su gestión en el caso Bárcenas y Rajoy le presenta como “ejemplo a seguir”. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130311/rajoy-ensalza-ejemplaridad-cospedal-quien-dice-se-sabra-toda-verdad-sobre-barcanas/615500.shtml>

<sup>82</sup> Annex 3: Peça 4 – vídeo 4

<sup>83</sup> Annex 3: Peça 4

<sup>84</sup> Annex 3: Peça 4

<sup>85</sup> Annex 3: Peça 4

<sup>86</sup> Annex 3: Peça 4



*desahucios*»<sup>87</sup>. Aquest petit fragment, remarca el fet que el president del Govern i altres membres de l'executiu abandonessin l'esdeveniment per la porta del darrera. Això demostra que els polítics s'amaguen i eviten el conflicte amb els manifestants que estaven protestant. És interessant destacar aquestes tres línies de l'article perquè és un dels únics moments que es pot interpretar com una possible crítica cap al Govern. Tot i així, al final es torna a ressaltar el bon paper del Govern popular davant altres problemes relacionats amb el «*desafío soberanista de Cataluña*» i com defensa la llei i als espanyols per sobre de tot. Per acabar, també fa referència a les declaracions de Cospedal en relació al conflicte intern del PSOE per demostrar, un altre cop, que el PP és el gran partit que defensa els interessos de tots els espanyols.

La cinquena notícia, de l'01 de juliol del 2013<sup>88</sup>, tracta sobre la reunió del PP després de l'empresonament de Luí B́arcenas i destaca les declaracions de Rajoy, evitant parlar de B́arcenas, però remarcant que el PP ajudarà a la justícia. El primer paràgraf de l'article recrimina a Rajoy el fet de no parlar de B́arcenas, tema que afecta tant al partit com a la societat espanyola - «*El presidente [...] Mariano Rajoy, no ha mencionado el nombre del extesorero del PP Luí B́arcenas [...], durante su discursos a puerta cerrada ante el Comité Ejecutivo Nacional del PP, y se ha limitado a decir que el partido colaborará con la justicia*»<sup>89</sup>. De tot aquest fragment, cal destacar «*se ha limitado*», és un indicatiu d'una crítica cap a Mariano Rajoy ja que no ha dit res més, sinó que ha tornat a repetir el mateix esquema que en intervencions anteriors. Altrament, el següent paràgraf, torna a parlar sobre la col·laboració del PP amb la justícia, demostra una implicació del PP i de Rajoy, no només per ajudar als jutges, sinó també per canviar la política, «*[...] ha añadido que hay que hacer una "apuesta por la regeneración y por la transparencia"*» (01 de gener del 2013). A partir d'aquí i fins al final, l'article es compon de cites de la secretaria general del PP, María Dolores de Cospedal, que engrandeix la imatge del PP, «*Ningún partido ha realizado un ejercicio de transparencia y entrega de documentación como la que ha hecho el PP*», ha subrayado Cospedal, quien ha destacado que es «*apreciado por los ciudadanos*»<sup>90</sup>. Per acabar, l'article mostra, a partir de les declaracions de Cospedal i cites textuales del que ha dit, una secretaria general forta i amb confiança, imatge que reflecteix l'estat del PP.

El vídeo que acompanya l'article escrit serveix per complementar el text i per mostrar altres declaracions de membres del PP. Un exemple són les paraules d'Esperanza Aguirre que assegura sentir-se avergonyida pel «cas B́arcenas», o les d'Alicia Sánchez-Camacho que diu no tenir por de res. Les imatges doncs, mostren l'arribada d'alguns membres del partit a la seu de Madrid i després l'interior de la sala abans de començar la reunió on apareixen els polítics conversant en un ambient distès. Pel que fa la veu en *off* que acompanya les imatges, fa un resum del que han dit Cospedal i Rajoy dins de la reunió. Finalment, cal destacar que les fonts de la notícia, tant les declaracions com les imatges, provenen de dos agències d'informació espanyoles, l'agència EFE i Europa Press. Aquest fet, provoca que la majoria de ciutadans rebin la mateixa informació o semblant, ja sigui des d'un mitjà públic com Televisió Espanyola com

<sup>87</sup> Annex 3: Peça 4

<sup>88</sup> Annex 3: Peça 5 – vídeo 5. RTVE / Agències. (1 juliol 2013). Rajoy no menciona a B́arcenas ante los suyos y se limita a decir que el PP colaborará con la justicia. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130701/rajoy-no-menciona-barcenas-se-limita-decir-pp-colaborara-justicia/702640.shtml>

<sup>89</sup> Annex 3: Peça 5 – vídeo 5

<sup>90</sup> Annex 3: Peça 5 – vídeo 5

d'un mitjà privat i, per tant, dificulta contrastar la informació. També és interessant destacar el fet que TVE no destini cap periodista per cobrir l'esdeveniment. Això pot ser un indicatiu de falta de recursos o que no interessa tenir-ne informació de primera mà.

El 15 de juliol del 2013<sup>91</sup> es publica una altra notícia desmentint el cobrament de sous en negre per part d'alguns dirigents del PP. El text, acompanyat per un vídeo de 1.23 minuts, recull les impressions de la secretaria general del Partit Popular, María Dolores de Cospedal, sobre les declaracions de l'extresorer del partit, Luís Bárcenas. Cal remarcar en el text l'ús del verb «assegurar» ja que dóna més força a la idea d'innocència, tant de Cospedal com de Rajoy, i de determinació per demostrar-la. Es pot veure en tres exemples del text:

1. «La secretaria general del Partido Popular **ha asegurado** que ni ella ni Rajoy han cobrado nunca dinero en negro del extesorero, [...]».
2. «Cospedal **ha asegurado** que está “deseando desmentir estas injurias y calumnias en sede judicial”».
3. «La número dos del PP **ha asegurado** que es “taxativamente falso”»<sup>92</sup>.

Per una altra banda, l'article apunta cap a una lluita entre la versió de Bárcenas i la del PP, sempre donant més credibilitat a la de la formació política. Ho fa a través de les declaracions de la secretaria que demostren ganes per defensar-se davant d'un jutge. També ho fa només oferint al lector una versió o publicant les declaracions de Cospedal sobre la seva opinió respecte a les paraules de Bárcenas - «[...] Cospedal, ha calificado de “disparatada y mentirosa” la “historia” que ha contado este lunes Luís Bárcenas [...] sobre una **supuesta comisión** al partido a cambio de una contrata de limpieza en Toledo»<sup>93</sup>. En primer lloc, les declaracions de Cospedal treuen qualsevol tipus de credibilitat a la versió de Luís Bárcenas, fet que afavoreix la creació d'una imatge d'innocència del PP. En segon lloc, la paraula subratllada torna a qüestionar, o més ben dit, a reafirmar la inexistència de qualsevol il·legalitat per part del Partit Popular. Un altre exemple són les declaracions de Cospedal que apareixen publicades al final de l'article i que, ja no només qüestionen les paraules de Bárcenas, sinó que també les proves presentades al judici. A tall d'exemple, «Lo único que prueba este documento, [...], si es que prueba algo, [...]» o «Considerar que eso es prueba de nada, además de ser mentira, es de una gran ignorancia»<sup>94</sup>. Tot i que les frases estan buides de significat, és a dir, no aporten cap informació, serveixen per reforçar la versió del PP. Per acabar, i tornant al vídeo que acompanya al text, no hi ha res per destacar, ja que segueix el mateix esquema que els anteriors. Es compon d'una veu en *off* que resumeix les declaracions de Cospedal i que les combina amb les imatges i les paraules de la secretaria.

La següent notícia, del 16 de juliol del 2013<sup>95</sup>, va acompanyada d'un vídeo de 0.44 segons

<sup>91</sup> Annex 3: Peça 6 – vídeo 6. RTVE. (15 juliol 2013). Cospedal desmiente que Rajoy y ella hayan cobrado dinero en negro del extesorero Bárcenas. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130715/cospedal-califica-calumnias-barcenas-diga-ella-rajoy-cobraron-90000-euros/715040.shtml>

<sup>92</sup> Annex 3: Peça 6 – vídeo 6

<sup>93</sup> Annex 3: Peça 6 – vídeo 6

<sup>94</sup> Annex 3: Peça 6 – vídeo 6

<sup>95</sup> Annex 3: Peça 7 – vídeo 7. RTVE. (16 juliol 2013). El PP bloquea otra vez la comparecencia de Rajoy tras la declaración de Bárcenas. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130716/pp-bloquea-comparecencia-rajoy-congreso-sobre-papeles-barcenas/715620.shtml>

en el que apareixen les intervencions de diferents diputats, tant del govern com de l'oposició. El tema de l'article és el bloqueig de la compareixença de Rajoy al Congrés per part del PP. A partir d'aquí, l'article es pot dividir en dos parts. La primera part, majoritària, se centra més en el punt de vista del PP. La segona, en els partits de l'oposició. Els dos primers paràgrafs expliquen els fets, com el PP ha bloquejat la compareixença de Rajoy per segon cop i quines han estat les reaccions del PSOE. Però, cal destacar, els dos paràgrafs següents on s'escenifiquen els atacs entre els dos partits, donant més ressò a les declaracions del popular.

*«El popular José Manuel Barreiro ha acusado además al PSOE [...] de haber formado una "coalición de intereses entre el señor Rubalcaba y el señor Bárcenas". Barreiro ha afirmado que el único interés de Rubalcaba en este caso no es conocer la verdad, sino sacar a Rajoy del Gobierno. "Buscar una vía que las urnas no le han dado para llegar al Gobierno, [...], y ha defendido que Rajoy ya ha dado explicaciones "amplias, extensas y contundentes" [...]».*

Aquest fragment exposa el que ha dit el popular Barreiro sobre el perquè el PSOE insisteix en la compareixença de Mariano Rajoy. És clar, que intenta crear un vincle entre el Partit Socialista i Luís Bárcenas, i insinua una conspiració per treure a Rajoy del Govern. Per tant, les declaracions de Barreiro, que ocupen gran part del text, tornen a ser una manera de demostrar l'innocència del PP, però, sobretot, de Mariano Rajoy i serveixen per desviar l'atenció del tema principal: el bloqueig per la compareixença de Rajoy al Congrés. A continuació, hi ha el fragment dedicat al PSOE, unes declaracions del senador socialista Marcelino Iglesias minuts abans de les de Barreiro.

*«[...] el senador socialista Marcelino iglesias insistía en la importancia de una explicación del presidente en sede parlamentaria: "Si no puede explicarse no puede estar ni un minuto más en la presidencia del Gobierno", ha señalado»<sup>96</sup>.*

La primera diferència entre aquest fragment i l'anterior és l'allargada, això indica que es dóna més importància a les declaracions del PP. Per una altra banda, a partir d'aquest fragment, l'article publica les declaracions d'altres partits que també demanen, igual que el PSOE, la compareixença de Rajoy per explicar les acusacions de Bárcenas. És un dels pocs articles analitzats fins ara, en què també apareix un altre punt de vista i no només el del PP. Finalment, el text se centra més en les declaracions dels socialistes que increpen la gestió del Govern. No hi ha gaires articles, tot i que aquest no abandoni del tot el to amigable, que posin en el punt de mira el Govern de Rajoy publicant les declaracions dels altres partits, més aviat crítiques; a tall d'exemple, *«Todos los partidos, ha señalado, "coinciden no en acusar a Rajoy", sino en que "vengan a explicarse", a lo que ha añadido que no se puede tener un presidente del Gobierno que "no pueda hacer una entrevista con periódicos y con televisiones [...]»<sup>97</sup>.*

El 31 de juliol del 2013<sup>98</sup> es publica la notícia sobre la compareixença del president del Govern, Mariano Rajoy, al Congrés, després del bloqueig del PP. La notícia es compon d'un vídeo de 1.57 de durada i un article que complementa el material audiovisual. Per una banda,

<sup>96</sup> Annex 3: Peça 7 – vídeo 7

<sup>97</sup> Annex 3: Peça 7 – vídeo 7

<sup>98</sup> Annex 3: Peça 8 – vídeo 8. Martín Plaza, A. (31 juliol 2013). Rajoy acude al Congreso por el "caso Bárcenas" ante una oposición que le exigirá que dimita. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130731/rajoy-acude-congreso-caso-barcenas-ante-oposicion-exige-verdad-su-dimision/728285.shtml>

el vídeo recull les imatges de la reunió del PSOE per preparar la compareixença de Rajoy y la posterior roda de premsa amb les declaracions de la vicepresidenta del partit. A més a més, també apareixen declaracions d'altres partits de l'oposició com UpyD o CiU. Per completar el vídeo, alguns dels membres del Partit Popular també apareixen fent declaracions, com el portaveu Alfonso Alonso o el ministre Soria. Altrament, les imatges van acompanyades d'una veu en *off* que explica els moviments de l'oposició, és a dir, com es preparen la compareixença, i quina creuen que serà la posició de Rajoy en el moment del debat. La majoria, així ho confirmen les declaracions d'alguns polítics de l'oposició, creuen que Rajoy es decantarà per parlar de l'economia. Totes aquestes veus, diferents a les del PP, apunten a un debat intens sobre el «cas Bárcenas» i reclamen la veritat per part de Rajoy. Per contra, les declaracions que fan els membres del PP van en el sentit de parlar als ciutadans. Destaquen les de Alfonso Alonso, «**Rajoy se va a dirigir a los ciudadanos, va hablar a la soberanía nacional y por tanto va a hablar a los representantes de los españoles**»<sup>99</sup>. Crida l'atenció el fragment en negreta ja que demostra una disposició del president a donar explicacions als ciutadans, però no perquè ho vulguin els altres partits, si no perquè ho demanen els ciutadans. Per tant, l'efecte que fa la frase és que la figura de Rajoy està a disposició dels ciutadans, que el seu objectiu és complaure als ciutadans i per això haurà de comparèixer davant els diputats.

Per l'altra banda, el text comença recordant les paraules de Rajoy respecte el «cas Bárcenas» («*Es falso. Todo lo que se ha dicho y todo lo que se pueda insinuar es falso*»). Tot seguit parla sobre la compareixença i el que suposa per Rajoy; l'article la planteja com un judici on hi ha un acusat que s'ha de defensar davant el fiscal i un jurat. Aquesta idea es desprèn de la següent frase: «*Rajoy defenderà, como entonces, que nunca cobró sobornos en dinero negro*»<sup>100</sup>. Rajoy és l'acusat que s'ha de defensar de les crítiques dels altres i no només un cop, sinó que ja ho havia fet en ocasions anteriors. Posteriorment, hi ha un petit espai per l'oposició de només tres línies i que fa un resum del que diran durant la compareixença. «*La oposición le exige en bloque que diga “la verdad” y que no utilice la crisis “como burladero”*»<sup>101</sup>. En el paràgraf següent, però, es torna a enaltir la figura de Rajoy a partir de les seves declaracions: «*[...] acudir al Congreso para dar su “versión” y para “aclarar las dudas que legítimamente pueden tener muchísimos ciudadanos»* o «*[...] un presidente del Gobierno no podía “estar saliendo cada día al paso de todas las insinuaciones o rumores que se vayan produciendo”*», declaracions que indiquen altres obligacions del president que impliquen vetllar pels ciutadans i els seus interessos. Aquest exemple, serveix per veure com es presenta a un Rajoy comprensiu i disposat a explicar-se davant els ciutadans, tot i que s'ha vist «obligat» per l'oposició i pel canvi que s'ha produït en el cas. Els següents paràgrafs serveixen per explicar com, des de mitjans de juliol, la versió de Bárcenas ha canviat i ja no nega l'existència dels documents que impliquen els alts càrrecs del PP, entre ells Mariano Rajoy. Tot i el canvi, al llarg de l'article continuen apareixent paraules que en qüestionen l'existència, per exemple «*supuesta*» o «*presuntamente*».

Finalment, els dos últims apartats de la notícia es refereixen a la fortuna de Bárcenas i cap a on aniran dirigides les preguntes de l'oposició, qüestionant la versió del PP. A més a més, es torna a destacar el fet que el PSOE i IU demanaran la dimissió del president i algunes de les declaracions d'altres partits polítics com les de la portaveu de UpyD, «*[...]ha avisado de que*

<sup>99</sup> Annex 3: Peça 8 – vídeo 8

<sup>100</sup> Annex 3: Peça 8 – vídeo 8

<sup>101</sup> Annex 3: Peça 8 – vídeo 8

este jueves quizá sea “la última oportunidad” para [...] decir “la verdad”» o les del diputat Centella (IU), «[...] es “realmente grave” que la ciudadanía crea más “a un señor que está en la cárcel”, [...], que al presidente del Gobierno»<sup>102</sup>. Declaracions que mostren un to de l'article més crític cap al Govern i Mariano Rajoy que en altres notícies o dins el mateix article del 31 de juliol del 2013.

En el segon bloc, les notícies per analitzar són del 2015, dos anys després de l'esclat del cas i un cop confirmada la veracitat dels documents de Bárcenas i, per tant, la comptabilitat B del PP. La primera notícia, del 23 de gener del 2015<sup>103</sup>, es publica el dia següent de la sortida de Bárcenas de la presó i se centra en les primeres declaracions de l'extresorer. El text va acompanyat d'un vídeo de 1.43 minuts en el que apareixen les imatges de Bárcenas entrant i sortint de l'Audiència Nacional i de casa seva, a més a més, de les imatges en les que està parlant amb els mitjans de comunicació. Les imatges van acompanyades d'una veu en *off*, que es silencia quan es passen les declaracions de Bárcenas. També s'encarrega de remarcar el fet que Bárcenas ha parlat amb els mitjans complementant el resum de la periodista que està a l'Audiència i que explica el que ha dit Bárcenas, citant textualment les seves paraules. Respecte al text, cal destacar que les fonts no provenen només del que ha dit un membre del PP, sinó que, per una banda, les declaracions de Bárcenas provenen de l'agència d'informació Europa Press i, per l'altra, també compta amb fonts judicials. Dit això, és important analitzar les declaracions de Bárcenas ja que es contraposen amb la versió del PP - «[...] Rajoy, “conocía la existencia de la contabilidad B del PP desde el principio” y que quien se ha beneficiado de esa caja paralela ha sido “el partido”» o «Rajoy ha eludido pronunciarse sobre las acusaciones de Bárcenas»<sup>104</sup>, silenci que encara dóna més força a la versió de Bárcenas. Així com les declaracions de l'extresorer Álvaro Lapuerta: «Todos los apuntes son rigurosamente ciertos, corresponden con cantidades que percibían determinadas personas en efectivo [...]»<sup>105</sup>.

Tot seguit, l'article deixa de banda les declaracions de Bárcenas i explica els motius pels quals el jutge l'ha deixat sortir de la presó, destacant la quantitat de la fiança i explicant amb detall com ha estat pagada. Cal destacar, però, una frase sobre com ha actuat Bárcenas, «Antes de dirigirse a la Audiencia Nacional, Bárcenas ha atendido a los periodistas a la salida de su casa del barrio de Salamanca [...]»<sup>106</sup>. Primer, és important remarcar que detallen el barri on viu Bárcenas, el barri de Salamanca, un dels més cars de Madrid. Això provoca que el lector entengui que Bárcenas té un alt poder adquisitiu i, per tant, es mou per ambients de poder. Segon, l'article destaca el fet que Bárcenas es parés a parlar amb els periodistes; això pot indicar que vol cridar l'atenció i pot fer pensar que les declaracions que fa davant els mitjans de comunicació també van en aquest sentit. Així doncs, la credibilitat de Bárcenas i, per tant, la seva versió, queden qüestionades en només una frase; fet que permet mantenir la del PP, més o menys, intacta. Per acabar, es mostra una relació estreta entre Mariano Rajoy i Luís Bárcenas que genera molts dubtes sobre quina de les dues versions és la correcta, la del PP o la de l'extresorer. «Nada más salir de la cárcel, el extesorero aseguró a los periodistas que el PP “no

<sup>102</sup> Annex 3: Peça 8 – vídeo 8

<sup>103</sup> Annex 3: Peça 9 – vídeo 9. RTVE / Agències. (23 gener 2015). Bárcenas: “Rajoy conocía la existencia de la contabilidad B desde el principio”. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20150123/barcenarajoy-conocia-existencia-contabilidad-desde-principio/1085721.shtml>

<sup>104</sup> Annex 3: Peça 9 – vídeo 9

<sup>105</sup> Annex 3: Peça 9 – vídeo 9

<sup>106</sup> Annex 3: Peça 9 – vídeo 9

*tiene nada que temer” de él “en estos momentos” [...], señaló que no tenía ningún mensaje para el presidente [...]. “Yo le he hecho caso y le doy las gracias: Luis ha sido fuerte de verdad. [...]”»<sup>107</sup>. Final que, no només marca una relació estreta entre Rajoy i Bárcenas, sinó que presenta a Bárcenas com un mafiós, idea que permet tornar a donar credibilitat a la versió del PP.*

L'última notícia a analitzar és del dia 23 de març del 2015<sup>108</sup>, poc després del final de la instrucció del «cas Bárcenas». L'article comença destacant l'indici d'una comptabilitat B del PP, per tant, la versió del partit encara és creïble ja que el jutge només ha trobat indicis de la seva existència. «El juez [...], ha concluido la instrucción de la pieza separada de los “papeles de Bárcenas” y da por acreditada “indiciariamente” la existencia de una contabilidad paralela en el PP desde 1990 hasta al menos 2008 “nutrida” por donaciones de empresas adjudicatarias de contratos públicos»<sup>109</sup>. A més a més, els imputats per delictes contra l'Hisenda Pública són persones que jo no estan vinculades al PP («exresponsables del PP»). Tot i que només hi ha indicis, el jutge sí que manté l'existència d'una caixa B al PP, així ho explica l'article: «El instructor de Gürtel sostiene que [...], el Partido Popular “se vino sirviendo de diversas fuentes de financiación ajenas al circuito económico legal, [...]”<sup>110</sup>. Per tant, no es demostra que la cúpula del PP rebés diners en negre, però sí que hi va haver un finançament al marge de la llei a través de donacions d'empresaris, així ho demostrava l'informe de l'auditoria interna que havia fet el PP el 2013. Tot i que, en aquell moment el partit mantenia que era legal, el jutge Ruz insisteix en recordar, així ho explica l'article, que les donacions «no están exentas de tributar».

Finalment, cal destacar un article basat només en les fonts judicials, sense cap declaració del PP o de Bárcenas, i això provoca que sigui un article explicatiu on s'exposen les conclusions de la investigació. Conclusions que han acabat implicant el PP, però que tot i així, al llarg de l'article, no hi ha cap referència a les negacions del PP respecte a una comptabilitat B, que, després de dos anys d'investigació, s'ha acabat demostrant. A més a més, l'article va acompanyat d'un vídeo en què la veu en *off* fa un resum de l'informe judicial mentre apareixen ressaltats els apartats més importants. També apareix la seu del PP a Madrid i les imatges dels diferents imputats, entre ells Bárcenas.

En suma, Televisió Espanyola, a diferència de la BBC, no intenta donar una notícia amb els diferents punts de vista, sinó que la majoria dels articles i vídeos analitzats només apareixen com a font principal membres del PP. En comptades ocasions apareix la versió de la policia o de Luís Bárcenas, tot i que les declaracions d'aquest últim es fan servir per reforçar la versió del PP. A més a més, són notícies que qüestionen molt poc la versió del PP i, per tant, només expliquen el que han dit els polítics sobre el tema en un to, en general, neutre. Això provoca que el lector només sigui capaç de conèixer una versió, fet que empobreix la notícia i fa que totes s'assemblin. És cert, però, que en algunes articles, per exemple el del 23 de gener del

<sup>107</sup> Annex 3: Peça 9 – vídeo 9

<sup>108</sup> Annex 3: Peça 10 – vídeo 10. Martín Plaza, A. (23 març 2015). Ruz concluye la instrucción de los “papeles de Bárcenas” y da por acreditada la caja B del PP. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20150323/ruz-concluye-instruccion-papeles-barcenas-da-acreditada-caja-pp/1121284.shtml>

<sup>109</sup> Annex 3: Peça 10 – vídeo 10

<sup>110</sup> Annex 3: Peça 10 – vídeo 10

2015<sup>111</sup>, es menciona que ni Rajoy ni cap membre del PP van fer declaracions sobre les paraules de Bárcenas que incriminen directament a la formació política. Per acabar, cal destacar l'ús de paraules com «*supuestamente*» o «*presuntamente*» per crear ambigüitat sobre la culpabilitat del PP, tant en el finançament il·legal com en l'existència d'una comptabilitat B. Així doncs, no afavoreix la creació d'un debat ni acaben de complir la funció de mitjà públic ja que només dóna una versió, i quan en algunes notícies, per exemple la del dia 16 de juliol del 2013<sup>112</sup> o el 31 de juliol del 2013<sup>113</sup>, apareixen veus crítiques ho fan en poc espai o acaben servint per afavorir el Partit Popular.

### 3.3. Televisió de Catalunya (TV3)

#### 3.3.1. Història de TV3

El 29 de setembre de 1982 el Consell Executiu de la Generalitat va aprovar el projecte de llei per crear el mitjà públic, en aquell moment, anomenat Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV). El 1983 es van començar a construir els estudis de Sant Joan Despí, on es van instal·lar els estudis de televisió, i es van comprar els locals de Diagonal 614, pels estudis de Catalunya Ràdio. El mateix any, Pere Cuxart va ésser nomenat director general de la CCRTV i es van començar a fer les primeres proves de producció i realització de programes a les instal·lacions de TV3 al carrer Numància, de Barcelona. No va ésser fins l'estiu del 83 que van començar les emissions per Catalunya Ràdio amb la veu de Miquel Calçada i a mitjans d'estiu els butlletins horaris i els informatius. El 10 de setembre del mateix any, TV3 va fer la primera emissió experimental amb un programa presentat per Àngels Moll i Joan Pera, però fins el 1984 no van començar les emissions regulars. A poc a poc, la cobertura, tant de Catalunya Ràdio com de TV3 es va anar ampliant; el 1985 arribava a Andorra, Catalunya Nord i al País Valencià i el 1986 van entrar en funcionament les delegacions territorials de Catalunya Ràdio. El 1988 començaven les emissions regulars del segon canal de la corporació, el canal 33 i un any després TV3 obria les delegacions de les tres altres comarques i creava els «Telenotícies comarques», descentralitzant els informatius de Televisió de Catalunya.



El 1991, es va inaugurar el canal infantil Club Super3 i el 1992 es va fer la primera edició de La Marató de TV3. El 1995, Jordi Vilajoana va ésser nomenat director general de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, substituint a Joan Granados i es va produir la primera emissió per satèl·lit de Televisió de Catalunya i Catalunya Ràdio. Un any més tard s'inaugurava TVC Online, la pàgina web de Televisió de Catalunya. Poc després, el 1997, s'iniciaven les emissions de TVC Internacional per a Europa, en obert, i un any després van començar les emissions de TVC Internacional per a Amèrica. Entrats al segle XXI, el 2001 es reestructurava el Canal 33 i es va crear el canal infantil i juvenil K3. A més a més, el mateix any, s'estrenava una de les telenovel·les més vistes de TV3, «El cor de la ciutat». El 2003 es va produir una remodelació de tota l'estructura de gestió de la producció audiovisual de programes, de la gestió d'adquisició de TVC i es va arribar a diferents acords amb la Filmoteca de Catalunya i el Parlament de Catalunya per oferir el servei de digitalització de continguts audiovisuals. L'11 de setembre d'aquell mateix any començaven les emissions del 3/24, el canal de 24 hores d'informació. El

<sup>111</sup> Annex 3: Peça 10 – vídeo 10

<sup>112</sup> Annex 3: Peça 7 – vídeo 7

<sup>113</sup> Annex 3: Peça 8 – vídeo 8

juliol del 2005, la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió engegava el Servei Català de Doblatge, a través del qual TV3 assumeix, des de llavors, el doblatge dels films estrangers i el cedeix gratuïtament a les distribuïdores; assumint, així, un paper important en la difusió de la llengua catalana.

Després de l'acord entre la Generalitat i la CCRTV del 2006, tots els catalans que viuen a l'estranger tenen la possibilitat de veure la programació de Televisió de Catalunya per Internet a través del TV3alacarta. A més a més, la corporació va rebre el segell de bronze europeu a la qualitat en la gestió empresarial, reconeixement atorgat per la *European Foundation Quality Management*. El 2007 naixia el portal educatiu Edu3.cat on es van reunir tots els materials didàctic produïts per Televisió de Catalunya, Catalunya Ràdio i el Departament d'Educació i poc després, el Parlament aprovava la nova llei de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, nom que rep l'entitat des de llavors. El 2012, la llei aprovada el 2007 es va veure modificada pel Parlament; aquesta nova llei redistribuïa les funcions dels òrgans rectors de l'entitat. A més a més, la corporació es va anar adaptant als canvis tecnològics, i des d'un principi es va implicar en l'àmbit de la innovació. El mateix any, el 2012, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals remodelava l'oferta audiovisual per garantir un alt nivell de competitivitat; es van fusionar el canal Super3 i el 33, que substituïen el 3XL i es van incorporar continguts documentals a Esport3, pel que fa a televisió. El 2014, seguint el model de televisió pública, va firmar un conveni amb el Departament de Benestar Social i Família per reforçar l'educació i la pedagogia; així com també van ampliar la presència arreu del món unificant corresponsalies.

Com a mitjà públic, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals té la missió d'oferir a tots els ciutadans un servei públic de qualitat, compromès amb els principis ètics i democràtics. També té la missió de promocionar la cultura i la llengua catalana. Així doncs, un dels objectius principals de la corporació és ajudar a consolidar i expandir la llengua, la cultura, la identitat i la projecció internacional de Catalunya, reflectint, així, la diversitat de la societat actual. Per altra banda, també té la missió de cooperar en l'àmbit educatiu, promoure el desenvolupament de la indústria audiovisual catalana, fomentant produccions en català, i impulsar l'oferta de continguts, ja sigui a través dels mitjans de comunicació tradicionals, ràdio i televisió, com de les noves tecnologies, Internet o telefonia mòbil. Per acabar, el Parlament de Catalunya escull els sis membres que ocupen el Consell de Govern i d'administració de la corporació; actualment el president és Brauli Duart i Llinares. Un punt important dels mitjans públics és el finançament i la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals rep finançament a partir del pressupost general de la Generalitat que es debat i s'aprova al Parlament. A més a més, hi ha una Comissió de Control Parlamentari i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya que s'encarreguen de controlar el compliment de les lleis en matèria audiovisual. Cal sumar-hi el Servi d'Atenció a l'Audiència, dins la mateixa corporació, on els ciutadans es poden dirigir per a qualsevol reclamació o dubte<sup>114</sup>.

### 3.3.3. Anàlisi de les notícies

El 2009 va esclatar la notícia sobre el desviament de diners del Palau de la Música, òrgan públic, cap als comptes particulars del director, en aquell moment Fèlix Millet, i la seva mà dreta, Jordi Montull. Entre els implicats també hi havia les seves dones i la filla de Montull, entre altres. A part de desviar diners cap als seus comptes, la policia va començar a investigar un possible finançament il·legal de Convergència Democràtica de Catalunya que, a través de la

<sup>114</sup> Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. (2015). *Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/>



Fundació Trias Fargas, va rebre diners de l'empresa constructora Ferroviària. La institució del Palau, en aquest cas Fèlix Millet, feia el paper de mitjancer, funció per la qual cobrava un %; cas conegut com el «cas Palau». Paral·lelament, es va començar a investigar el projecte que permetia construir un hotel al costat del Palau. En aquest cas, els implicats tornaven a ésser Fèlix Millet i Jordi Montull, però, a més a més, l'excúpula d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona, acusats de requalificar el terreny per permetre la construcció de l'hotel i d'ésser influïts per Millet; és el «cas hotel del Palau». Aquestes dos trames que afecten el Palau de la Música, Fèlix Millet i Jordi Montull, són les que analitzaré en aquest apartat. Les notícies, la primera en forma d'article i la resta en format audiovisual, són peces extretes de la pàgina web de Televisió de Catalunya. Tenint en compte que són dos trames diferents l'una de l'altra, primer analitzaré la que correspon al finançament il·legal de Convergència Democràtica de Catalunya que comprèn les notícies del 22 de setembre del 2009 al 24 d'octubre del 2013 i la notícia del 06 de maig del 2014. Tot seguit, serà el torn del cas que afecta l'excúpula d'Urbanisme del qual corresponen les notícies del 13 de març del 2014, 28 de maig del 2014 i 23 de març del 2015.

La primera notícia es tracta d'un article penjat a la pàgina web de Televisió de Catalunya el 22 de setembre del 2009<sup>115</sup>. L'article tracta sobre els indicis que havia trobat la policia d'un vincle entre Fèlix Millet i diversos partits polítics. La notícia es basa en les informacions publicades, el mateix dia, als diaris, per això quan planteja el vincle fa servir el condicional, ja que no és una informació confirmada i evita assenyalar qualsevol partit directament («[...] *Fèlix Millet hauria aportat diners per a fundacions vinculades amb CDC i el PSC, [...]*»). Tot i que en l'article no s'afirma que existeixi aquest vincle, sí que es fa ressò del cas del polític Àngel Colom, que havia confirmat aportacions de Millet el dia anterior a les publicacions, és una manera per reafirmar el que es publica als diaris; «[...] *Àngel Colom reconegué aportacions de Millet per saldar els deutes de l'extint Partit de la Independència*». Un altre exemple que ajuda a creure les informacions publicades pels diaris i que treuen credibilitat als polítics, en aquest cas el PSC i CDC, és el primer paràgraf de l'article: «[...] *després que els partits catalans neguessin haver rebut diners de Fèlix Millet, la premsa publica avui que les arques d'algunes fundacions vinculades amb formacions polítiques catalanes sí que haurien rebut aportacions de Fèlix Millet*». L'exemple dóna credibilitat a les informacions publicades pels diaris, diaris amb un gran prestigi a Catalunya com és «La Vanguardia» o «El Punt». Per una altra banda, després d'exposar les dades que apareixen publicades, en el cas de «La Vanguardia» que se centra en CDC, el partit defensa la gestió feta a través dels convenis amb els quals es feien les aportacions i, a més a més, reafirmen la seva versió afegint que «*les quantitats ingressades s'han declarat a Hisenda*». Així doncs, no hi ha cap il·legalitat, igual que en el cas que implica el PSC i que publica «El Punt». La notícia fa el mateix plantejament que en el cas de CDC. Primer exposa la informació publicada al diari i després la contraposa amb el que ha dit la directora de la Fundació Internacional Olof Palme i exdiputada del PSC, Anna Balletbó. Finalment, l'article fa un apunt als nous esdeveniments que afecten el cas del Palau de la Música, però, sobretot, els implicats polítics ja que la filla de Jordi Montull, havia intentat extreure informació valuosa dels ordinadors del Palau. Fet que torna a assenyalar els polítics.

La següent notícia, emmarcada dintre el bloc del finançament il·legal de CDC, és del dia 15

<sup>115</sup> Annex 4. Televisió de Catalunya. (2 d'octubre 2009). Els diaris publiquen noves dades que vinculen el món de la política amb Fèlix Millet. *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/324/els-diaris-publiquen-noves-dades-que-vinculen-el-mon-de-la-politica-amb-felix-millet/noticia/407402/>

de juny del 2013<sup>116</sup>. Es tracta d'un vídeo reportatge de 1.26 minuts que es va emetre el Telenotícies vespre i que resumeix la compareixença d'Artur Mas durant un acte del partit per defensar-se ell mateix i CDC de les acusacions de finançament il·legal publicades en alguns mitjans. El vídeo obre amb les imatges d'Artur Mas a la roda de premsa amb el cap alt. Paral·lelament a les imatges de Mas davant els mitjans, la veu en *off* destaca que ha estat una «*compareixença inicialment no prevista i sense cap logo de Convergència*». El fet que el reporter destaquí que Artur Mas compareix a títol personal, no com a president de CDC ni com a president de la Generalitat, sinó com a Artur Mas reafirma la seguretat amb què Mas aborda el tema. Durant les declaracions dóna suport als tesorers del partit i creu en la seva paraula, a més a més, la compareixença és una reacció ràpida per afirmar la innocència del partit. Hi ha un altre factor que permet a l'audiència creure el que diu Mas i fa referència als fragments de les seves declaracions; per exemple, «*Hi han afirmacions que són sorprenents en aquest informe... bastant sorprenents no? Perquè sense cap prova s'acusa a Convergència de determinades coses... però sense proves [...]*» o «*[...] és una manera curiosa d'acusar amb algú sense proves... amb suposicions*». El contingut de les declaracions de Mas impliquen la innocència de CDC, però també és interessant el to d'indignació que fa servir en alguns moments, ja que d'aquesta manera encara reforça més la no implicació, ni d'ell ni dels tesorers del partit.

A més a més, Mas declara que farà el que li demani el Parlament de Catalunya, però que no s'ha de «*convertir el Parlament en una espècie de tribunal de justícia*». La predisposició a explicar-se i a comparèixer davant el Parlament són factors que reforcen, una altra vegada, la seva innocència. Finalment, el reporter explica les mesures de transparència que ha adoptat el partit, explicacions que acompanyen i completen les declaracions de Mas per demostrar que Convergència Democràtica de Catalunya no té res a amagar.

Pocs dies després, el 19 de juny del 2013<sup>117</sup>, el Telenotícies migdia emet un vídeo reportatge (1.46 minuts) sobre la sessió de control del Parlament de Catalunya, en què Artur Mas ha contestat les acusacions de finançament il·legal. El vídeo comença amb les imatges d'Artur Mas dirigint-se, amb pas decidit i poc preocupat, cap a l'hemicicle i amb la veu en *off* que presenta Artur Mas com una persona que s'avança als esdeveniments i demostra que no té res a amagar, ni ell ni el seu partit - «*Artur Mas ha desactivat el front format per l'oposició anunciant la seva compareixença*». El vídeo dedica 0.25 segons a explicar què ha dit Artur Mas al Parlament i tot seguit es mostra la intervenció d'Alicia Sánchez-Camacho, diputada del Partit Popular, en un to acusador cap a Mas. A continuació, es mostra la resposta de Mas a les acusacions de Sánchez-Camacho en què recrimina la implicació del PP en molts casos de corrupció. Un cop acaba la intervenció de Mas i abans de saltar la imatge cap a Albert Rivera, en el vídeo apareix 0.01 segons d'aplaudiments dels diputats de Convergència i Unió. La pica baralla entre Sánchez-Camacho i Mas, on els dos polítics es recriminen fets mútuament, mostra una mala imatge dels polítics, ja que sembla que només importa qui ha estat acusat en més casos de corrupció. Tot i la mala imatge, la resposta de Mas a Sánchez-Camacho mostra un Mas segur de sí mateix; imatge reforçada amb els aplaudiments al final de la seva intervenció. Cal destacar que aquest és l'únic moment en tot el reportatge en què apareixen aplaudiments.

Tot seguit, apareix la intervenció d'Albert Rivera, diputat per Ciutadans, en què també acusa Mas, però en aquesta ocasió Mas fa servir un to burleta per treure importància a les acusacions

<sup>116</sup> Annex 4: vídeo 1.

<sup>117</sup> Annex 4: vídeo 2

i, a més a més, qüestiona la fiscalia dient que *«la paraula de la fiscalia no és paraula de Déu»*. La resposta de Mas a Rivera torna a mostra una persona segura i que intenta rebaixar la importància del tema ja que no té res a amagar. Després de presentar totes les declaracions en contra del president de la Generalitat, el vídeo mostra les declaracions favorables a Mas, sobretot les d'Esquerra Republicana. Oriol Jonqueras ofereix la mà a Artur Mas i creu les paraules del president - *«[...] l'animem en aquesta compareixença convençuts com estem que **qualsevol explicació que hi hagi sobre els fets serà molt millor que les sospites que alguns volen semblar amb més o menys justificació**»*. La part ressaltada, indica que ERC confia en la paraula de Mas i recrimina el PP i Ciutadans, sense fer-ne cap referència explícita, que només acusin sense tenir cap més versió que la de la fiscalia. Les declaracions de Jonqueras ajuden a fer arribar el missatge de Mas, ell i el seu partit són innocents del que se'ls acusa. Finalment, cal destacar l'última intervenció de la reportera en què menciona unes declaracions de Mas: *«està disposat a donar la cara tantes vegades com calgui... però també ha recordat que el jutge no l'ha citat a declarar ni com a testimoni ni molt menys com a imputat»*. Aquest últim fragment de la peça torna a mostrar un Artur Mas disposat a defensar la seva innocència on faci falta, però també recorda a l'audiència que no ha estat citat pel jutge, per tant no se'l pot implicar en el cas ni creure el que diuen altres partits com el PP.

La quarta notícia és del 16 de juliol del 2013,<sup>118</sup> un reportatge de 1.18 minuts en què es repassa l'informe del jutge que implica a Convergència en el «cas Palau». El vídeo comença amb una veu en *off* i les imatges de la Ciutat de la Justícia de Barcelona. El text que obre el reportatge, es pot apreciar, com la innocència de CDC que s'havia defensat fins llavors es comença a qüestionar, *«És paradoxal que la Ciutat de la Justícia... des d'on s'ha instruït el cas Palau... pugui haver estat una de les obres capdals per finançar il·legalment Convergència... segons el jutge»*. A més a més, apareixen imatges de l'informe en què es ressalta la part que implica a Convergència, mentre la reportera dóna xifres dels diners que ha rebut el partit a través del Palau de la Música (5 milions d'euros a través de comissions per adjudicar obra pública). La reportera explica la relació que estableix el jutge entre CDC, l'empresa constructora Ferrovial i el Palau de la Música, dirigit per Fèlix Millet. Paral·lelament, apareixen imatges dels acusats entrant a la Ciutat de la Justícia, imatges que suggereix la culpabilitat dels imputats. Finalment, la reportera explica les conclusions del jutge i com actuarà el Palau de la Música, el màxim perjudicat pels diners que van sostreure Millet i Montull. És interessant remarcar que la reportera ressalta la decisió del Palau que no ha demanat *«de moment»* responsabilitats a Convergència. Fet que permet dubtar sobre la implicació del partit polític o el grau de responsabilitat, així doncs la imatge de Convergència queda tocada, però no malmesa del tot.

El 31 de juliol del 2013,<sup>119</sup> Mas compareix davant el Parlament, pocs dies després d'anunciar-ho. La següent notícia s'emetre al Telenotícies vespre i és una peça audiovisual de 2.19 minuts on es fa el resum del que ha sigut la compareixença de Mas i la intervenció dels partits que formen el Parlament de Catalunya. El vídeo obre amb una imatge de Mas, Joana Ortega i Núria de Gispert dirigint-se cap a la sala on es donaran les explicacions corresponents. A continuació es mostren les diferents intervencions dels polítics, començant per ERC, havia mostrat el seu suport al president, i continuen apareixen els altres partits per ordre descendent en nombre de diputats. El fet que apareixin els grups d'aquesta forma indica un acte d'objectivitat per part de la cadena, ja que no dóna més importància a un grup que a un altre

<sup>118</sup> Annex 4: vídeo 3

<sup>119</sup> Annex 4: vídeo 4

sinó que segueixen un ordre, més o menys, establert. Cal destacar les intervencions del portaveu d' Iniciativa per Catalunya Verds, Joan Herrera: «[...] *la imatge d'anar a negociar amb Rajoy... un presoner de Bårccenas... vostè presoner del Millet*», declaracions que acusen el president d'estar involucrat i el comparen amb el cas que afecta a Mariano Rajoy; i les declaracions d'Albert Rivera: «*Basta ya de mirar a otro lado... aquí no hay solo un caso Palau... aquí hay un sistema de financiación durante años [...] en diferentes casos de corrupción... todos cojidos por un mismo patrón... que es financiarse ilegalmente a través de dinero público...*», les declaracions de Rivera, igual que les de Joan Herrera, acusen el president i el partit de CDC de finançar-se il·legalment. Aquestes dues declaracions es contraposen al to general de les intervencions dels altres partits que demanen «*compromís*» i responsabilitats al president en el cas que es confirmen les informacions. Contraposar unes declaracions i unes altres serveix per crear una opinió més diversa i perquè l'audiència obtingui les opinions de tots els partits polítics i no només les favorables a Artur Mas.

Al final de les intervencions dels partits de l'oposició, es mostra la del partit del president, CiU, on el seu portaveu, Joan Turull, respon, en nom del partit, a totes les acusacions, tant les que afecten a Convergència com a Mas. «*No hi ha el judici... no hi ha sentència i vostès ja demanen depuració de responsabilitats... vostès volen sentir una cosa i no la sentiran mai [...] perquè no s'ha produït*». Les declaracions de Turull no mencionen directament el finançament il·legal de CDC, però tothom sap, tant els presents a la sala com l'audiència, a què es refereix. La seva resposta és contundent sobre com actuarà el partit i nega les acusacions, per tant mostren una imatge d'un partit amb les idees molt clares i convençut de la seva innocència. Després de totes les intervencions dels partits polítics, arriba el torn del president de la Generalitat. Es presenta com un torn per defensar-se de totes les acusacions; es planteja com un judici en el qual l'oposició actua d'acusació, CiU de defensa, Artur Mas com a acusat i els ciutadans com a jutges. Així doncs, les imatges ara se centren en la figura d'Artur Mas i les seves declaracions. Mas fa servir un to desafiador, cansat de demostrar la seva innocència i de les acusacions, així ho demostra el següent fragment: «*si vostès en aquest moment volen que jo digui que [...] el que ha de plegar és el president de la Generalitat... jo això en aquest moment **no ho faré***<sup>120</sup>. No només fa servir un to desafiador sinó que repta l'oposició i els recrimina les seves declaracions: «*si vostès creuen que ho he de fer... tenen un mecanisme... que no és anar-ho demanant cada dia o insinuant... **presentin una moció de***



Imatge 3: Artur Mas. FONT: Televisió de Catalunya.

**censura i guanyant-la**»<sup>121</sup>. Les imatges que acompanyen les declaracions de Mas permeten observar com el president de la Generalitat gesticula amb els braços i les mans fet que el dota d'autoritat i seguretat (Imatge 3). Finalment, cal destacar la imatge que es presenta de Mas, un home segur de sí mateix i convençut de la seva innocència i la del seu partit, per això desafia l'oposició instant-la a presentar una moció de censura contra ell.

El 24 d'octubre del 2013<sup>122</sup> s'emeta la notícia sobre les conclusions del fiscal en el «cas Palau» al Telenotícies Vespre, en un reportatge de 1.46 minuts. El fiscal presenta les

<sup>120</sup> Annex 4: vídeo 4

<sup>121</sup> Annex 4: vídeo 4

<sup>122</sup> Annex 4: vídeo 5

conclusions de dos parts del cas; en primer lloc les que afecten a l'espòli del Palau de la Música per part de Fèlix Millet i Jordi Montull, i en segon lloc, la «*trama criminal*» per passar diners de l'empresa Ferrovial a CDC a través del Palau. Per tant, les conclusions del fiscal confirmen la implicació de CDC en un finançament il·legal, fet que fa trontollar la versió defensada fins el moment. Després de les imatges del fiscal, apareixen tots els acusats, Millet i Montull, entre altres. Són unes imatges que impliquen la culpabilitat dels que hi apareixen. Tot seguit, la reportera explica la relació que estableix el fiscal entre Ferrovial, CDC i el Palau. Per fer-ho, apareixen imatges de l'informe ressaltant la part en què es defineix la relació. A més a més, posa exemples per reforçar les acusacions cap a Convergència. Finalment, cal destacar les imatges on apareixen l'extresorer de CDC, Daniel Osàcar, i l'exdiputat Jaume Camps. El primer apareix acompanyat per membres del partit, fet que demostra que el partit creu en la seva innocència i que li dóna tot el seu suport. Per contra, l'exdiputat només apareix acompanyat pel seu advocat i per un familiar, per tant, es pot deduir que el partit se'n desvincula.

L'última notícia del primer bloc és del 06 de maig del 2014<sup>123</sup> i es tracta d'una peça audiovisual de 0.25 minuts, on s'explica perquè el jutge ha acusat l'extresorer de Convergència, Daniel Osàcar. El vídeo comença amb imatges d'Osàcar acompanyat d'Oriol Pujol i Jordi Turull, membres del partit, que serveixen per mostrar el suport que rep per part de CDC. Tot seguit, apareixen imatges dels mateixos, però aquest cop entrant a la Ciutat de la Justícia; torna a ésser una imatge per mostrar el recolzament que rep Osàcar del partit. Cal destacar que aquestes últimes imatges són les mateixes que van aparèixer a la notícia del 24 d'octubre del 2013,<sup>124</sup> per tant, són imatges d'arxiu que no representen el present i serveixen per condicionar l'opinió dels espectadors ja que insinuen la culpabilitat d'Osàcar. Fet que s'ajunta amb la citació del jutge per declarar sobre un compte a Suïssa. Paral·lelament, el reporter, en veu en *off*, explica les causes de la declaració davant el jutge i fa referència, citant alguns fragments, del comunicat fet per CDC. El reporter destaca, de tot el comunicat, el següent fragment: «*el partit nega que hagi rebut cap notificació en què se l'imputi... reitera que Osàcar no té cap compte al país helvètic i veu una intencionalitat en l'aparició d'aquesta informació a les portes d'uns comicis*». En suma, el fragment ressaltat en negreta serveix per crear el dubte sobre la veracitat de la informació, ja que es planteja, tant el comunicat com la cadena per destacar aquest fragment, l'existència d'un complot contra Convergència Democràtica de Catalunya.

El segon bloc de notícies per analitzar són les que tracten el «cas de l'hotel del Palau», en què els implicats són Fèlix Millet, Jordi Montull i l'excúpula d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona. La primera notícia és del 13 de març del 2014,<sup>125</sup> una peça audiovisual de 1.04 minuts emesa al Telenotícies migdia. En aquesta ocasió, no es tracta de finançament il·legal com en les notícies anteriors, sinó d'un cas d'especulació urbanística en què estan implicats diferents membres del PSC. Les imatges amb què obre la peça són les de l'exconseller socialista Antoni Castells entrant a l'Audiència de Barcelona per declarar com a testimoni en el cas; aquestes mostren un exconseller confiat i segur. A continuació, es mostren les imatges de Castells declarant davant la jutgessa i reconeixent l'interès públic del projecte. Tot i que, en les declaracions de Castells es justifica tot el projecte, sobretot el conveni que va firmar amb el Palau, la reportera, en veu en *off*, qüestiona el paper de la Generalitat. «*[...] cinc milions i mig d'euros era el guany de la Generalitat... un bon conveni ha dit Castells que el Palau va incomplir*

<sup>123</sup> Annex 4: vídeo 6

<sup>124</sup> Annex 4: vídeo 5

<sup>125</sup> Annex 4: vídeo 7

*i del que la Generalitat no va fer un seguiment estricte», aquest fragment n'és un exemple. Finalment, la reportera torna a qüestionar, en aquesta ocasió, la relació entre Castells i Fèlix Millet - «I tal i com va fer ahir l'excúpula d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona... Antoni Castells ha negat qualsevol pressió de Fèlix Millet... això sí... ha reconegut confiança en l'expresident del Palau...». Aquest últim fragment de la peça periodística permet a l'espectador preguntar-se sobre la relació entre els polítics, de l'Ajuntament de Barcelona i l'exconseller, i Fèlix Millet, ja que dona la impressió que s'estan protegint.*

El 28 de maig del 2014<sup>126</sup> el Telenotícies migdia emet una peça de 1.52 minuts en què s'explica la sentència dictada per la jutgessa del «cas hotel del Palau». La peça comença amb les fotografies de Millet i Montull on apareixen les condemnes que ha dictat la magistrada. Tot seguit, apareixen les fotografies dels altres acusats, l'excúpula d'Urbanisme i l'arquitecte del projecte, per explicar la seva absolució. Un cop fet el resum de la sentència, es mostren les imatges dels absolts sortint de l'Audiència mentre la reportera, en veu en *off*, ressalta «l'alegria» dels polítics després de conèixer la sentència. També s'afegeixen les declaracions del polític Garcia-Bregado: «Cuatro años imputado por corrupción... a una persona que se dedica a la función pública i a la administración es una carga importante... pero bueno... lo importante es haber llegado aquí» i les de Massaguer: «satisfet perquè realment s'ha fet justícia». Aquests dos fragments són exemples de polítics que han vist la seva imatge dperjudicada per casos de corrupció, encara que hagin estat absolts. La notícia mostra una part positiva de la política, no tots els polítics són corruptes, tot i que després de les declaracions la reportera s'encarrega de recordar que «d'una banda la sentència absolt l'excúpula d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona... però de l'altra qualifica d'arbitrària la modificació urbanística que permetia la construcció de l'hotel del Palau». Així doncs, els polítics tenen una part de responsabilitat, no només en el cas, si no també com a representants públics que són.

Per contra, l'altra part dels acusats, Millet i Montull, no han comparegut davant els mitjans ni han parlat sobre la sentència. La reportera recorda a l'audiència que cap dels dos, i únics, condemnats pel «cas hotel del Palau» han fet declaracions; per tant, s'accepta la seva culpabilitat ja que no s'han defensat davant els mitjans, és a dir, davant l'opinió pública. Finalment, apareixen les declaracions de l'advocat de l'acusació particular, els veïns del barri de Ciutat Vella, el qual no fa una valoració negativa de la sentència, «[...] es considera que era una operació especulativa [...] i que a més a més van fer coses en base aquesta influència». Per acabar, és important destacar que aquesta peça audiovisual està composta per tots els implicats, tant els acusats com els ciutadans que van denunciar la irregularitat. Els únics que no apareixen són Millet i Montull, però la reportera s'encarrega de deixar constància que no han fet declaracions al respecte.

L'última notícia a analitzar és del 23 de març del 2015,<sup>127</sup> emesa al Telenotícies vespre, on s'explica la decisió del Tribunal Suprem respecta la sentència del «cas hotel del Palau». La peça, de 1.02 minuts, comença amb les imatges dels absolts sortint de l'Audiència de Barcelona, l'excúpula d'Urbanisme, que són imatges d'arxiu. Tot seguit, apareixen les declaracions d'Àlex Solà, advocat de l'acusació particular, on defensa la decisió del Tribunal Suprem que obliga a l'Audiència de Barcelona a dictar una nova sentència. D'aquesta peça audiovisual cal destacar, a partir del segon 0.11, el pla on només apareixen Millet i Montull (únics condemnats per la sentència i principals acusats). A poc a poc, el pla es va obrint per mostrar els altres acusats

<sup>126</sup> Annex 4: vídeo 8

<sup>127</sup> Annex 4: vídeo 9

(l'excúpula d'Urbanisme i l'arquitecte) que havien estat absolts, però que el Tribunal Suprem els torna a acusar. Les imatges van acompanyades de l'explicació de la reportera (veu en *off*) en què explica la decisió del Suprem de tornar a acusar l'excúpula d'Urbanisme. Així doncs, i per acabar, les imatges reflecteixen l'ampliació dels acusats i, per tant, també impliquen una culpabilitat dels polítics, no només de Millet i Montull. Es transmet la idea que els polítics, d'una manera o altra, estan implicats o tenen responsabilitats en els casos de corrupció, tal i com s'intueix en la notícia anterior.

Com a conclusió, Televisió de Catalunya emet notícies i reportatges que intenten abraçar tots els angles possibles de la història. La seva obligació com a mitjà públic és informar de manera imparcial als ciutadans, això es veu reflectit en les notícies del 31 de juliol del 2013 o a la del 28 de maig del 2014, per exemple. També cal destacar les fonts amb què es basen les notícies de TV3, ja que no només se centren en el que diu Artur Mas o en el que diu l'oposició o només en la sentència del jutge, sinó que encaixa les diferents opinions en una peça on es veuen reflectides totes les versions amb claredat. Val a dir que, en algunes ocasions, la notícia es decanta més a favor del Govern, per exemple el 19 de juny del 2013 quan la reportera comença plantejant un Artur Mas valent i que s'avança als opositors o quan apareixen les respostes de Mas al PP i a Ciutadans i al final de la seva intervenció s'intueixen uns aplaudiments. Són petits detalls que afavoreixen la imatge de Mas de cara als ciutadans i/o espectadors. Per acabar, cal destacar la feina de Televisió de Catalunya per donar una informació contrastada, encara que s'escapin moments favorables al Govern, on en la majoria de notícies analitzades apareix més d'una font. En suma, totes les opinions hi tenen cabuda i s'intenten explicar els fets des de diferents punts de vista perquè l'espectador es creï la seva pròpia opinió i també fomenta el debat públic.

#### 4. CONCLUSIONS

L'objectiu del treball era conèixer i entendre la relació entre el poder polític i els mitjans de comunicació públics. La seva relació, a priori, hauria d'estar lliure d'influències i d'ideologia, però no és així, ja que qualsevol relació de poder, així ho expliquen autors com Teun A. Van Dijk o Fairclough, està condicionada pel domini d'un sobre l'altre. Tot i que es pot pensar que el poder polític està per sobre del poder dels mitjans o al revés, la realitat no és així; Laborda deixa molt clar que és una relació complexa i que es basa en la negociació. A més a més, un depèn de l'altre per sobreviure ja que els polítics necessiten els mitjans per arribar als ciutadans i els mitjans necessiten els polítics per obtenir notícies. Aquesta idea es veu clarament en la notícia del 15 de juny del 2013<sup>128</sup> de Televisió de Catalunya. La notícia tracta sobre la compareixença d'Artur Mas davant els mitjans de comunicació; una compareixença no programada, però que serveix a Mas per reclamar la seva innocència i la del partit en el «cas Palau». Per tant, en aquesta ocasió el polític necessita els mitjans de comunicació per interactuar amb els ciutadans i fer arribar el seu missatge. Però, per altra banda, també es pot observar en les notícies analitzades la situació contrària, o més ben dit, la situació favorable al polític. Un dels exemples més clars és la notícia de Televisió Espanyola del 02 de febrer del 2013,<sup>129</sup> en què s'explica la reunió celebrada pel PP després de la publicació dels documents de Bárcenas que impliquen alts càrrecs del partit. L'anàlisi de l'article permet veure com la cadena planteja una notícia favorable al Partit Popular ja que, en cap moment es qüestiona la versió que dona el partit. Així doncs, el polític té més poder sobre el mitjà en aquest cas concret. Cal tenir en compte però, que en el cas de Televisió Espanyola és el Govern qui designa el Director General de la corporació; fet que pot portar a pensar en una possible parcialitat de les informacions.

Una altra manera d'establir la relació entre els mitjans públics i el poder polític ha estat a través de l'organització empresarial de les cadenes. En el cas de la BBC, finançada a través d'un impost que recapta el Govern, els seus dirigents són escollits pels membres de la cadena, no pel Parlament anglès o el Govern de torn. Aquesta situació, doncs, permet a la televisió pública britànica disposar de major independència respecte del poder polític, tot i que en algunes ocasions pot condicionar el futur de la cadena. Això ho demostra la intenció del Partit Conservador de privatitzar el mitjà públic per excel·lència, fet que condicionaria les funcions públiques que té, com educar o informar. Cal tenir en compte també, que el periodisme no és una professió objectiva, sinó que sempre es desprèn una mica d'ideologia, així ho explica Fairclough quan diu que sempre hi ha ideologia en el llenguatge. Per ell, el llenguatge és una eina per influenciar i reproduir relacions de dominació; per tant, els textos sempre estan sotmesos a la ideologia en diferents graus. Altrament, els articles de la BBC analitzats intenten mostrar tots els angles possibles de la història, no només expliquen el que diu el Govern o Tony Blair, Primer Ministre en aquella època. A més a més, són crítics amb la gestió del Primer Ministre, ja sigui a través de la ironia o deixant en evidència les declaracions d'alguns implicats.

Pel que fa al tercer mitjà públic analitzat, Televisió de Catalunya, segueix un esquema organitzatiu molt semblant al de la BBC, tot i que qui designa l'equip directiu és el Parlament de Catalunya. A diferència de RTVE, són tots els grups parlamentaris els que decideixen els

---

<sup>128</sup> Annex 4: vídeo 1

<sup>129</sup> Annex 3: Peça 2 – vídeo 2



membres que formaran part de l'administració de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. Així doncs, la relació entre el poder polític, si més no amb el Govern, no és tan estreta com podria ser la de RTVE. Per tant, la manera de tractar la informació s'acosta més al model britànic i permet que l'espectador es pugui crear una imatge més completa dels fets en qüestió i, com a conseqüència, una opinió pròpia. Tot i que, TV3 és un mitjà que elabora notícies molt completes i que donen veu a tots els implicats, igual que a totes les cadenes, es desprenen mostres d'ideologia o, si més no, de simpatia cap a alguns dels actors de la notícia. Per posar-ne un exemple, destacaria la notícia emesa el 19 de juny del 2013,<sup>130</sup> en què apareixen els aplaudiments del grup parlamentari de CiU després de la replica d'Artur Mas a Alber Rivera. Així doncs, es pot tornar a apreciar com la ideologia determina el tractament de la notícia.

Després d'analitzar aquests tres mitjans públics i conèixer tot el que s'ha dit sobre el discurs polític, el discurs dels mitjans i les relacions que hi ha entre els dos poders, es pot concloure que és un vincle estret i poc clar. És complicat discernir qui està per sobre de qui, ja que en alguns moments són els polítics els que determinen o influeixen en el contingut de les notícies, però d'altres són els mitjans els que escullen com tractar la informació que reben de les institucions polítiques o obliguen als polítics a donar explicacions. Així doncs, tal i com explica Laborda, és una relació complexa que es basa en negociacions, tot i que no sempre afavoreixen l'espectador, que espera rebre una informació mínimament depurada d'ideologia. També és interessant destacar la trajectòria de cada un dels mitjans analitzats, ja que parteixen des de diferents punts i, d'una manera o una altra, també determinen com són i com treballen. Per exemple, la BBC sempre ha estat separada del Govern i va néixer essent un mitjà privat que va esdevenir públic, per tant apartada de la influència política. En canvi, RTVE va néixer sota el control de la dictadura franquista i sempre ha estat controlada i/o determinada pel partit polític que governa en cada època (excepció del període que comprèn del 2006 al 2012 quan era el Congrés dels diputats l'encarregat d'escollir els membres de l'administració de RTVE); això no permet tenir una televisió pública imparcial. Finalment Televisió de Catalunya que es mou entre dos models diferents; per una banda, té la independència i les idees de mitjà públic de la BBC, però per l'altra, comparteix el vincle directe amb el poder polític, ja que és el Parlament de Catalunya el que decideix els directius.

Així doncs, sembla que, en l'actualitat, el poder polític està per sobre dels mitjans de comunicació públics a Catalunya i a Espanya. Fins i tot es podria dir que a Anglaterra ja que s'està debatent la possibilitat de privatitzar el mitjà. És clar, però, que els mitjans de comunicació han patit una transformació tant a nivell econòmic, són vistos com empreses, com a nivell informatiu, amb l'aparició d'Internet qualsevol persona pot publicar notícies. Tot i que és un poder qüestionat des de molts sectors, continua essent un dels poders més importants i més influents en la societat de masses. Només cal recordar l'escàndol polític del «cas Watergate» a principis dels 70 i que va fer caure el Govern de Nixon. Els mitjans de comunicació americans, concretament *The New York Times* i *The Washington Post*, hi van jugar un paper molt important en la investigació del cas. Per tant, és un sector necessari per fomentar el debat, per acostar polítics i ciutadans, és capaç de mobilitzar a les persones i de canviar la forma de pensar. Es pot concloure, doncs, que si bé tenen un gran poder tenen, també, una gran responsabilitat amb la societat.

---

<sup>130</sup> Annex 4: vídeo 2

## FONTS PRIMÀRIES (webgrafia)

- Armengol, J. (15 juny 2013). CDC- Mas respon a l'informe de la fiscalia sobre el cas Palau. *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/telenoticies/cdc-mas-respon-a-linforme-de-la-fiscalia-sobre-cas-palau/video/4613276/>
- Assinder, N. (19 gener 2007). «What Turner arrest means for Blair». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6280521.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6280521.stm)
- Assinder, N. (15 novembre 2007). «O'Donnell's honours probe question». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/7096400.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/7096400.stm)
- BBC. (16 juliol 2006). «Blair says no honours wrongdoing». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/5184564.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/5184564.stm)
- BBC. (22 setembre 2006). «Blears calls for Labour "unity"». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/5369900.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/5369900.stm)
- BBC. (14 novembre 2006). «Identity "non issue" for donors». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/6145624.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/6145624.stm)
- BBC. (14 desembre 2006. 10:22). «Brown honour nomination "normal"». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6178627.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6178627.stm)
- BBC. (14 desembre 2006. 18:04). «Blair questioned in honours probe». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6179911.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6179911.stm)
- BBC. (31 gener 2007). «Honours police arrest Lord Levy». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6314881.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6314881.stm)
- BBC. (5 març 2007). «Honours document was about Levy». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/6419275.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/6419275.stm)
- Curran, S. (14 abril 2006). «Honours probe is Easter headache». *British Broadcasting Corporation*. Recuperat de [http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/4909738.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/4909738.stm)
- Martin Plaza, A. (31 juliol 2013). Rajoy acude al Congreso por el "caso Bárcenas" ante una oposición que le exigirá que dimita. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130731/rajoy-acude-congreso-caso-barcenas-ante-oposicion-exige-verdad-su-dimision/728285.shtml>
- Martin Plaza, A. (23 març 2015). Ruz concluye la instrucción de los "papeles de Bárcenas" y da por acreditada la caja B del PP. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20150323/ruz-concluye-instruccion-papeles-barcenas-da-acreditada-caja-pp/1121284.shtml>
- Menendez, M. (11 març 2013). Cospedal defiende su gestión en el caso Bárcenas y Rajoy le presenta como "ejemplo a seguir". *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130311/rajoy-ensalza-ejemplaridad-cospedal-quien-dice-se-sabra-toda-verdad-sobre-barcenas/615500.shtml>

- RTVE. (31 gener 2013). La contabilidad de Bárcenas refleja que la cúpula del PP recibió sobresueldos, según El País. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130131/contabilidad-barcenas-sobresueldos-pp-rajoy-pais/605845.shtml>
- RTVE / Agències. (2 febrer 2013). La auditoría del PP valida algunos papeles de Bárcenas y dice que las cuentas están saneadas. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130202/auditoria-del-pp-reconoce-84-millones-donaciones-anonimas-entre-1995-2007/606158.shtml>
- RTVE. (4 febrer 2013). Rajoy reitera la falsedad de los papeles de Bárcenas salvo “alguna cosa” y se ve con “fuerza”. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130204/rajoy-insiste-publicado-sobre-partido-rotundamente-falso/606496.shtml>
- RTVE / Agències. (1 juliol 2013). Rajoy no menciona a Bárcenas ante los suyos y se limita a decir que el PP colaborará con la justicia. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130701/rajoy-no-menciona-barcenas-se-limita-decir-pp-colaborara-justicia/702640.shtml>
- RTVE. (15 juliol 2013). Cospedal desmiente que Rajoy y ella hayan cobrado dinero en negro del extesorero Bárcenas. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130715/cospedal-califica-calumnias-barcenas-diga-ella-rajoy-cobraron-90000-euros/715040.shtml>
- RTVE. (16 juliol 2013). El PP bloquea otra vez la comparecencia de Rajoy tras la declaración de Bárcenas. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20130716/pp-bloquea-comparecencia-rajoy-congreso-sobre-papeles-barcenas/715620.shtml>
- RTVE / Agències. (23 gener 2015). Bárcenas: “Rajoy conocía la existencia de la contabilidad B desde el principio”. *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/noticias/20150123/barcenas-rajoy-conocia-existencia-contabilidad-desde-principio/1085721.shtml>
- Solanas, B. (13 març 2014). Castells I altres testimonis declaren en el cas de l’hotel del Palau. *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/telenoticias/castells-i-altres-testimonis-declaren-en-el-cas-de-lhotel-del-palau/video/4953092/>
- Solanas, B. (28 maig 2014). Sentència pel “cas de l’hotel Palau”. *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/telenoticias/sentencia-pel-cas-de-lhotel-palau/video/5102232/>
- Taboada, R. (19 juny 2013). L’oposició força les explicacions de Mas. *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/telenoticias/loposicio-forca-les-explicacions-de-mas/video/4616932/>
- Telenotícies vesper. (16 juliol 2013). Acaba instrucció cas Palau: part CDC I Ferrovial. *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/telenoticias/acaba-instruccio-cas-palau-part-cdc-i-ferrovial/video/4638192/>
- Telenotícies vespre (31 juliol 2013). *Debat* sobre el cas Palau entre Mas I l’oposició. *Televisió de Catalunya*. Recuperat de

<http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/telenoticias/debat-sobre-el-cas-palau-entre-mas-i-loposicio/video/4648414/>

- Telenotícies vespre. (24 octubre 2013). Les conclusions de la fiscalia sobre el cas Palau. *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/telenoticias/les-conclusions-de-la-fiscalia-sobre-el-cas-palau/video/4728371/>
- Telenotícies vespre. (6 maig 2014). Citen a declarar l'extresorer de CDC per un suposat compte a Suïssa. *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/telenoticias/citen-a-declarar-lextresorer-de-cdc-per-un-suposat-compte-a-suissa/video/5063516/>
- Telenotícies vespre. (23 març 2015). El TS anul·la l'absolució de la cúpula d'Urbanisme en el "cas hotel del Palau". *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/telenoticias/el-ts-anulla-labsolucio-de-la-cupula-durbanisme-en-el-cas-hotel-del-palau/video/5488982/>
- Televisió de Catalunya. (2 octubre 2009). Els diaris publiquen noves dades que vinculen el món de la política amb Fèlix Millet. *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/324/els-diaris-publiquen-noves-dades-que-vinculen-el-mon-de-la-politica-amb-felix-millet/noticia/407402/>

## BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

- Arendt, H. (1958). *The human condition*. (2a ed.). Chicago: University of Chicago Press.
- BBC. (2015). *BBC*. Recuperat de <http://www.bbc.com/>
- Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. (2015). *Televisió de Catalunya*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/tv3/>
- Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. (2015). *Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals*. Recuperat de <http://www.ccma.cat/>
- El País. (2015). *El País*. Recuperat de [http://elpais.com/tag/caso\\_millet/a/](http://elpais.com/tag/caso_millet/a/)
- Fairclough, N. (2010). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language* (2a ed.). Londres: Longman Applied Linguistics.
- Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. (1a ed.). Londres: Hodder Headline Group.
- Fernández Langunilla, M. (1999). *La lengua en la comunicación política I: La palabra del poder*. (1ª ed.). Madrid: Arcos.
- Fernández Langunilla, M. (1999). *La lengua en la comunicación política: El discurso del poder*. (1ª ed.). Madrid: Arcos.
- Gutierrez, À. (7 febrer 2015). La BBC salva per dos anys el seu model de finançament: S'ajorna fins al 2017 el debat de descriminalitzar els que no paguen el cànon. *ARA*. Recuperat de [http://www.ara.cat/media/BBC-salva-ansys-model-financament\\_0\\_1299470096.html](http://www.ara.cat/media/BBC-salva-ansys-model-financament_0_1299470096.html)
- InfoLibre. (22 gener 2015). Cronología del "Caso Bárcenas": El ex tesorero del PP deposita este jueves la fianza de 200.000 euros. Lleva en la cárcel desde el 27 de junio de 2013. Este es el día a día del "caso Bárcenas" desde 2009. *InfoLibre*. Recuperat de

[http://www.infolibre.es/noticias/politica/2015/01/22/cronologia\\_del\\_caso\\_barceas\\_desde\\_2009\\_hasta\\_hoy\\_27179\\_1012.html](http://www.infolibre.es/noticias/politica/2015/01/22/cronologia_del_caso_barceas_desde_2009_hasta_hoy_27179_1012.html)

- Laborda Gil, X. (2012). *Lágrimas de cocodrilo: Análisis del discurso político*. (1ª ed.). Barcelona: Editorial UOC.
- Lakoff, G. (2004). *No pensis en un elefant! Lenguatge i debat polític*. (1ª ed.). Barcelona: Viena Edicions.
- López Eire, A., De Santiago Guervós, J. (2000). *Retórica y comunicación política* (1ª ed.). Madrid: Ediciones Cátedra.
- Richardson, J. (2007). *Analysing Newspapers: An approach from critical discourse analysis*. (1a ed.). Londres: Palgrave macmillan.
- RTVE. (2015). *Radio Televisión Española*. Recuperat de <http://www.rtve.es/>
- Sintés, M. (2011). *Periodistes contra politics: La lluita pel poder enfronta governs i partits amb els mitjans de comunicació*. (1ª ed.). Barcelona: L'arquer.
- Van Dijk, T.A. (2009). *Discurso y poder*. (1ª ed.). Barcelona: Gedisa Editorial.

# ANNEXOS

## Índex

Annex 1 .....	56
• Peça 1 .....	56
• Peça 2 .....	57
• Peça 3 .....	59
Annex 2 .....	62
• Peça 1 .....	62
• Peça 2 .....	63
• Peça 3 .....	64
• Peça 4 .....	65
• Peça 5 .....	66
• Peça 6 .....	66
• Peça 7 .....	68
• Peça 8 .....	69
• Peça 9 .....	70
• Peça 10 .....	71
Annex 3 .....	72
• Peça 1 – vídeo 1 .....	72
• Peça 2 – vídeo 2 .....	72
• Peça 3 – vídeo 3 .....	73
• Peça 4 – vídeo 4 .....	74
• Peça 5 – vídeo 5 .....	75
• Peça 6 – vídeo 6 .....	76
• Peça 7 – vídeo 7 .....	77
• Peça 8 – vídeo 8 .....	79
• Peça 9 – vídeo 9 .....	81
• Peça 10 – vídeo 10 .....	82
Annex 4 .....	86
• Peça 1 .....	86
• Vídeo 1	
• Vídeo 2	
• Vídeo 3	
• Vídeo 4	
• Vídeo 5	
• Vídeo 6	
• Vídeo 7	
• Vídeo 8	
• Vídeo 9	

## Annex 1

### Cronologia:

#### Peça 1: Cronologia del cas «*cash-for-honours*»

Al 2006, es va descobrir que el Partit Laborista, que en aquells moments ocupava el Govern britànic, s'havia finançat a partir de donacions d'alguns empresaris anglesos. A canvi dels diners, el tresorer, Lord Levy, els havia atorgat títols nobiliaris. A més a més, hi havia involucrats altres membres del partit propers al Primer Ministre, Tony Blair. El cas va portar a Blair a ser interrogat per la policia com a testimoni, fet que no havia passat mai en la història britànica. La magnitud del cas, ja que implicava a persones pròximes al Primer Ministre, va portar a debatre el finançament dels partits. Finalment, després d'un any i mig d'investigació policial, *The Crown Prosecution Service* va desestimar el cas i no va presentar càrrecs per a cap dels acusats.

- 12/03/2006. Surt a la llum que l'empresari britànic Chai Patel va deixar £1.5 al partit Laborista.
- 16/03/2006. El tresorer del partit Laborista, Jack Dromey, nega el préstec de l'empresari i promet investigar.
- 17/03/2006. Es confirma que el partit Laborista va rebre com a préstec £14 milions per les eleccions del 2005. El partit i els empresaris implicats neguen cap irregularitat en el préstec als partits polítics.
- 21/03/2006. Scotland Yard examina les acusacions cap al partit Laborista d'haver trencat 1.925 lleis sobre la venda de títols nobiliaris.
- 29/03/2006. El diputat assistent de la comissió de Scotland Yard, John Yates, diu que la investigació podria formar part d'un cas de corrupció, però que és massa aviat per parlar.
- 30/03/2006. La policia diu que la investigació no només se centra en el partit Laborista sinó que també investiga altres partits.
- 13/04/2006. Des Smith, professor involucrat en el projecte acadèmic del govern, és arrestat i deixat anar en llibertat sota fiança per la investigació de les acusacions en els préstecs a canvi de títols nobiliaris.
- 21/04/2006. La policia amplia la investigació de préstecs a partits polítics a partir del 2001.
- 28/04/2006. Scotland Yard comença a investigar les acusacions al partit Laborista per haver ofert al diputat independent, Peter Law, un títol nobiliari a canvi de no presentar-se a les últimes eleccions.
- 22/06/2006. Lord Levy, el tresorer en cap del partit Laborista, és interrogat per un comitè de membres del Parlament per conèixer el sistema de finançament del partit.
- 12/07/2006. Lord Levy és arrestat i deixat en llibertat sota fiança per proves que el connecten amb el cas «*cash-for-peerages*».
- 14/07/2006. Surt a la llum que dos ministres, el laborista donant Lord Sainsbury i l'expresident del partit Ian McCartney, han estat interrogats per la policia.
- 16/07/2006. El Primer Ministre, Tony Blair, diu que no té cap coneixement de la venda de títols nobiliaris a canvi de diners per part d'algun membre del partit Laborista.
- 21/09/2006. El cap de Biotech i un dels prestamistes del partit Laborista, Sir Christopher Evans, és el tercer detingut pel cas «*cash-for-peerages*».



- 29/09/2006. La principal assessora de Downing Street, Ruth Turner, és interrogada per la policia com a part de la investigació.
- 02/10/2006. Quatre donants conservadors, incloent Chai Patel, han estat interrogats per la policia.
- 16/11/2006. John Yates, l'assistent de la Comissió de Scotland Yard, diu que la policia ha obtingut material valuós i important després d'entrevistar 90 persones i espera enviar un arxiu a la *Crown Prosecution Service* (CPS) al gener
- 14/12/2006. La policia interroga a Tony Blair com a testimoni pel cas «*cash-for-honours*».
- 19/01/2007. La principal assessora de Downing Street, Ruth Turner, és detinguda a la seva casa de Londres. Està sota sospita per interposar-se en el curs de la justícia.
- 24/01/2007. El director de les operacions polítiques de Downing Street, John McTernan, és interrogat la setmana anterior per segona vegada.
- 30/01/2007. El tresorer laborista, Lord Levy, és detingut per segona vegada i interrogat durant varies hores sota sospita de conspiració per obstruir el curs de la justícia.
- 20/02/2007. La policia torna a interrogar Ruth Turner per les acusacions d'obstrucció a la justícia i els títols nobiliaris a canvi de diners.
- 20/04/2007. La policia metropolitana entrega els seus arxius sobre el cas «*cash-for-honours*» a *The Crown Prosecution Service*. La CPS diu que ho revisarà per veure si algunes de les persones han d'ésser acusades per algun delictes.
- 05/06/2007. Dos de les ajudants més pròximes de Tony Blair són deixades anar en llibertat sota fiança per la investigació del cas «*cash-for-honours*».
- 20/06/2007. La BBC publica que cap dels acusats s'enfronta a càrrecs en la investigació del «*cash-for-honours*» en el que està implicat el partit Laborista.
- 09/10/2007. *The Crown Prosecution Service* diu que no hi haurà càrrecs, seguint les investigacions del «*cash-for-honours*», que impliquin al partit Conservador.
- 23/10/2007. John Yates, qui va liderar la investigació del cas «*cash-for-honours*», s'enfronta a les preguntes sobre el cas i la investigació per part dels membres del Parlament britànic.

## Peça 2: Cronologia del «cas Bárcenas»

El 2013, el diari *El País* va publicar uns documents de l'extresorer del Partit Popular, Luís Bárcenas, els quals mostraven una compatibilitat B per part de la formació política. La notícia, relacionada amb un altre cas de corrupció que també afectava el PP, el «cas Gürtel», va portar el jutge Ruz a investigar la credibilitat dels documents. A més a més, els documents mostraven el pagament de sous a alts càrrecs del partit com Mariano Rajoy o María Dolores de Cospedal. Després de dos anys d'investigació i d'haver-ho negat en repetides ocasions els implicats, el jutge va determinar l'existència d'una caixa B dins el Partit Popular.

- 31/01/2013. El diari *El País* publica els «papers de Bárcenas» que provarien l'existència d'una comptabilitat B al PP i el pagament de sobresous. Entre els receptors dels sobres apareix Mariano Rajoy. Cospedal assegura que només hi ha una comptabilitat al PP i anuncia querelles. Per la seva banda, Bárcenas nega l'autenticitat dels documents.
- 01/02/2013. La Fiscalia Anticorrupció, que havia obert una investigació arran de les

publicacions de *El Mundo*, assegura que «*por el momento*» no veu relació entre els diners de Bárcenas a Suïssa i la caixa B del PP.

- 02/02/2013. El president del PP i del Govern, Mariano Rajoy, nega haver rebut diners en negre i anuncia que publicarà les seves declaracions de la renda i patrimoni. L'actual tresorera del partit avança els resultats de l'auditoria interna i arriba a la conclusió que els comptes estan sanejats i que alguns dels apunts de la suposada comptabilitat B coincideixen amb la oficial.
- 03/02/2013. *El País* publica una segona entrega dels «paper de Bárcenas» i el secretari general del PSOE, Alfredo Pérez Rubalcaba, demana, per primer cop, la dimissió del president del Govern.
- 04/02/2013. Rajoy compareix per primer cop davant dels mitjans de comunicació. Ho fa desde Berlín, després de reunir-se amb Angela Merkel. Insisteix en la falsedat dels documents, «*salvo alguna cosa*» fent referència als apunts que coincideixen amb la comptabilitat oficial del PP. Aquest mateix dia, Bárcenas ofereix dos entrevistes on parla de la manipulació i la inexistència dels documents.
- 06/02/2013. Bárcenas compareix davant la Fiscalia Anticorrupció, nega la comptabilitat B i realitza una prova cal·ligràfica.
- 07/02/2013. L'extresorer del PP Ángel Puerta nega davant la fiscalia l'existència d'una caixa B al PP. El fiscal general de l'Estat, Eduardo Torres-Dulce, assegura que hi ha indicis per investigar el «cas Bárcenas» fins al final.
- 26/02/2013. L'extresorer del PP presenta una demanda contra el partit per acomiadament improcedent. Bárcenas sosté que va estar treballant pel PP fins que el van acomiadar el 31 de gener, coincidint amb la publicació de la suposada comptabilitat B.
- 05/03/2013. La Fiscalia Anticorrupció, que porta la investigació dels «paper de Bárcenas», demana al Senat les declaracions de patrimoni de l'extresorer.
- 06/03/2013. El Partit Popular presenta una denúncia contra *El País* i Bárcenas per vulneració del dret a l'honor. Per la seva banda, l'extresorer presenta una tercera denúncia contra el PP per un suposat maltractament laboral.
- 07/03/2013. El jutge que investiga el «cas Gürtel», Pablo Ruz, decideix investigar el finançament B del PP després de rebre un informe policial que ho vincula amb la trama de corrupció. Ruz demana el traspàs de les diligències a la Fiscalia, encarregada d'investigar el cas.
- 22/03/2013. Luís Bárcenas es nega a declarar davant el jutge Ruz. Anticorrupció troba connexions entre la comptabilitat oficial del PP i el «cas Gürtel» i insta a que sigui Ruz qui assumeixi tot el cas.
- 26/03/2013. Pablo Ruz imputa a l'extresorer del PP Ángel Sanchís per un presumpte delictes de blanqueig de capitals per ajudar a Bárcenas a amagar la seva fortuna.
- 18/04/2013. Bárcenas assegura a la Fiscalia Anticorrupció que va tancar amb María Dolores de Cospedal l'acord de compensació per abandonar la seva relació laboral amb el partit i que va causar la baixa el 2010. Ruz demana informació sobre els moviments a quatre comptes bancaris en els que s'han gestionat donacions del partit.
- 26/04/2013. La Policia determina que Bárcenas és l'autor dels anomenats «papers de Bárcenas».
- 30/04/2013. Pablo Ruz cita com a imputats a nou empresaris donants del PP que figuren en els «papers de Bárcenas» i també cita a nou càrrecs del PP com a testimonis.
- 07/05/2013. Els donants que apareixen a la comptabilitat B del Partit Popular van rebre més de 12.000 milions d'euros entre el 2001 i el 2012 en contractes adjudicats per administracions públiques governades pel partit polític.
- 06/06/2013. La Policia desvetlla en un informe on s'explica que l'extresorer va aconseguir la seva fortuna gràcies a les comissions que ell i el màxim responsable del

«cas Gürtel», Francisco Correa, van obtenir fent d'intermediaris en les adjudicacions públiques entre el 2000 i el 2007.

- 27/06/2013. El jutge instructor del cas ordena l'ingrés a la presó incondicional i sense fiança de Luís Bárcenas per risc de fuga.
- 07/07/2013. L'extresorer va explicar al director de *El Mundo* que el Partit Popular s'havia finançat, com a mínim durant vint anys, il·legalment i que tenia documents que farien caure al Govern.
- 08/07/2013. El PSOE i IU demanen a Mariano Rajoy que compareixi per les acusacions de l'extresorer.
- 14/07/2013. El diari *El Mundo* publica deu captures que mostren un seguit de SMS intercanviats entre Rajoy i Bárcenas entre el maig de 2011 i el març del 2013.
- 01/08/2013. Rajoy compareix davant el Senat i demana perdó per equivocar-se confiant amb Bárcenas. Sosté la seva innocència i la del seu partit i rebutja dimitir.
- 10/12/2013. El jutge Ruz envia la policia a la seu del PP per aconseguir informació sobre la reforma que es va dur a terme entre 2005 i 2011 pel possible pagament amb diners en negre.
- 15/01/2014. Cinc empresaris neguen davant el jutge haver donat diners en negre al PP.
- 03/02/2014. L'empresari Juan Roig declara davant el jutge que va fer dos donacions legals de 50.000 euros cada una al 2005 i al 2012 per la FAES.
- 13/03/2014. Hisenda troba relació entre els pagaments de la suposada caixa B del PP i els ingressos de la dona de l'extresorer.
- 21/01/2015. La «*Abogacia del Estado*» demana 60 anys per Bárcenas i acredita la caixa B del PP.
- 22/01/2015. Bárcenas surt en llibertat després de pagar la fiança de 200.000 euros establerta per l'Audiència Nacional i està obligat a comparèixer-hi tres cops per setmana.

### Peça 3: Cronologia del «cas Palau de la Música»

El 2009 la policia va destapar el malversament de fons del Palau de la Música per part de Fèlix Millet, director de l'institució, i Jordi Montull, la seva mà dreta. Per una banda, la investigació va portar a descobrir un finançament il·legal d'alguns partits polítics catalans, entre els quals hi havia implicat Convergència Democràtica de Catalunya. Per l'altra, va portar a investigar la requalificació d'uns terrenys per construir l'hotel del Palau que afectava a l'excúpula d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona. El cas que afectava a CDC va provocar la compareixença d'Artur Mas davant una comissió d'investigació del Parlament de Catalunya i al tresorer del partit davant la justícia. Cal destacar que el jutge va establir una relació entre el Palau de la Música i el finançament il·legal del partit a través de l'empresa constructora Ferrovial, tot i que la investigació encara no ha acabat. Finalment, el cas que afectava a l'excúpula de l'Ajuntament de Barcelona, va determinar que Millet havia influït en els polítics i que aquests havien pres decisions a partir de la influència. En un primer moment, l'Audiència de Barcelona els va absoldre, però el 2015, el Tribunal Suprem, va demanar una revisió del cas per dictar una nova sentència. Un mes després del dictament del Tribunal Suprem, l'Audiència els va tornar a absoldre.

- 24/07/2009. Un jutge investiga un desviament de diners de les obres del Palau de la Música que va triplicar el seu cost.
- 13/08/2009. El Palau de la Música va cedir les finques de l'hotel després de pactar la

requalificació.

- 04/09/2009. Fèlix Millet es va assignar el 2008 un sou de 1,6 milions d'euros.
- 18/09/2009. Millet confessa que va pagar comissions per costejar les obres del Palau.
- 19/09/2009. L'auditoria eleva a més de 10 milions l'estafa de Millet al Palau de la Música.
- 21/09/2009. L'exsecretari del Palau insisteix en què hi va haver pagaments a una fundació de Convergència Democràtica de Catalunya (CDC).
- 27/09/2009. El patrimoni de la família Millet es va triplicar des de que es va crear la fundació del Palau.
- 02/10/2009. La fiscalia investiga l'hotel del Palau.
- 06/10/2009. El jutge imputa a Millet i Montull per apropiació indeguda i falsedat.
- 07/10/2009. Millet va amagar 300.000 euros que va donar a la fundació de Convergència i, per contra, l'entitat va amagar el cobrament dels 300.000 euros.
- 12/10/2009. Un informe d'Hisenda indica que Millet va pagar en negre a CDC.
- 17/10/2009. Tres constructors que fiançaven a CDC van realitzar obres públiques.
- 19/10/2009. El jutge deixa en llibertat sense fiança a Millet i Montull, tot i que el fiscal havia demanat l'ingrés a presó de Millet per risc de fuga.
- 21/10/2009. El jutge es nega a investigar a Millet per malversació de fons públics.
- 24/10/2009. El fiscal eleva a 20 milions els diners extrets del Palau en cinc anys.
- 28/10/2009. L'Orfeó confirma la il·legalitat dels acords amb la Trías Fargas, fundació de CDC.
- 06/11/2009. Millet va desviar 2,7 milions procedents de subvencions.
- 14/11/2009. CDC retornarà els 630.000 euros que va rebre del Palau de la Música.
- 27/02/2010. Millet va desfalcar 35,6 milions d'euros.
- 03/03/2010. Millet va pagar dos milions a empreses vinculades a campanyes electorals de Convergència.
- 05/03/2010. Millet va desviar gairebé dos milions que la constructora Ferrovial va donar a l'Orfeó.
- 21/05/2010. Diners de Ferrovial anaven a fons de Millet i a entitats afines a CDC.
- 26/05/2010. El Parlament investigarà si el Palau va finançar a CDC.
- 10/06/2010. La fiscalia suggereix que l'Ajuntament i la Generalitat van donar un tracte de favor a Millet.
- 12/06/2010. La jutgessa imputa a Millet per l'hotel del Palau i cita a Castells com a testimoni.
- 18/06/2010. Millet i Montull ingressen a la presó pel cas de l'hotel del Palau.
- 22/06/2010. La Generalitat admet errors a l'hora de tramitar l'hotel del Palau.
- 24/06/2010. La fiscalia ampliarà la querella de l'hotel del Palau a alts càrrecs.
- 28/06/2010. Creix la pressió sobre Convergència perquè aclareixi la seva relació amb el «cas Millet».
- 29/06/2010. Documents del Palau assenyalen un desviament de 5,8 milions a CDC.
- 06/07/2010. El tresorer de CDC nega pagaments il·legals de Millet tot i els indicis.
- 10/07/2010. El fiscal acusa de prevaricar a l'edil i al gerent d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona.
- 30/07/2010. El Parlament veu indicis de finançament irregular a CDC.
- 04/08/2010. Ferrovial va pagar comissions del 4% per obres que va adjudicar CiU.
- 16/10/2010. L'agenda de Montull relaciona, un altre cop, el tresorer de CDC amb pagaments de comissions.
- 26/10/2010. Els perits reiteren que Millet i CDC van cobrar de Ferrovial.
- 14/12/2010. Millet i Montull es negaran a declarar per les comissions a CiU.
- 22/01/2011. El jutge investigarà a CDC pel «cas Palau», però evita més imputacions.

- 18/02/2011. Un fiscal anticorrupció assumeix el «cas Palau» i les comissions a CDC.
- 18/03/2011. Imputat l'extresorer de CDC per comissions il·legals en el «cas Palau».
- 14/04/2011. Els pèrits judicials ratifiquen els pagaments a CDC en el «cas Palau».
- 27/05/2011. El jutge del «cas Palau» imputa a sis directius d'empreses lligades a CDC.
- 23/11/2011. El promotor de l'hotel del Palau nega pagaments a Millet.
- 10/05/2012. La policia sospita que CDC es va finançar amb xecs del Palau.
- 28/07/2012. El palau exculpa a Convergència de lucrar-se amb l'entitat.
- 30/01/2013. El jutge imputa a l'exdiputat de CiU Jaume Camps pel «cas Palau».
- 12/04/2013. Imputat un directiu de Ferrovial pel pagament de comissions a CDC.
- 16/07/2013. El jutge conclou que CDC va rebre 5,1 milions en comissions de Ferrovial.
- 31/07/2013. Mas compareix davant el Parlament de Catalunya per parlar del «cas Palau».
- 01/08/2014. Arxivat el cas contra l'extresorer de CDC per blanqueig.
- 23/04/2015. Absolució de la excúpula d'Uranisme de l'Ajuntament de Barcelona pel «cas hotel del Palau».
- 28/05/2015. El jutge del «cas Palau» manté imputat el directiu de Ferrovial.
- 31/07/2015. Es concreta la data pel judici del «cas Palau» després de sis anys.

## Annex 2

Peça 1:

(14 d'abril del 2006)

### **Honours probe is Easter headache**

#### **What a difference a day makes.**

MPs and peers had begun to doubt the seriousness of the police investigation into allegations that peerages were offered in return for loans to political parties.

Many saw it as little more than a piece of political mischief on the part of Scottish and Welsh nationalist MPs who made the original complaints to Scotland Yard.

Then on Maundy Thursday as Whitehall began to wind down for the Easter weekend detectives arrested Des Smith, a head teacher who had acted as an adviser to the Specialist Schools and Academies Trust the organisation that promotes Tony Blair's flagship education programme.

All of a sudden the police investigation looks less like a publicity stunt and more like a political headache.

For the moment at least the pain is being felt at Downing Street.

#### **Uncharted territory**

No 10 refused to comment on Mr Smith's arrest and said it was a matter for the police. Mr Smith has subsequently been released on bail.

But Tony Blair is closely associated with the city academies policy which is unpopular with some Labour MPs and teaching unions.

The Labour party fundraiser, Lord Levy, who is the prime minister's tennis partner, is the president of the Specialist Schools and Academies Trust.

MPs are already in uncharted territory.

Last month members of the Public Administration Committee met Deputy Assistant Commissioner John Yates, the senior police officer overseeing the criminal investigation.

Afterwards they took the highly unusual step of agreeing to suspend their inquiry into the way political honours are awarded, while Scotland Yard carried out criminal investigations.

The row about honours began when the independent House of Lords Appointments Commission blocked four Labour nominees for peerages.

Attention soon turned to the way political parties are funded and the methods they use to bankroll election campaigns.

This is an issue that affects all the parties and both Labour and the Conservatives were happy to move on and begin a debate about ways of reforming political party finances.

Tony Blair and David Cameron met for a chat about new funding rules and ways of limiting donations.

Proposals to extend the state funding of political parties replaced the "cash for peerages" row in the political columns.

Now the police investigation is back in the headlines.

Scotland Yard extended the inquiry after a Labour MP complained about loans made to the Conservative Party.

The Metropolitan Police says it is carrying out a cross party investigation and John Yates told MPs he was prepared to look at wider corruption allegations.

The Easter break could turn into a long weekend for all the political parties as they wait to see how the Scotland Yard investigation will develop.

Peça 2:

(16 de juliol del 2006)

**Blair says no honours wrongdoing**

**Tony Blair has said no-one in the Labour Party has sold honours in return for financial backing to his knowledge.**

The PM told BBC One's The Politics Show there was nothing wrong with working peerages being given to party backers.

However, he said the perception that "cash-for-honours" allegations involved wrongdoing by Labour was a problem.

Mr Blair also appeared to rule out an early exit from Downing Street by saying he was "looking forward" to next year's G8 summit.

Former Labour deputy leader Lord Hattersley has called on Mr Blair to quit as prime minister in September.

"Nobody in the Labour Party to my knowledge has sold honours or sold peerages," Mr Blair said.

"The fact that is sometimes excluded from the public's mind in relation to this debate is that there are places in the House of Lords that are reserved for party nominees for their party supporters.

"These are not honours, they are working peerages reserved for party supporters, Conservative supporters, Labour supporters, Liberal Democrat supporters."

Mr Blair refused to speak directly about the arrest of his ally, Labour's chief fundraiser Lord Levy, in the ongoing police investigation into cash-for-honours allegations.

It is alleged that four Labour backers who lent money to the party before the last election were later nominated for peerages.

Mr Blair said: "Perception is a real problem and obviously one of the biggest worries in this is that whilst the police inquiry goes on, effectively everyone gets tried in the media, which is not always the most objective and impartial on these issues".

But he added: "Of course we have had people that have got themselves into difficulties and ministers being dismissed and we've had huge problems obviously on this front."

The prime minister said the rules over party funding might have to be changed, with the possibility that taxpayers could be asked to contribute.

Former prime minister John Major said the allegations facing the government were worse than those made against his party when he was in power.

He said: "The question of sleaze and mud was originally invented by the Labour Party, who threw it at the Conservative Party to damage us politically.

"What goes around comes around and they are now suffering from that themselves."

Shadow foreign secretary William Hague said: "I think the whole body politic should be embarrassed by the fact these police inquiries have taken place."

Mr Blair defended Mr Prescott over the deputy PM's contacts with American billionaire Philip Anschutz who wants to create a "super casino" at the Millennium Dome.

Mr Prescott had previously not declared that he stayed at Mr Anschutz's ranch during a trip to the US last year.

"Has anybody got any actual evidence that John has interfered in this process in an improper way?" said Mr Blair.

"I haven't seen any. I mean I've seen hoards of newspaper allegations about something to do with cowboy boots and some belt or something."

Mr Blair, who is currently at the G8 summit in St Petersburg, was asked if he would still be prime minister when the G8 summit comes round again next summer.

"I've made it clear all the way through, I'll carry on doing the job," he said. "And so I look forward to next year's G8 of course, but in the end the most important thing is to do the job."

**Peça 3:**

(22 de setembro del 2006)

**Blears calls for Labour 'unity'**

**Labour chairwoman Hazel Blears has urged the party to regain its "sense of unity" ahead of its annual conference.**

The party has been hit by developments in the cash-for-honours probe and infighting over Tony Blair's departure.

But Ms Blears said morale was not low as members headed to Manchester this weekend and there was no sense that the "end is nigh".

It comes as a poll in the Guardian suggests two thirds of voters think the government has run out of steam.

The public also think Conservative leader David Cameron would make a better prime minister than Gordon Brown, the ICM poll suggests.

This year's conference will be Mr Blair's last as Labour leader.

**'Upbeat'**

In an interview with GMTV to be broadcast on Sunday, Ms Blears says the backdrop to the conference "is very unusual but it's also quite an exciting time for us".

She said she wanted to see "open" debate about the party's future policy direction.

But in an interview with she said party members and MPs would want more than just a "show of unity" but to be "really united".

Ms Blears insisted the mood within Labour remained "upbeat", despite this week's revelation that biotech mogul Sir Christopher Evans - who lent the party £1m during last year's election campaign - had been arrested by police investigating the cash-for-honours affair.

**Party funding**

She added that forthcoming tests at the ballot box - with May bringing local elections and crucial votes in Wales and Scotland - could be just what the party needed.

"I think an election on the horizon has a remarkable effect on your discipline and single-mindedness. It concentrates minds wonderfully," she said.

She also confirmed leaked reports that Labour wants a cap on election spending of £15m and further caps on spending at national and local level.

The proposals are contained in Labour's submission to the Sir Hayden Phillips' review of party funding.

If such measures were implemented, Ms Blears said, they would lessen the pressure to chase big donors, forcing party's to raise more funds at a local level.

**'Cosy cash'**

Labour is due to debate the future of party funding on Monday, with Ms Blears expected to call for Labour to be given access to so-called "Short money".

This is the public money given to opposition parties - named after former Labour minister Ted Short who campaigned for its introduction - to help with research and campaigns.

Ms Blears said giving Labour - or whichever party was in power - access to Short money would create a "level playing field".

But Conservative chairman Francis Maude said he would fight such a move.

"Voters shouldn't be asked to contribute more towards the funding of parties without fundamental reform," said Mr Maude.

"By rejecting out of hand any change to the cosy cash for favours relationship between Labour and the unions, Hazel Blears has made that sort of reform very difficult."

**Poll findings**

The ICM poll published earlier by the Guardian will make grim reading for Labour strategists ahead of this weekend's conference.

Some 64% of respondents said the government had run out of steam, while 69% thought it was



the most divided party in the wake of infighting over Mr Blair's departure date.

A majority of 62% said Labour did not deserve to be re-elected. Asked who would make the best prime minister, 35% plumped for Mr Cameron, while 32% backed the current chancellor. However, despite the negativity, Labour's overall support climbed by one percentage point to 32% - still four points behind the Tories on 36%.

ICM interviewed a random sample of 1,066 adults across the country by telephone on September 19 and 20. The results were weighted to fit the national profile.

Peça 4:

(14 de novembre del 2006)

#### **Identity 'non issue' for donors**

**Four businessmen involved in the cash for honours inquiry have told the BBC they are willing to be identified.**

The BBC's Robert Peston says this contradicts a statement Tony Blair reportedly made to Labour figures.

The prime minister met Labour's National Executive Committee in March to explain why he had allowed the party to take loans from wealthy individuals.

Police are investigating whether donors received honours in return for cash. All involved deny wrongdoing.

The probe began after it was revealed all three main parties were given secret loans ahead of the last election.

BBC Business Editor Robert Peston said that according to an NEC member, Mr Blair said: "Anyone giving to Labour was trashed in the media and so potential donors preferred the confidentiality of a loan."

Our correspondent added that he has spoken to the four men, or their representatives, and they have all said they neither asked for, nor required anonymity. They also claim the pressure to make secret loans came from within the Labour party.

Sir Gulam Noon said it never occurred to him that his identity as a lender would not be made public, while Dr Chai Patel says disclosure of identity was a non-issue for him.

And Sir David Garrard and Barry Townsley both said they were "not remotely concerned" about being identified.

It now appears that many, if not all, of the members of the Cabinet at around the time of the 2005 general election, apart from Tony Blair, have received letters from or been contacted in some other way by detectives.

Peça 5:

(14 de desembre del 2006)

#### **Brown honour nomination 'normal'**

**An honour nomination for a Labour donor was dealt with "in the normal way", the Cabinet Office has said after claims the Treasury pushed it through.**

According to Channel 4 News, a "senior Whitehall insider" said officials did not want businessman Ronald Cohen to receive a knighthood.

Sir Ronald received the title for "services to the venture capital industry" in 2000.

The Tories said Chancellor Gordon Brown had to "come clean" about his role.

Sir Ronald is known to be a close friend of the chancellor.

Electoral Commission records show that Sir Ronald gave Labour £100,000 in 2001, £200,000 in 2002 and £250,000 in each of the next four years.

In the same year he received his knighthood, he was appointed by the Chancellor to head the Social Investment Task Force.

The Cabinet Office said: "There is an established process for making recommendations for honours.

"The recommendation for an award to Sir Ronald Cohen was made entirely in line with the normal process in the normal way."

The news report said the committee examining the submission thought Sir Ron deserved a lesser decoration such as a CBE, MBE or OBE.

Police are investigation allegations honours were given for cash. A report is due to be given to the Crown Prosecution Service in January.

Police have spoken to 90 people, including most of the Cabinet and former Conservative leader Michael Howard

Officers are also expected to speak to Prime Minister Tony Blair before concluding their inquiries but Downing Street has refused to comment on when an interview might take place.

### **Scandal?**

The honours probe began after it was revealed the Labour Party was given secret loans ahead of the last election, and that some of those lenders had subsequently been nominated for peerages.

The inquiry has been widened to look at the other main parties.

The Conservatives said Mr Brown needed to "own up to the true extent of his role in the cash-for-honours scandal."

"It would be scandalous if the man who has his hands on our money had been forcing through an honour for his close friend and personal fundraiser.

The Scottish National Party, whose complaint prompted the inquiry, said involvement by Mr Brown "adds a whole new dimension to the cash for honours inquiry".

### **Alibi**

Alex Salmond said: "Up until now it has been assumed the prime minister was...in the frame because it was only he that could finally say whether somebody becomes a Lord or gets a knighthood.

"We have been assured the Chancellor has nothing to do with this, nothing to do with the fundraising, nothing to do with the award of honours.

"This story seems to drive a coach and horses through the Chancellor's alibi and as such will send shockwaves through Westminster."

Ninety people have been interviewed by police. All deny any wrongdoing.

Peça 6:

(14 de dezembro del 2006)

### **Blair questioned in honours probe**

**Prime Minister Tony Blair has been interviewed by police investigating cash for honours allegations.**

Mr Blair was not interviewed under caution and he was not accompanied by a lawyer, his spokesman said.

The probe was sparked by revelations Labour was given secret loans ahead of last year's election. Some donors were subsequently nominated for honours.

Assistant Commissioner John Yates, of Scotland Yard, has said he expects to complete his inquiry next month.

He will then deliver a report to the Crown Prosecution Service, who will decide whether to prosecute any individuals in connection with the affair.

It is thought to be the first time a serving prime minister has been questioned by police conducting a criminal investigation.

Mr Blair was interviewed by two police officers, but not Mr Yates. Scotland Yard said its investigation was continuing.

Mr Blair's official spokesman said the interview, which lasted for about two hours, took place earlier after his weekly Cabinet meeting.

He emphasized that there was no deliberate plan to "bury bad news" by holding the interview on the same day Lord Stevens released his report into the death of Princess Diana.

"Categorically there was no linkage to other events," he said. It is understood Mr Blair chose the day of the interview.

#### **Nomination reasons**

Mr Blair left Number 10 at 1430 GMT and is now in Brussels for a meeting of the European Council.

Mr Blair was interviewed as a witness, not under caution, which means he is not currently being treated as a suspect.

Police have not indicated whether they will need to ask him further questions.

Mr Blair's spokesman said: "The prime minister explained why he nominated each of the individuals and he did so as party leader in respect of the peerages reserved for party supporters as other party leaders do.

"The honours were not, therefore, for public service but expressly party peerages given for party service.

"In these circumstances that fact that they had supported the party financially could not conceivably be a barrier to their nomination," he said.

#### **Interview 'expected'**

The inquiry was prompted by a complaint from the Scottish National Party, and has since widened to include other parties at Westminster.

"Given that the SNP made the complaint about people nominated for peerages by the prime minister you would expect that the police would ask to see the PM as their inquiries come to a conclusion," the PM's spokesman added.

About 90 people have been interviewed by the police during the honours probe. Three people have been arrested but no charges laid. All deny any wrongdoing.

Health Secretary Patricia Hewitt, former party chairman Ian McCartney, former Cabinet minister Alan Milburn, ex-science minister Lord Sainsbury, and ex-Tory leader Michael Howard are among those to have been questioned as witnesses.

The men who lent money to Labour and were then nominated for peerages are:

- Barry Townsley, a stockbroker who has also donated money towards a city academy school
- Sir David Garrard, a property developer who also donated money to a city academy
- Dr Chai Patel, chief executive of Priory Clinics
- Sir Gulam Noon, who says he was advised to keep a £250,000 loan secret, and that he was blocked from joining the House of Lords once the loan came to the attention of the Lords appointment commission.

SNP MP Angus MacNeil, whose complaint sparked the investigation, said the questioning of the PM "will be shaking the very foundations of Westminster".

"For the prime minister to be questioned by the police during a criminal investigation is unprecedented.

Plaid Cymru's Elfyn Llwyd, who also complained to police, said the questioning of Mr Blair was "for the lasting benefit of the democratic process" as it would force party funding to be cleaned-up.

But Scotland Yard's inquiry was dismissed by former Labour minister Frank Field as a "farfical waste of time and shows a real lack of judgement".

"A relationship between the giving of honours and the financing of political parties has been established over the centuries in this country and it would be surprising if it had stopped under this government," said Mr Field.

#### **'Sorry episode'**

He said the original complaint by an SNP MP had just been a "wonderful wheeze" on which to peg a press release.

Liberal Democrat chief of staff Norman Lamb said: "Clearly this is a very serious matter, and it is important that the police are allowed to continue and conclude their investigations.

"Whatever the final outcome of the investigation, this sorry episode underlines the vital importance of reforming both the House of Lords and rules relating to party funding."

The Conservative Party has not issued a comment.

Peça 7:

(19 de gener del 2007)

#### **What Turner arrest means for Blair**

##### **Ruth Turner's arrest appears to have sent shockwaves of surprise through Downing Street.**

And it is certainly being seen in Westminster as another serious development in the cash for honours row that is casting a long shadow over Tony Blair's final months as prime minister.

It is not just the fact that this is now the fourth arrest in an investigation which was once seen as likely to go nowhere fast but has now even seen the prime minister questioned.

It is the fact that, for the first time, the issue of perverting the course of justice has been added to the police inquiry.

And Ms Turner is at the very centre of the Downing Street machine - her role could not be more pivotal, particularly with relations between No 10 and the Labour party.

This once again suggests that the inquiry - far from running out of steam - may well be widening.

##### **'Valuable material'**

The prime minister and all those involved have denied any wrongdoing and Mr Blair has offered full support to Ms Turner, who has also robustly denied anything wrong.

But, right at the start of this affair, the prime minister also said the buck stopped with him and that he would take ultimate responsibility for what happened.

At that point, it has to be said, many believed this inquiry, sparked by the SNP, would quickly evaporate and may not even proceed at all.

But the police have treated all the allegations with full seriousness and, as leading officer, Metropolitan Police Assistant Commissioner John Yates recently announced, "significant and valuable material" has been gathered.

Now the prime minister has seen his closest aides - personal friend and fund raiser, Lord Levy, and director of government relations, Ms Turner, amongst others - arrested and questioned.

##### **Iraq war**

And that puts the inquiry about as close to Mr Blair as is possible to be.

Part of the surprise at the latest development stems from the fact that, before Christmas, there had been speculation that the investigation was nearing its end and that there was little prospect of charges.

That has immediately led to fresh speculation that there may well indeed be charges - a move that would represent the most serious development possible for the prime minister.

His looming departure is already being overshadowed by the Iraq war.

##### **'Sleaze'**

If any charges are finally laid in the cash-for-honours affair it will be the final blow to any hope he can leave Downing Street in the heroic manner his aides once attempted to map out. Public confidence in, and respect, for politicians of all parties was already at a pretty low ebb before the cash for honours affair began and it has only added to those negative feelings. There is now a growing belief, exploited by Mr Blair's opponents, that the New Labour government is as "sleazy" as John Major's previous Conservative government. This is an echo of the "sleaze" line of attack deployed by Labour spin doctors before the 1997 general election, to devastating effect. Whoever replaces Mr Blair - and few if any now doubt that will be Gordon Brown - will now have as one of his first and most pressing jobs attempting to rebuild that relationship between voters and politicians.

Peça 8:

( 31 de gener del 2007)

### **Honours police arrest Lord Levy**

**Labour's chief fundraiser Lord Levy has been re-arrested by police looking into cash-for-honours allegations.**

He was questioned on suspicion of conspiracy to pervert the course of justice and later bailed. Lord Levy, a close ally of Tony Blair, was first arrested last year in connection with claims honours had been given in exchange for party donations.

A spokesman for Lord Levy said he "completely denies any allegations of wrongdoing whatsoever".

Downing Street declined to comment on Lord Levy's latest arrest.

The Metropolitan Police have so far spoken to about 90 people in connection with their inquiries, including Tony Blair and former Conservative leader Michael Howard.

### **Dawn raid**

Four people have been arrested - Lord Levy, Downing Street adviser Ruth Turner, Labour donor Sir Christopher Evans and head teacher Des Smith, who was involved in the government's City Academy programme.

No one has been charged and all involved deny any wrongdoing.

The Scotland Yard team, led by Deputy Assistant Commissioner John Yates, had been due to deliver its file of evidence to prosecutors by the end of this month.

But they warned that would no longer be possible after Ms Turner was arrested in a dawn raid on her London home earlier this month.

She was arrested on a suspicion of perverting the course of justice, unlike Lord Levy, who is suspected of conspiracy to pervert the course of justice.

Other members of Mr Blair's inner circle to have spoken to officers investigating cash for honours claims include his director of political operations John McTernan, who has been interviewed twice, and his chief of staff, Jonathan Powell.

Liberal Democrat chief of staff Edward Davey said: "Increasingly this sorry affair has the whiff of Watergate about it.

"For [former US president Richard] Nixon the crime was the cover up, but we must await the result of the police investigation to see whether something similar is now happening in Downing Street. "

It is understood Lord Levy was questioned for more than four hours.

His spokesman issued a statement saying: "Lord Levy went to the police station as asked. He was interviewed again. He completely denies any allegation of wrongdoing whatsoever.

"He left the police station in the early afternoon and since there is a continuing investigation he will not make any further comments at this time."

Conservative MP Nigel Evans said the arrest was a "seismic" development, adding: "It is important, we have to realise that the allegations are very serious indeed.

"Nobody is above the law, not the prime minister and not Lord Levy either, and this is something I think that we all have to learn."

Lord Levy was first arrested last July, in connection with alleged offences under the Honours (Prevention of Abuses) Act 1925 and Political Parties, Elections and Referendums Act 2000.

The inquiry began after it emerged that a number of large secret loans had been made to the Labour Party before the 2005 general election, and that some of those lenders had subsequently been nominated for peerages.

#### **SNP reaction**

The investigation has since widened to cover the other main parties.

The cash-for-honours inquiry was prompted by a complaint by Scottish National Party MP Angus MacNeil that financial support was being rewarded with honours.

He said of Lord Levy: "This of course is the man who's been closest to Tony Blair in the whole fundraising escapade for Labour.

"And it really doesn't look good for Labour at all."

At the weekend, appearing on BBC One's Politics Show, Mr Blair repeatedly declined to answer questions on the police investigation.

He said: "Let the thing run its course and then we will see."

Last week, Downing Street denied allegations it had a hidden e-mail system from which messages were deleted after the cash-for-honours inquiry began

Peça 9:

( 05 de març del 2007)

#### **Honours document was about Levy**

**The document which sparked a probe into an alleged Downing Street cover-up over cash for honours was written by Number 10 aide Ruth Turner.**

It was written for Tony Blair's chief of staff Jonathan Powell, and concerned Labour's chief fundraiser Lord Levy.

An injunction barring reporting of the document's details has been amended so the BBC can say who wrote it.

In response to the BBC report, Downing Street said: "This story is inaccurate; we dispute this version of events."

But a spokesman would not specify what part or parts of the BBC report was disputed.

Attorney General Lord Goldsmith said his decision to amend the injunction did not confirm that any document had been sent or received.

Police sources have said the document was central to their decision to investigate allegations of a Downing Street cover-up.

The cash-for-honours probe began a year ago. All involved deny wrongdoing.

The amendment to the injunction on Monday was made after a request from the BBC to the attorney general.

Police are investigating allegations that honours were exchanged for loans to the Labour Party.

The probe switched its focus recently from the question of cash-for-peerages to allegations of a cover-up.

No-one has been charged with any offence in connection with the investigation.

Peça 10:

(15 de novembre del 2007)

### **O'Donnell's honours probe question**

**The head of the civil service, Sir Gus O'Donnell, has appeared to question the decision to launch the cash-for-honours police inquiry which hung over Tony Blair's final months in power.**

The Cabinet Secretary said "maximum judgement" over whether to proceed with the investigation should have been taken at the very start of the affair taking into account the chances of it ever going to trial.

His remarks came during a probing session in front of the Commons public administration committee on the day it was revealed that the police who led the probe had said the most significant evidence uncovered in the inquiry has not been made public

It was also revealed that that man who headed the inquiry, Assistant Commissioner John Yates, had written to the committee to correct some of the evidence he had previously given to the MPs concerning his contact with political journalists.

The MPs had challenged Mr Yates over leaks during the inquiry and he had insisted they had not come from the police, adding he had never met a lobby (political) journalist.

Sir Gus also told the committee he was "puzzled" at Mr Yates' claim he had not received full co-operation from No 10 during his investigations.

He confirmed an image of computer hard drives had been sought by police to retrieve e-mails from the Number 10 server, adding: "Of course, we were not in a position where we could tell the prime minister or other key officials that this was going on."

### **No co-operation**

And he said the entire affair which lasted for more than a year had proved a major distraction for the prime minister as he had to deal with a stream of headlines "some accurate, some wildly inaccurate".

Sir Gus's evidence, combined with Mr Yates' comments, means the affair continues to create waves even after the CPS decided not to mount a prosecution.

That is probably irritating for all those involved, who had repeatedly denied any wrong-doing in connection with the probe into whether honours were awarded in return for money, or perverting the course of justice.

It also points to the depth of the divisions between Downing Street and the Cabinet Office, and the police inquiry team.

Only days ago, Mr Yates gave evidence to the same committee, insisting his inquiry had lasted so long because some people had refused to co-operate with him.

He refused to name names but said he had come to learn that "Downing Street" had many meanings. He left the MPs and observers to draw their own conclusions.

### **'Really need judgement'**

Now, however, the head of the civil service has suggested Mr Yates never complained to him about lack of co-operation from Downing Street - indeed, he said he had received full cooperation.

And he added: "I think the best place to think about this is right at the start."

Sir Gus said the question Mr Yates should have asked himself was whether the investigation was worth starting.

"It's at that point I think that you really need the judgment. Given the nature of the legislation, given the nature of what would constitute something the Crown Prosecution Service would constitute was worth taking to trial, then I think you would need to say it's at that point you need maximum judgment," he said.

Sir Gus did not spell out exactly what he meant, but the implication seemed clear, particularly to those who had questioned the likelihood of the inquiry going anywhere from the very start.

## Annex 3

Peça 1 – vídeo 1:

(31 de gener del 2013)

**La contabilidad de Bárcenas refleja que la cúpula del PP recibió sobresueldos, según El País**  
**Muestran donaciones de tres empresarios imputados en la trama Gürtel**  
**Constan pagos a Mariano Rajoy, Cospedal, Acebes o Álvarez-Cascos**  
**Cospedal asegura que los papeles no son la contabilidad del PP**

El caso Bárcenas y de los supuestos sobresueldos cobrados por la cúpula del PP durante años ha dado una nueva vuelta de tuerca este jueves con la publicación en El País de las cuentas manuscritas de los tesoreros del Partido Popular entre 1990 y 2008, Álvaro Lapuerta y Luis Bárcenas.

En estos documentos aparecen reflejadas las entradas de dinero realizadas por varios empresarios, la mayoría del sector de la construcción y tres de ellos imputados en el caso Gürtel y los gastos donde se recogen los supuestos sobresueldos que habría cobrado la cúpula del partido durante estos años.

Entre ellos, el propio presidente del Partido Popular y presidente del Gobierno, Mariano Rajoy. Según la información de este periódico, habría recibido pagos trimestrales y semestrales que sumarían 25.200 euros anuales durante 11 años. También aparece María Dolores de Cospedal, secretaria general del PP y presidenta de Castilla-La Mancha, con dos supuestos pagos de 7.500 euros en 2008.

Aparecen también pagos periódicos desde el año 1997 a diferentes secretarios generales (Ángel Acebes, Javier Arenas, Francisco Álvarez Cascos) y vicesecretarios del PP (Rodrigo Rato y Jaime Mayor Oreja).

Esta información de El País se hace pública dos semanas después de que El Mundo publicara la existencia del cobro de sobresueldos en sueldos con dinero negro durante dos décadas citando a cinco fuentes de las diferentes direcciones del PP aunque entonces no dieron el nombre de beneficiarios.

La secretaria general del PP, María Dolores de Cospedal, ha negado la existencia de la contabilidad B en el partido, ha anunciado que se harán públicas las declaraciones de la renta de los dirigentes del partido y ha anunciado querrelas por la difusión de las informaciones. Los dos tesoreros han negado también en sendos comunicados la existencia de esas anotaciones.

**Rajoy consta en las anotaciones entre 1997 y 2008**

Rajoy consta en las notas publicadas hoy desde 1997 y hasta 2008 con pagos semestrales de 2.100.000 pesetas o trimestrales de 1.050.000 pesetas que a partir de 2002 son de 12.600 euros cada seis meses o 6.300 euros trimestrales, con una cantidad fija al año que asciende a los 25.200 euros.

La cantidad que aparece en el caso de Rodrigo Rato es de 6.850 euros trimestrales, mientras que las mayores cantidades de dinero irían destinados a Arenas y Álvarez Cascos, con casi 10.000 euros mensuales.

Las cantidades que supuestamente recibían los dirigentes no tributaba a Hacienda porque figuraban como gastos de representación que no necesitaban ser justificados.

Peça 2 – vídeo 2:

(02 de febrer del 2013)

**La auditoría del PP valida algunos papeles de Bárcenas y dice que las cuentas están saneadas**



### **La auditoría reconoce 8,4 millones de donaciones anónimas entre 1995 y 2007**

#### **Hasta el 2007 la ley permitía ingresos sin especificar la procedencia**

La auditoría interna realizada por la actual tesorera del PP, Carmen Navarro, a raíz de la polémica por los supuestos sobresueldos en dinero negro valida algunos de los apuntes contables que aparecen en los documentos publicados por El País y reconoce que la formación recibió un total de 8,4 millones de euros en donativos anónimos entre 1995 y 2007, pero siempre de acuerdo con la Ley de Financiación de Partidos Políticos, que hasta su reforma en ese año los permitía.

Así consta en el informe que Navarro ha presentado este sábado ante el Comité Ejecutivo Nacional del PP, reunido con carácter extraordinario.

Navarro ha admitido que algunos de los datos aparecidos en los papeles de Bárcenas coinciden con los que el PP tiene registrados en su contabilidad oficial.

En particular, ha señalado que la entrega de 5 millones de pesetas en el año 2000 al actual presidente del Senado, Pío García-Escudero, está reflejada en las cuentas que ha revisado la auditoría interna. El propio García-Escudero tomó la palabra ante sus compañeros para explicarles que ese dinero se corresponde a un anticipo que solicitó al PP tras sufrir un atentado en su casa, que le obligó a reformar la vivienda casi en su integridad.

Carmen Navarro ha detallado que García-Escudero devolvió el dinero en cinco pagos de un millón de pesetas, pero en los papeles publicados por El País solo aparece uno de ellos. La actual tesorera ha utilizado esta circunstancia para poner de manifiesto que los papeles del periódico están manipulados, según han relatado fuentes asistentes al cónclave.

Asimismo, ha indicado que hay otros epígrafes de subvenciones a organizaciones del PP vasco que aparecen en los papeles ocultos de Bárcenas y que también se incluyen en las finanzas reales del partido.

#### **La situación, "saneada"**

Esta auditoría ha arrojado como conclusión provisional que la situación financiera esta "saneada" y que las retribuciones de sus dirigentes han sido objeto de retención fiscal y debidamente "consignadas en las cuentas", informa Efe.

Durante el periodo analizado, según el informe, no puede deducirse la existencia de ingresos o gastos realizados por el PP "que no hayan sido debidamente asentados en sus asientos y registros contables", indica.

#### **11,8 millones de donaciones, incluidas las anónimas**

La auditoría, que solo ha podido analizar las finanzas desde 1995 al no disponer de datos anteriores, cifra en 11,8 millones de euros los donativos que el Partido Popular ha recibido de acuerdo a la Ley de Financiación de Partidos Políticos.

Navarro ha explicado que, de esa cantidad de dinero, hay 8,4 millones de euros que "corresponden a donativos anónimos ingresados" sin especificar el origen, tal y como permitía la legislación hasta 2007.

Desde entonces, hay registrados otros 3,4 millones de euros que el partido ha ingresado mediante donativos nominales, ya que la nueva normativa aprobada por el Gobierno de José Luis Rodríguez Zapatero no permite las anónimas.

Annex 16

Peça 3 – vídeo 3:

(04 de febrer del 2013)

### **Rajoy reitera la falsedad de los papeles de Bárcenas salvo "alguna cosa" y se ve con "fuerza"**

**Ha insistido en que se siente con las mismas "ganancias e ilusión" que antes**

**El presidente del Gobierno ha vuelto a remitirse a sus palabras del sábado**

**El PP hizo una auditoría interna en la que reconoció algunos datos publicados**

### **Rajoy se ha reunido con Merkel para hablar sobre la economía y la zona euro**

El presidente del Gobierno español, Mariano Rajoy, ha vuelto a insistir desde Berlín que los documentos publicados sobre la supuesta contabilidad en B del PP son "rotundamente falsos", salvo "alguna cosa". También ha dicho que está con la misma "ilusión y fortaleza" que cuando llegó al poder.

"Las opiniones son libres, pero como manifesté el sábado pasado todo lo que se me imputa a mí y a la gente del partido es rotundamente falso, salvo alguna cosa que ya se publicó en los medios", asevera el presidente.

Rajoy ha asegurado encontrarse "con las mismas ganas, ilusión, coraje y determinación" para superar una de las situaciones más difíciles de los últimos 30 años en España.

También ha insistido en que el Partido Popular está haciendo una política reformista desde la "convicción para salir de la crisis" y que el Gobierno va a "superar" la situación porque "las afirmaciones que se hacen son absolutamente falsas".

El presidente del Ejecutivo español se ha reunido con la canciller Angela Merkel en Berlín donde ha repasado las cuestiones bilaterales, además de abordar el futuro económico de la zona euro.

Cuestionado sobre la moralidad que tiene el Gobierno tras el documento publicado por El País en el que se indica el cobro de presuntos sobresueldos por parte de dirigentes del partido y él mismo, Rajoy se ha remitido a sus palabras del pasado sábado y ha vuelto a negar "rotundamente" la veracidad del mismo, aunque ha admitido "alguna cosa".

### **Defender la honorabilidad del partido**

A raíz de la polémica por los supuestos sobresueldos, el PP realizó una auditoría interna en la que se validó algunos de los apuntes contables que aparecían en los documentos publicados por ese diario.

En la auditoría se reconoce que la formación recibió un total de 8,4 millones de euros en donativos anónimos entre 1995 y 2007, pero siempre de acuerdo con la Ley de Financiación de Partidos Políticos, así como el préstamo de cinco millones de pesetas en el año 2000 al actual presidente del Senado, Pío García-Escudero, y que devolvió al partido.

Rajoy ha confirmado que los abogados del PP están "estudiando" la posibilidad de presentar querrelas contra Bárcenas y contra quienes sostengan acusaciones contra la formación 'popular' y confía en que las decisiones que se tomen "sean las mejores" para defender la "honorabilidad" del partido.

La canciller alemana también ha sido preguntada por los problemas de credibilidad que podría tener el Ejecutivo español ante las acusaciones de corrupción, a lo que ha mostrado su "plena confianza" en Rajoy y está "convencida" de que se solucionará el problema.

Peça 4 – vídeo 4:

(11 de març del 2013)

### **Cospedal defiende su gestión en el caso Bárcenas y Rajoy la presenta como "ejemplo a seguir"**

**Cospedal critica comportamientos "ilícitos, reprobables e indignos"**

**No cree que sea el peor momento para el PP, aunque sí "complicado"**

**Destaca que se siente "no apoyada, sino muy apoyada" por el PP**

**Cree que España necesita un "PSOE fuerte y sin divisiones"**

La secretaria general del PP, María Dolores de Cospedal, se ha mostrado convencida de que se sabrá "toda la verdad" sobre el caso Bárcenas y ha defendido la gestión de su partido en este asunto: "El PP está haciendo lo que tiene que hacer, explicando a los ciudadanos con toda transparencia cuál es la situación".

Lo ha dicho en el desayuno informativo organizado por Nueva Economía Fórum, donde el

presidente de Gobierno, Mariano Rajoy, ha presentado a su número dos en el partido como "un magnífico ejemplo a seguir" en un momento en el que "son necesarias conductas eficaces y ejemplares".

El presidente ha mostrado así su claro respaldo a De Cospedal, quien ha considerado que el PP "no está pasando por su peor momento", aunque sí "complicado", y que se siente "no apoyada, sino muy apoyada" por sus compañeros y su presidente. Ha puntualizado que el peor momento para su partido fue el de los atentados del 11M, del que este lunes se cumplen nueve años.

Ni Rajoy ni Cospedal se han referido en sus intervenciones iniciales al caso Bárcenas. Sí lo ha hecho la secretaria general del PP en el turno de preguntas. Ha dicho entonces que confía en la labor de los tribunales y que se alegra de que el caso esté judicializado.

En su opinión, no se pueden consentir "comportamientos reprobables, ilícitos e indignos que cercenan el porvenir de España" y menos en el contexto de crisis económica que "exige una enorme respuesta de ejemplaridad" y que "hace que las sensibilidades estén a flor de piel".

#### **Al acto han acudido además la vicepresidenta, Soraya Sáenz de Santamaría, y otros cinco ministros**

Alberto Ruiz Gallardón, Jorge Fernández Díaz, Fátima Báñez, José Manuel Soria, Miguel Arias Cañete. También han estado presentes el expresidente de Bankia, Rodrigo Rato; el presidente de la Xunta, Alberto Núñez Feijóo; el presidente de la Comunidad de Madrid, Ignacio González; y la presidenta del PP de Madrid, Esperanza Aguirre.

Tanto Rajoy como otros miembros del Gobierno han salido del desayuno informativo, celebrado en el hotel Ritz de Madrid, por la puerta de atrás, según informa TVE. En la puerta principal un grupo de medio centenar de protestas protestaba por los desahucios.

#### **"Tenemos la obligación de reaccionar ante el descrédito de la política"**

De Cospedal ha dicho que, ante el descrédito que vive la política, los partidos tienen la "obligación de reaccionar con determinación y sin demagogia".

Ha destacado la "ejemplaridad" con la que, a su juicio, ha reaccionado el PP ante el caso Bárcenas y ha criticado a "algunos que la piden pero cuando se les exige a ellos, dejan de pedirla".

Preguntada por si el caso ha supuesto un desgaste para ella, ha dicho que no se lo plantea desde ese punto de vista. "No se si pasa o no factura. Hago lo que tengo que hacer", ha aseverado.

#### **De Cospedal cree que la división del PSOE no es buena para España**

En el coloquio se han tratado otros asuntos de la actualidad política como la división entre el PSOE y el PSC. A juicio de Cospedal esta situación "no es buena para España".

"España necesita de dos grandes partidos políticos nacionales que tengan una idea clara de España", ha señalado.

En relación al desafío sobernista de Cataluña, ha dicho que le preocupa la "utilización de sentimientos que hacen algunos para justificar su existencia" y ha considerado que los que apoyan esta vía tienen un comportamiento "irresponsable, dañino y peligroso".

Ha dicho que está tranquila porque el Gobierno cumplirá con su obligación y garantizará el cumplimiento de la ley.

También se ha referido a la renuncia que ha hecho la líder del PPC, Alicia Sánchez-Camacho, a ser escoltada por los Mossos, ya que "uno quiere sentirse protegido pero también sentirse seguro de su intimidad".

Peça 5 – vídeo 5:

(01 de juliol del 2013)

**Rajoy no menciona a Bárcenas ante los suyos y se limita a decir que el PP colaborará con la**

**justicia****Rajoy ha intervenido ante el PP tras la encarcelación de Bárcenas****Cospedal defiende el ejercicio de transparencia del PP****La número dos del partido asegura no tener miedo del extesorero****Aguirre, que dice sentirse "abochornada", no ha tomado la palabra**

**El presidente del Gobierno y del Partido Popular, Mariano Rajoy, no** ha mencionado el nombre del extesorero del PP Luis Bárcenas, en la cárcel desde el pasado jueves, durante su discurso a puerta cerrada ante el Comité Ejecutivo Nacional del PP, y se ha limitado a decir que el partido colaborará con la justicia.

Rajoy ha asegurado que el PP ofrecerá "colaboración máxima" y ha añadido que hay que hacer una "apuesta por la regeneración y por la transparencia", según han confirmado fuentes 'populares' a Efe y Europa Press y luego ha explicado la secretaria general, María Dolores de Cospedal, en rueda de prensa.

Cospedal, que tampoco ha mencionado expresamente la encarcelación de Bárcenas, a la que se ha referido como "las noticias" de los últimos días, ha insistido en que la "actitud" del PP es de "plena colaboración con la justicia".

La número dos de Rajoy ha reiterado que su partido "respeto las decisiones judiciales" y ha destacado que ha entregado "cada uno de los documentos" que se le ha requerido.

"Ningún partido ha realizado un ejercicio de transparencia y entrega de documentación como la que ha hecho el PP", ha subrayado Cospedal, quien ha destacado que es "apreciado por los ciudadanos".

Ha lamentado, no obstante, que "muchas veces" esa documentación haya sido utilizada "para lo que no se debía y haya sido filtrada" poniendo incluso en peligro el derecho a la intimidad, informa Efe.

**Cospedal: "No tengo miedo absolutamente de nada"**

La secretaria general del PP, María Dolores de Cospedal, ha afirmado rotunda este lunes que ella no tiene "miedo absolutamente de nada" en relación con posibles revelaciones que pueda hacer el extesorero del partido Luis Bárcenas.

"No tengo miedo absolutamente de nada", ha proclamado en la rueda de prensa posterior al Comité Ejecutivo Nacional del PP, donde ha asegurado que hay "tranquilidad" en el partido, informa Europa Press.

Peça 6 – vídeo 6:

(15 de juliol del 2013)

**Cospedal desmiente que Rajoy y ella hayan cobrado dinero en negro del extesorero Bárcenas****La número dos del PP niega "tajantemente" todas las "injurias y calumnias"****Cospedal asegura que no va a aceptar chantaje de alguien "desesperado"**

La secretaria general del PP, María Dolores de Cospedal, ha desmentido tajantemente las "calumnias y mentiras" que, en su opinión, ha vertido el extesorero Luis Bárcenas este lunes ante el juez de la Audiencia Nacional Pablo Ruz en su cuarta declaración en sede judicial.

Bárcenas ha explicado al magistrado la supuesta financiación ilegal del PP durante las dos últimas décadas y ha asegurado que entregó 90.000 euros al presidente del Gobierno y la número dos del partido, María Dolores de Cospedal, en 2009 y 2010.

La secretaria general del Partido Popular ha asegurado que ni ella ni Rajoy han cobrado nunca dinero en negro del extesorero, al que ha acusado de mentir para tratar de salir "indemne" del caso Gürtel.

Cospedal ha asegurado que está "deseando desmentir estas injurias y calumnias en sede judicial" cuando sea llamada a declarar como testigo y ha reiterado que no admite ni ha admitido "nunca el chantaje de nadie" y que no lo va a admitir "de una persona por muy

desesperada que esté porque es incapaz" de explicar el origen de su fortuna en Suiza.

#### **El PP niega la existencia de la contabilidad B**

La número dos del PP ha vuelto a insistir en que "la única financiación conocida y real" de su partido es la que figura en la contabilidad "oficial y real" que es auditada por el Tribunal de Cuentas sin que se haya encontrado "ninguna tacha de ilegalidad"

"Cualquier otro papel que refleje otra contabilidad distinta no es del PP y su autor sabrá a qué responde", ha subrayado Cospedal.

La secretaria general del PP ha insistido de nuevo en que "todos" los ingresos de los miembros del Partido Popular "están declarados a Hacienda y justificados debidamente".

Niega que se ofreciera un pacto de silencio a Bárcenas

La número dos del PP ha asegurado que es "taxativamente falso" que el presidente del PP, María Rajoy, o ella misma hayan "presionado directa o indirectamente a Luis Bárcenas" para que guardara silencio.

El extesorero ha asegurado ante el juez que abogados del entorno del Partido Popular le ofrecieron hasta 500.000 euros y la destitución del ministro de Justicia, Alberto Ruiz Gallardón, ha cambio de seguir negando que los papeles eran suyos.

#### **"Disparatada la historia" de la comisión de Toledo**

La secretaria general del PP y presidenta castellanomanchega, María Dolores de Cospedal, ha calificado de "disparatada y mentirosa" la "historia" que ha contado este lunes Luis Bárcenas ante el juez Pablo Ruz sobre una supuesta comisión al partido a cambio de una contrata de limpieza en Toledo.

En su declaración ante Ruz, Bárcenas ha aportado un recibo de los 200.000 euros que entregó en 2007 al entonces gerente del PP en Toledo a cambio supuestamente de una contrata de limpieza en el Ayuntamiento de esa ciudad, y que le fue otorgada a la empresa Safi, filial de Sacyr Vallehermoso, cuyo presidente era entonces el también imputado en esta causa Luis del Rivero.

María Dolores de Cospedal ha vuelto a negar "rotundamente" que el partido cobrase una comisión a cambio de una contrata municipal, y ha recordado que esta cuestión también ha sido desmentida tajantemente por el entonces alcalde de Toledo, José Manuel Molina.

"Lo único que prueba este documento, que es lógico que exista, si es que prueba algo, es que el gerente del PP en Castilla La Mancha, al igual que el resto de los gerentes regionales del partido, recibirían la asignación para la campaña electoral, de la que Bárcenas entonces, como gerente, era responsable y administrador de la campaña".

"Considerar que eso es prueba de nada, además de ser mentira, es de una gran ignorancia", ha añadido.

Ha señalado que resulta "bastante sorprendente" que nadie pusiese "ningún reparo" sobre aquel contrato de 2007 al que ahora "de repente" se refiere Luis Bárcenas para tratar, en su opinión, de "ocultar el origen de su patrimonio".

Peça 7 – vídeo 7:

(16 de juliol del 2013)

#### **El PP bloquea otra vez la comparecencia de Rajoy tras la declaración de Bárcenas**

**Acusa al PSOE de formar una coalición de intereses con Bárcenas**

**El PSOE: "Si no puede dar una explicación no puede seguir en la presidencia"**

**Rubalcaba anuncia una moción de censura si Mariano Rajoy no comparece**

**El extesorero del PP explicó este lunes la presunta financiación ilegal**

El Partido Popular ha bloqueado otra vez con sus votos en contra la solicitud de todos los grupos de la oposición para que el presidente del Gobierno, Mariano Rajoy, comparezca en el Parlamento a dar explicaciones tras las últimas declaraciones del extesorero del PP Luis

Bárcenas sobre la supuesta financiación ilegal del partido, porque "no hay ninguna prueba de carácter judicial" al respecto.

El anuncio del secretario general del PSOE, Alfredo Pérez Rubalcaba, de unamoción de censura en caso de que la comparecencia no se produzca no ha afectado finalmente a la posición de los populares defendida esta mañana en el seno de la Diputación Permanente del Senado. La petición ha quedado rechazada por 23 votos en contra del PP y 15 a favor.

El popular José Manuel Barreiro ha acusado además al PSOE durante el debate de haber formado una "coalición de intereses entre el señor Rubalcaba y el señor Bárcenas". Barreiro ha afirmado que el único interés de Rubalcaba en este caso no es conocer la verdad, sino sacar a Rajoy del Gobierno. "Buscar una vía que las urnas no le han dado para llegar al Gobierno, esa es la única razón", y ha defendido que Rajoy ya ha dado explicaciones "amplias, extensas y contundentes" sobre el asunto.

Unos minutos antes, el senador socialista Marcelino Iglesias insistía en la importancia de una explicación del presidente en sede parlamentaria: "Si no puede explicarse no puede estar ni un minuto más en la presidencia del Gobierno", ha señalado.

#### **El PP acusa al PSOE de "representar a Bárcenas"**

Barreiro ha acusado después al PSOE de haberse convertido "en representante del señor Bárcenas en las Cortes Generales", porque "en las diez anteriores comparecencias (Bárcenas) no hablaba" de eso y tras la primera declaración del extesorero popular tras su encarcelamiento "les interesea sumarse a esa posición", ha añadido.

Mientras, el senador por CiU, Josep Lluís Cleries, ha defendido la petición de comparecencia de la oposición porque tienen "la energía cívica y democrática" y porque la "ciudadanía lo está pidiendo". Por el "bien de la salud democrática del Estado", es necesaria la comparecencia de Rajoy que "no esta reñida con que haya mayoría absoluta porque en determinadas situaciones se ha de tener el coraje de explicar estas cosas", ha dicho.

En su segunda intervención en el Senado, el socialista Iglesias ha instado a los populares a que cambien su postura, y les ha advertido que su partido presentará una moción de censura en caso de que no accedan a la petición, como así se ha producido: "Si no hay comparecencia tendrá que haber moción de censura".

#### **"Una situación de bloqueo"**

La crisis que, ha reconocido Iglesias, no fueron "capaces de resolver" durante su etapa en el Gobierno, se ha "contagiado al conjunto de la sociedad en una crisis general que el Gobierno es incapaz de controlar y su Gobierno tiene que estar pendiente de lo que declara el señor Bárcenas".

Todos los partidos, ha señalado, "coinciden no en acusar a Rajoy", sino en que "vengan a explicarse", a lo que ha añadido que no se puede tener un presidente del Gobierno que "no pueda hacer una entrevista con periódicos y con televisiones y que para hacer una comparecencia con el primer ministro de Polonia tenga que preparar las preguntas con amigos", ha dicho.

Después, ha hecho una última petición a los populares, para que "tengan un minuto de sensatez" para decir que "sí es bueno que el presidente del Gobierno" explique "que todo lo que se ha dicho es mentira" porque "no tiene sentido que a un año y medio de las elecciones y con una mayoría absoluta haya una situación de bloqueo".

Antes de que se produjeran las últimas declaraciones de Bárcenas, los grupos parlamentarios de CiU, PSOE, IU y Grupo Mixto habían solicitado la comparecencia del presidente del Gobierno en sede parlamentaria, que fue rechazada por los populares.

Peça 8 – vídeo 8:

(31 de juliol del 2013)

**Rajoy acude al Congreso por el 'caso Bárcenas' ante una oposición que le exigirá que dimita**

**El presidente del Gobierno negará de nuevo haber cobrado sobresueldos**

**Apelará a la estabilidad política para no "entorpecer" la recuperación**

**El PSOE exige a Rajoy que dimita por "28 años de financiación ilegal"**

**El resto de los grupos de la oposición insisten en que diga "la verdad"**

"Es falso. Todo lo que se ha dicho y todo lo que se puede insinuar es falso (...) No tengo nada que ocultar. No temo a la verdad". Son palabras del presidente del Gobierno, Mariano Rajoy, del pasado 2 de febrero, cuando negó ante el Comité Ejecutivo Nacional del PP que hubiera cobrado sobresueldos en dinero negro después de que El País publicara la supuesta contabilidad B del partido.

Seis meses después de aquella comparecencia, retransmitida a través de una televisión de plasma, Rajoy acude este jueves ante el Congreso de los Diputados para dar explicaciones sobre el caso Bárcenas en un pleno extraordinario que enmarcará en un debate más amplio sobre la situación económica y política del país. Rajoy defenderá, como entonces, que nunca cobró sobresueldos en dinero negro.

La oposición le exige en bloque que diga "la verdad" y que no utilice la crisis "como burladero". El PSOE e IU han confirmado que volverán a pedir su dimisión y los socialistas no descartan finalmente presentar una moción de censura.

El pleno se celebrará en el Senado porque la Cámara baja está en obras. Cada grupo tendrá 25 minutos en una primera intervención y otros cinco para la segunda.

Desde aquella comparecencia de Rajoy el pasado mes de febrero, ha habido un cambio fundamental del escenario, un giro de 180 grados, que ha acabado obligando al presidente del Gobierno a acudir al Congreso para dar su "versión" y para "aclarar las dudas que legítimamente pueden tener muchísimos ciudadanos".

**Cambio de versión del extesorero Bárcenas**

El extesorero del PP Luis Bárcenas, que hasta ahora negaba la existencia de la caja B y la autoría de los documentos publicados, aseguró en su última declaración ante el juez Pablo Ruz, el 15 de julio, que el PP se financió ilegalmente durante dos décadas y que los altos cargos del partido, incluido Rajoy, cobraron sobresueldos.

Bárcenas entregó al juez los originales de esta supuesta contabilidad paralela y le explicó cómo recibían presuntamente las donaciones ilegales de empresas a las que luego se favorecía con contratos desde las administraciones gobernadas por el PP, que insiste en que todo lo que dice su extesorero son "calumnias y mentiras".

Solo un día antes de que Bárcenas cambiara su versión ante Ruz, El Mundo publicó los SMS de apoyo que Rajoy le envió incluso después de saberse de la fortuna Suiza del extesorero. Mensajes como el que le mandó el mismo día en el que este periódico informó por primera vez de la supuestos sobresueldos: "Luis. Lo entiendo. Sé fuerte. Mañana te llamaré. Un abrazo", escribió Rajoy el 18 de enero.

**"Un presidente no puede estar saliendo cada día al paso"**

Todos los partidos de la oposición pidieron una y otra vez la comparecencia de Rajoy en el Parlamento ante las nuevas informaciones, pero el PP las bloqueó con su mayoría absoluta.

El propio Rajoy aseguró el mismo día 15 de julio que el Gobierno no iba a ceder a "chantajes" y que un presidente del Gobierno no podía "estar saliendo cada día al paso de todas las insinuaciones o rumores que se vayan produciendo".

Al día siguiente, el secretario general del PSOE, Alfredo Pérez Rubalcaba, anunció que presentaría una moción de censura si Rajoy no acudía al Congreso. La prensa internacional también se hizo eco de la falta de explicaciones de Rajoy, quien al final anunció, el pasado 22 de julio, que acudiría a la Cámara baja para dar su "versión", aunque negó que la

decisión tuviera que ver con la amenaza de los socialistas.

### **Rajoy apelará a la estabilidad en aras de la recuperación**

Según han informado a Europa Press fuentes de la Moncloa, Rajoy pondrá el acento en la estabilidad política y hará un llamamiento para que el clima político "no entorpezca" la recuperación económica.

El presidente incidirá en que no tiene nada que ocultar y negará, una vez más, haber recibido sobresueldos o repartido dinero en negro, como hizo en su primera comparecencia del 2 de febrero ante el Comité Ejecutivo Nacional del PP.

Mariano Rajoy pondrá de nuevo sobre la mesa el paquete de medidas para luchar contra la corrupción política que anunció en el último debate sobre el estado de la nación.

El vicesecretario general de Estudios y Programas del PP, Estaban González Pons, ha asegurado este miércoles que Rajoy dará las explicaciones que "todo el mundo espera" y ayudará "en la medida de lo posible" a intentar descubrir el origen de los 47 millones de euros que Bárcenas llegó a tener en Suiza.

### **Las incógnitas en torno a Bárcenas**

El origen de esta fortuna es solo una de las incógnitas que están sobre la mesa. La oposición intentará que Rajoy responda a esas "dudas legítimas" que el mismo presidente reconocía que podían tener los españoles.

Según una encuesta que publicó este domingo El Mundo, la mayoría de los ciudadanos, el 83%, cree que el PP se financió ilegalmente y que hubo sobresueldos. El 56% cree más la versión del extesorero que la de Rajoy, según otro sondeo publicado ese mismo día por El País.

Rajoy tendrá que pronunciarse nuevamente sobre si cobró o no sobresueldos (25.200 euros anuales durante 11 años, según los 'papeles de Bárcenas') y sobre si entre 2009 y 2010 recibió 45.000 euros del extesorero en billetes de 500 euros, como declaró este último ante el juez. La oposición le pedirá también que aclare si hubo financiación ilegal en el PP y si tenía conocimiento de ella.

Su relación con el extesorero, al que no ha mencionado por su nombre en los últimos meses, será también objeto de debate: por qué el PP ha pasado a defender su inocencia en 2009 a calificarle de "delincuente", como hizo el portavoz del PP en el Congreso, Alfonso Alonso; si es verdad que el presidente le ofreció mantener su sueldo 'sine die' a pesar de que ya no era tesorero; o por qué se optó por simular una "indemnización en diferido".

Si se le ofreció un pacto de silencio cuando ya ingresó en la cárcel; o por qué le envió SMS de ánimo hasta marzo de este mismo año, cuando ya se sabía que Bárcenas había ocultado decenas de millones en cuentas suizas.

### **El PSOE e IU pedirán la dimisión de Rajoy**

La vicesecretaria general del PSOE, Elena Valenciano, ha explicado este miércoles que pedirán a Rajoy que diga la "verdad" y que dimita porque "28 años de financiación ilegal y cinco de mentiras" son razones "más que suficientes" para dejar la Presidencia del Gobierno en manos de otra persona.

La número dos del PSOE ha aconsejado a Rajoy que "mida muy bien sus palabras porque una cosa es mentir por plasma y otra al Parlamento".

El portavoz de IU en el Congreso, José Luis Centella, ha subrayado, en declaraciones recogidas por Efe, que Mariano Rajoy "se la juega" ante la ciudadanía y el PP porque muchos en su partido esperan que "patine" para "sacar los sables".

Según Centella, Rajoy "se examina" en el pleno extraordinario y tiene que salir convenciendo de sus explicaciones porque es "realmente muy grave" que la ciudadanía crea más "a un señor que está en la cárcel", en alusión al ex tesorero del PP Luis Bárcenas, que al presidente del Gobierno.

El diputado de CiU Jordi Jané espera que el presidente del Gobierno aproveche su comparecencia para decir "la verdad", mientras que el parlamentario del PNV Emilio Olabarría insta a Rajoy a dar una explicación "veraz y creíble" de las informaciones sobre el caso Bárcenas.



La portavoz de Unión, Progreso y Democracia (UPyD) en el Congreso, Rosa Díez, ha avisado de que este jueves quizá sea "la última oportunidad" para que el presidente del Gobierno, Mariano Rajoy, comparezca ante el Parlamento para decir "la verdad" y no ante un juez, según recoge Europa Press.

De momento, el instructor del caso Bárcenas, Pablo Ruz, ha citado como testigos para el próximo 13 y 14 de agosto a la actual secretaria general, María Dolores de Cospedal, y a sus antecesores en el cargo, Javier Arenas y Francisco Álvarez Cascos, para que expliquen el sistema de donaciones del partido.

Peça 9 – vídeo 9:

(23 de gener del 2015)

### **Bárcenas: "Rajoy conocía la existencia de la contabilidad B desde el principio"**

**Lo ha dicho tras comparecer por primera vez en la Audiencia Nacional**

**Dice que quien se ha beneficiado de esa caja paralela ha sido "el partido"**

**Rajoy responde un "buenas tardes" al ser preguntado en la convención del PP**

**El extesorero tiene la obligación de acudir al juzgado tres veces a la semana**

El extesorero del PP Luis Bárcenas, que ha comparecido por primera vez en la Audiencia Nacional tras quedar en libertad este jueves, ha asegurado que el presidente del Gobierno, Mariano Rajoy, "conocía la existencia de la contabilidad B del PP desde el principio" y que quien se ha beneficiado de esa caja paralela ha sido "el partido".

Rajoy ha eludido pronunciarse sobre las acusaciones de Bárcenas este mismo viernes a su llegada a la convención nacional del PP. Al ser preguntado por los periodistas sobre si tenía algo que decir ha respondido con un "buenas tardes", según informa Europa Press.

Bárcenas, que ha dicho de forma irónica estar "meditando" su reingreso en la formación, ha enfatizado que la contabilidad paralela que manejaba es "fidedigna, desde el primer apunte hasta el último" y todos ellos se corresponden con "un concepto real".

"Todos los apuntes son rigurosamente ciertos, corresponden con cantidades que percibían determinadas personas en efectivo y que entregaba en un sobre" el también extesorero Álvaro Lapuerta, ha proseguido.

**Esa contabilidad era "una incorrección"**

Asimismo, ha admitido que esa contabilidad era "una incorrección" y por ello, ha dicho, asume "la parte de responsabilidad" que le corresponde, pero "el que se ha beneficiado de esa contabilidad ha sido el partido".

Por ello, ha calificado de "absurda" la explicación de Génova culpándole de utilizar la caja de dinero negro en beneficio propio ya que, si hubiera sido así, no hubiera dedicado el montante a pagar temas relacionados con el partido. "Si esa contabilidad fuese mía, no le pago la obra al PP, ni le entrego dinero a la Fundación Humanismo y Democracia para sus fines, ni me dedico a hacer obras de caridad, me quedo yo el dinero", ha agregado.

Al ser preguntado si el expresidente José María Aznar también era conocedor de esa contabilidad paralela. "Sinceramente, no tengo conocimiento de que supiese que existía", ha señalado.

Según Bárcenas, esa caja B se creó cuando Rosendo Naseiro era tesorero, aunque ha manifestado que desconoce qué persona le dio la instrucción para comenzarla "o si es una cosa que él monta de forma autónoma".

Sobre si tiene previsto pedir su reingreso en el PP, ha respondido que está "meditándolo muy seriamente". "Sería una opción porque parece ser que estoy en estos momentos en excedencia forzosa y que habría un defecto formal y yo no habría pedido la incorporación, estoy meditándolo. Probablemente pida la reincorporación", ha afirmado.

**Comparece por primera vez**

El extesorero se ha desplazado a la Audiencia Nacional en cumplimiento de las medidas cautelares que le ha impuesto la Sección Cuarta de la Sala de lo Penal después de que haya depositado una fianza de 200.000 euros que le ha permitido salir de la cárcel tras 19 meses en prisión preventiva.

Antes de dirigirse a la Audiencia Nacional, Bárcenas ha atendido a los periodistas a la salida de su casa del barrio de Salamanca, y les ha contado que está "encantado" de volver a estar con su familia "después de este largo periodo de enclaustramiento".

Al acordar su puesta en libertad, la sección cuarta de la Sala de lo Penal le impuso al extesorero la obligación de comparecer tres veces en semana -lunes, miércoles y viernes- en el Juzgado Central de Instrucción número 5, a cuyo cargo se encuentra Pablo Ruz.

Además de esta medida cautelar, la Sala también le impuso la obligación de fijar domicilio, la prohibición de abandonar España y la retirada del pasaporte. El extesorero también tiene de plazo hasta el próximo miércoles para nombrar a un nuevo abogado que sustituya a Javier Gómez de Liaño, quien renunció por "pérdida de confianza" en su cliente.

La sección cuarta decidió dejarle en libertad bajo fianza atendiendo al "pleno arraigo" del extesorero en España y que ya ha pasado un "largo tiempo" en prisión preventiva.

El tribunal consideró además que la investigación del caso Gürtel está "prácticamente agotada" ya que la parte correspondiente a la primera época de la red de corrupción, de 1999 a 2005, se encuentra ya en la fase previa al señalamiento del juicio.

#### **Una fianza de 200.000 euros**

Así, atendiendo a estos "factores favorables del transcurso del tiempo, agotamiento de la investigación y del arraigo del apelante, y a los factores desfavorables de la gravedad de los hechos supuestamente perpetrados y las penas con que se castigan", los magistrados estimaron la imposición de esa fianza de 200.000 euros.

La fianza, según fuentes jurídicas, se ha constituido a través de cinco transferencias por un total de 110.000 euros, mientras que el resto se ha ingresado en metálico en una sucursal bancaria.

Ruz envió a prisión a Bárcenas en junio de 2013 por su elevado patrimonio en el extranjero, de difícil control, tanto en Suiza como en EE.UU., Uruguay y Bahamas.

#### **Niega tener "cantidades ingentes por medio mundo"**

En ese sentido, ha dicho que el único dinero que ha tenido y que tiene es en Suiza. "Es el dinero que he ganado con una actividad profesional desde el año 1989", ha precisado, para negar tener "cantidades ingentes por medio mundo". "Cero, nada", ha apostillado.

Así, ha comentado que no piensa reintegrar el dinero que supuestamente obtuvo de forma ilícita.

La Sala cree que desde entonces, y también desde que en septiembre pasado rechazó por última vez la puesta en libertad del extesorero, han cambiado las circunstancias, ya que se ha cerrado la pieza de la "primera época" de Gürtel, en la que se enfrenta a una petición fiscal de 42 años de cárcel.

Nada más salir de la cárcel, el extesorero aseguró a los periodistas que el PP "no tiene nada que temer" de él "en estos momentos". Asimismo, señaló que no tenía ningún mensaje para el presidente del Gobierno, Mariano Rajoy. "Yo le he hecho caso y le doy las gracias: Luis ha sido fuerte de verdad. Le he hecho caso y he sido fuerte", añadió.

Peça 10 – vídeo 10:

(23 de març del 2015)

#### **Ruz concluye la instrucción de los 'papeles de Bárcenas' y da por acreditada la caja B en el PP**

**El juez ve indicios de que tuvo una contabilidad paralela entre 1990 y 2008**

**La caja B habría servido "compensaciones" a cargos políticos y campañas**

**Propone llevar a juicio a seis personas, entre ellas, Bárcenas y Lapuerta**

### **Ve responsable civil al PP y a Unifica por el pago en B de la reforma de Génova Ruz insiste en que las donaciones al PP no estaban exentas de tributar**

El juez del caso Gürtel en la Audiencia Nacional, Pablo Ruz, ha concluido la instrucción de la pieza separada de los 'papeles de Bárcenas' y da por acreditada "indiciariamente" la existencia de una contabilidad paralela en el PP desde 1990 hasta al menos 2008 "nutrida" por donaciones de empresas adjudicatarias de contratos públicos.

Una caja B, al margen de la contabilidad oficial remitida al Tribunal de Cuentas y no declarada ante Hacienda, que habría servido para pagar retribuciones, "complementos de sueldo o compensaciones a personas vinculadas al partido", gastos de campañas electorales y sedes del PP, como la reforma de Génova, entre otros gastos, según recoge el juez en un auto de 190 páginas difundido este lunes [Lea aquí el auto del juez Ruz, en .pdf].

El instructor plantea llevar a juicio por esta pieza sobre la contabilidad paralela a seis personas por presuntos delitos fiscales: a los extesoreros del PP Luis Bárcenas y Álvaro Lapuerta, al exgerente 'popular' Cristóbal Páez, y a los responsables de UNIFICA, el arquitecto Gonzalo Urquijo y Belén García, y a la empleada de esta constructora Laura Montero.

En el caso de los exresponsables del PP se les imputa delitos contra la Hacienda Pública por no haber declarado en el impuesto de sociedades las donaciones presuntamente ilegales recibidas por la formación en 2008. En el caso de UNIFICA, supuesto fraude en el impuesto de sociedades de 2007 y el IVA de 2010 en relación a las obras de Génova cobradas en negro, sin perjuicio de la cooperación de los responsables del partido en la comisión de los delitos atribuidos a la constructora.

#### **El juez considera al PP responsable civil subsidiario**

El juez Pablo Ruz cifra en 1.552.000 euros el dinero en negro que pagó el Partido Popular a UNIFICA por la reforma de su sede nacional en Madrid. El juez considera tanto al PP como a la empresa responsables civiles subsidiarios por estas obras y en el caso del partido político también por el delito fiscal que habrían cometido Bárcenas, Lapuerta y Páez por las donaciones.

A Bárcenas y Lapuerta les imputa además un delito de apropiación indebida por incorporar presuntamente a su patrimonio fondos del partido que fueron empleados para la compra de acciones de Libertad Digital.

Finalmente, el magistrado ha archivado la causa respecto a 22 imputados, entre ellos el ex secretario general del PP Ángel Acebes y varios empresarios al no quedar acreditado que hicieran donaciones al PP a cambio de contratos.

#### **Fuentes de financiación "ajenas al circuito económico legal"**

El instructor de Gürtel sostiene que durante las cerca de dos décadas investigadas, el Partido Popular "se vino sirviendo de diversas fuentes de financiación ajenas al circuito económico legal, lo que permitió operar, al menos durante los 18 años investigados, con varios sistemas de cuentas con entradas y salidas de dinero al margen de la contabilidad oficial, "funcionando a modo de contabilidades paralelas, cajas de dinero en efectivo o cajas B".

El magistrado de la Audiencia Nacional concluye que existen "indicios sólidos y fundados" de la "realidad de determinadas entradas de fondos dinerarios opacos o en "B" a favor del Partido Popular en los años objeto del análisis (1990-2008) así como de determinadas salidas de dichos fondos (...), permitiendo la existencia y circulación en el seno" de la formación, "a cargo del gerente y tesorero nacional de diversas corrientes financieras de cobros y pagos".

Todo ello "al margen de la contabilidad remitida al Tribunal de Cuentas y sin la correspondiente declaración ante la Hacienda Pública, integrando sistemas paralelos de funcionamiento y gestión económica-financiera de la formación política a modo de contabilidades opacas o cajas B".

Pablo Ruz señala que se puede constatar "un sistema de financiación del PP llevado a cabo a través de aportaciones procedentes de fuentes privadas que, de forma sistemática (...), habrían incumplido los límites, requisitos y condiciones establecidas en la ley", según recoge el auto.

### **Retribuciones y "compensaciones" por cargo político**

Bárceñas y Lapuerta se encargaban de cobrar las donaciones y de fraccionarlas antes de su ingreso en cuentas bancarias del Partido Popular para que no superaran los 60.000 euros permitidos legalmente.

El dinero de este circuito paralelo habría servido para pagar "retribuciones" como las recibidas por Cristóbal Páez, que cobró 12.000 euros en sobres con billetes de 500 euros, o "compensaciones económicas por dedicación a la actividad política" como los más de 86.000 euros que obtuvo el exconsejero navarro Calixto Ayesa.

Con estos fondos se habrían pagado también gastos electorales (al menos de las catalanas de 2003 y las generales y andaluzas de 2004 y 2008) y compensaciones y ayudas a víctimas del terrorismo.

Parte del dinero de la presunta contabilidad paralela habría servido también para el pago de las sedes del PP en Vizcaya y La Rioja y la reforma de la sede central de Génova.

En este último caso, el juez considera probado que los responsables de UNIFICA acordaron con Bárceñas que parte del dinero que costaba la reforma de Génova se pagaría con dinero negro, lo que supondría una rebaja sobre esas cantidades de aproximadamente el 8-10%. La empresa no declaró, según el instructor, el IVA correspondiente a esas partidas ni incluyó estas ganancias en sus ingresos.

### **Pablo Ruz recuerda que la financiación ilegal no está tipificada**

El juez Pablo Ruz recuerda que la legislación española vigente no contempla el delito de financiación ilegal y que el delito de falsedad contable que habrían cometido los extesoreros Luis Bárceñas y Álvaro Lapuerta por la gestión en la contabilidad paralela y los delitos electorales en los que habrían incurrido al destinar supuestamente parte de este dinero a sufragar gastos de campañas electorales del PP están prescrito.

Los únicos que no habrían prescrito son los presuntos delitos contra la Hacienda Pública que habrían cometido Bárceñas y Lapuerta y el exgerente Cristóbal Paéz como responsables legales del PP respecto a las donaciones recibidas y los que habría cometido la empresa Unifica por no haber declarado el dinero en negro que recibió por las obras de Génova.

### **El juez insiste en que las donaciones no están exentas de tributar**

El magistrado Pablo Ruz considera al Partido Popular responsable "en un plano incidiario" de un delito contra la Hacienda Pública por no haber declarado en el impuesto de sociedades de 2008 las donaciones ilegales presuntamente recibidas ese año según los papeles de Bárceñas.

En contra de la Agencia Tributaria, que la semana pasada calculó para Ruz que el PP habría dejado de tributar 220.000 euros por este concepto pero que insistía en que no había delito fiscal porque estas donaciones estaban exentas como las de Cruz Roja o Cáritas, el instructor señala que no están libres de declaración.

Ruz señala que estas donaciones no están exentas porque no cumplen con el "criterio de transparencia legalmente marcado" y porque se destinaron a "pagos fiscalmente opacos y ajenos a la contabilidad oficial remitida por el partido al Tribunal de Cuentas".

El instructor señala que de este delito es responsable, según la legislación aplicable en ese momento, "el administrador o responsable legal de la formación política y que las diligencias practicadas identifican a Luis Bárceñas y Cristóbal Paéz, cooperando parcialmente en su comisión Álvaro Lapuerta". El magistrado señala que será en el juicio cuando se concrete si las donaciones están exentas o no de tributación en este caso.

### **Envía a Toledo la pieza del contrato de basuras**

En el auto con el que pone fin a la instrucción de la pieza sobre los 'papeles de Bárceñas', Ruz también decide enviar a un juzgado de Toledo la investigación sobre la adjudicación a la empresa SUFI de un contrato de basuras en el Ayuntamiento de la capital castellano-manchega.

El juez ve indicios de un delito de prevaricación administrativa, pero entiende que debe inhibirse por falta de relación con el resto de la pieza. Según informa en una nota la Audiencia Nacional, el propio Bárceñas ha desvinculado en este caso las supuestas aportaciones

económicas recibidas por Sacyr de la mecánica del funcionamiento de la caja B.  
Será en el juzgado de Toledo donde se decida si se debe seguir la investigación, archivar o la posible inhibición a favor del Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha por el aforamiento de algunos de los investigados.

## Annex 4

Peça 1:

(02 d'octubre del 2009)

**Els diaris publiquen noves dades que vinculen el món de la política amb Fèlix Millet**

**Noves revelacions sobre el cas del Palau de la Música que avui publiquen alguns diaris esquitxen el finançament dels partits i les fundacions vinculades a les formacions polítiques. Segons la premsa, Fèlix Millet hauria aportat diners per a fundacions vinculades amb CDC i el PSC, unes dades que es coneixen un dia després que Àngel Colom reconegués aportacions de Millet per saldar els deutes de l'extint Partit de la Independència (PI) d'Àngel Colom. A més, s'ha conegut que la filla de Jordi Montull va intentar treure d'amagat informació sobre les gestions fraudulentades del seu pare i Fèlix Millet.**

Tot just unes hores després que els partits catalans neguessin haver rebut diners de Fèlix Millet, la premsa publica avui que les arque d'algunes fundacions vinculades amb formacions polítiques catalanes sí que haurien rebut aportacions de Fèlix Millet. "La Vanguardia" publica que la Fundació Trias Fargas, vinculada a CDC, va rebre mig milió d'euros del Palau de la Música entre els anys 1999 i 2008. Les aportacions es van fer mitjançant convenis anuals. Segons fonts de Convergència, aquests convenis estan dipositats a la Sindicatura de Comptes i a la Conselleria de Justícia, i les quantitats ingressades s'han declarat a

Hisenda.

També "El Punt" publica que la Fundació Internacional Olof Palme, que presideix l'exdiputada del PSC Anna Balletbó, que continua sent vocal de la junta del Palau de la Música, va rebre aportacions de Millet. Segons Balletbó, Millet hauria aportat només 1.000 euros entre el 2007 i el

2008.

Pel que fa a la trama de la desviació de diners de la fundació del Palau, "El Periódico" difon avui que Clara Montull, filla de Jordi Montull i exdirectora financera de la Fundació del Palau de la Música, va intentar treure d'amagat informació sobre les gestions fraudulentades del seu pare i de Fèlix Millet però no ho va aconseguir ja que els Mossos d'Esquadra que escorcollaven el Palau en aquell moment li van interceptar. Els fets van ocórrer el passat 23 de juliol, quan la dona va arrossegar arxius a un llapis de memòria. El dispositiu contindria informació valuosa sobre moviments de diners dels comptes de la fundació i de l'Orfeó Català.